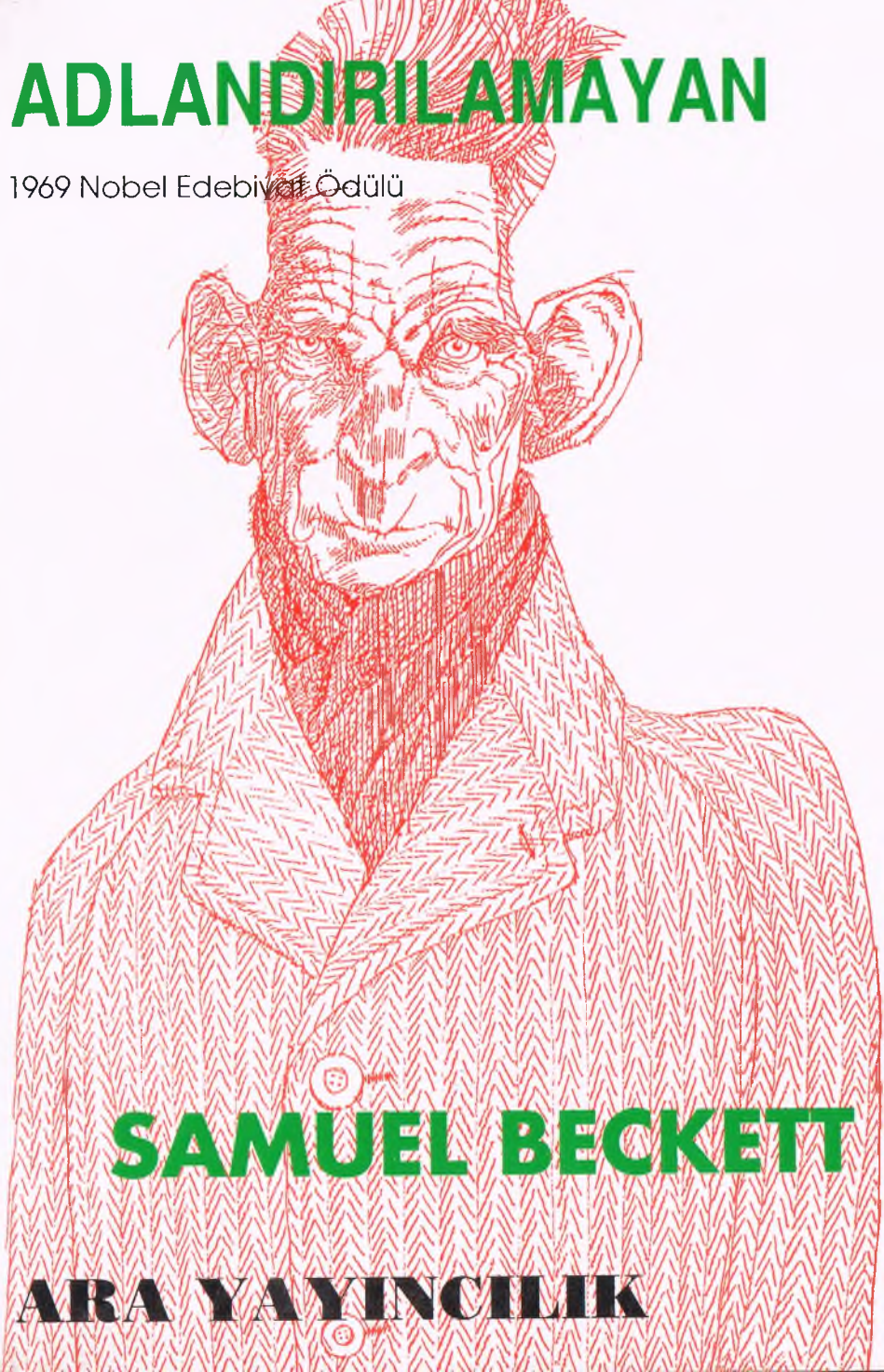
# ADLANDIRILAMAYAN

1969 Nobel Edebiyat Ödülü



## SAMUEL BECKETT

ARA YAYINCILIK

Samuel Beckett Adlandırılamayan Ara

ara yayıncılık *88*
Edebiyat Dizisi *04*
Birinci Basım : *1992*
Yapıtın Özgün Adı:
*Unnameble*
Kapak Tasarım: Vedat Çorlu
Kapak İllustrasyonu:
Tullio Pericoli, *La Republicca*
Dizgi: Armoni, *512 16 36*
Baskı: Doğan Ofset, *504 03 92*
*ISBN 975 - 375 - 045 - 4*
Ara Yayıncılık
Ankara Cad. Konak Han No: 43 - 8
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 527 87 30 - 526 96 87

# SAMUEL BECKETT

# ADLANDIRILAMAYAN

Türkçesi:
Nail Bezel

ara yayıncılık

Nerde şimdi? Kim şimdi? Ne zaman şimdi? Sorusuz. Ben, diyorum ben. İnançsız. Sorular hipotezler de bunlara. Gitmeyi sürdür, gidiş de buna, sürdürme de. Olası mıdır bir gün, bırakıp sürdürür gitmeyi, benim içeride kaldığım o gün, çıkıp gitmek yerine, eski yolda, gündüzü ve geceyi mümkün olduğunca uzakta geçirmek için, uzak değildi. Belki o böyle başladı. Yalnızca dinlendiğini sanıyorsun, zamanı gelince eyleme geçmenin daha iyi olacağını, ya da hiç nedensiz, ve çok geçmeden görüyorsun bir daha bir şey yapacak gücün yok. Nasıl başlayıp nasıl olduğu önemli değil. O, o de, ne olduğunu bilmeden. Belki de sadece eski bir şeye uyum gösterdim. Ama bir şey yapmadım. Konuşuyorum sanki, ben değilim, benim konumda, benim konumda değil. Genel anlamdaki bu birkaç söz bir başlangıç için. Ne yapmam gerek, ne yapacağım, ne yapmam doğru olur, içinde bulunduğum durumda, nasıl bir yol izlemeli?

Ar: ve yalın bir bağdaşmaz görüşler bilinci ile mi? Yoksa söylenir söylenmez, ya da er geç, geçersizliği kanıtlanacak doğrulamalar ve yadsımalarla mı? Genelde söylenirse. Başka dönüşler olmalı. Yoksa durum umutsuz olurdu. Yine de oldukça umutsuz. Daha ileri, daha ileri gitmeden söylemeliyim, ne anlama geldiğini bilmeden bağdaşmaz görüşler bilinci diyorum. İnsanın yargıya varmayı ertelemesinin bir yolu var mı, hazırlıksız olmaktan başka? Ben bilmiyorum. Evetlerin hayırların durumu değişik, ben devam ettikçe onlar bana döneceklerdir ve, bir kuş gibi, nasıl işemeli ayırımsız hepisinin üzerine. Gerçek öyle görülüyor ki, eğer benim durumumda insan gerçekten söz edebilirse, yalnızca söz edemeyeceğim şeylerden söz etmekle kalmayacağım, aynı zamanda, daha ilginç olanı, aynı zamanda ben, mümkün olursa daha ilginç olanı, şey yapmak zorunda kalacağım, unutuyorum, neyse. Yine de konuşmak zorundayım. Ben hiç sessiz olamam. Hiç bir zaman.

Yalnız olmayacağım, başlangıçta. Tabii yalnızım. Yalnız. Bu hemen söylenmeli. Ve insan nasıl emin olabilir, böyle karanlıkta? Yanımda birileri olacak. Başlangıçta. Birkaç kukla. Sonra onları saçıp dağıtacağım, rüzgara, eğer becerebilirsem. Ya nesneler, nesneler konusunda benimsenecek doğru tutum nedir? Önce, onlar gerekli mi? Amma da soru. Ancak pek fazla kuruntularım yok, nesneler ve durumlar beklenmeli. En iyisi bir şeye karar vermemek, bu bağlamda, önceden. Bir şey çıkarsa ortaya, herhangi nedenle, onu göz önüne al. İnsanların olduğu yerde, deniyor, nesneler ve durumlar vardır. Bu, öncekini kabul edersen sonrakileri de kabul etmen gerekir anlamına mı geliyor? Zaman gösterecek. Kaçınıl-

ması gereken, neden bilmiyorum, sistem anlayışıdır. Bir şeyleri olan insanlar, bir şeysiz insanlar, insansız şeyler, ne önemi var, onları saçıp dağıtmak zaman almaz diye kendimi pohpohluyorum, ne zaman istersem, rüzgarlara. Bilmiyorum nasıl. En iyisi başlamamak olurdu. Ama ben başlamak zorundayım. Yani sürdürmek zorundayım. Belki sonunda kalabalık içinde soluksuz kalacağım. Dursuz duraksız geliş gidişler, indirimli satışlar hengâmesi. Hayır, tehlike yok, ondan.

Malone orada. Ölümlü canlılığından pek iz yok.Düzenli olduğu kuşkusuz aralıklarla önümden geçiyor, eğer onun önünden geçen ben değilsem. Hayır, kesinlikle, ben hareket etmiyorum. O geçiyor, devinimsiz. Ancak Malone konusunda fazla bir şey olmayacak, ondan ümit edilecek bir şey yok artık. Ben kendi adıma sıkılmak niyetinde değilim. Onun geçişini izlerken merak ettim gölge yapıp yapmadığımızı. Anlamak mümkün değil. Çok yakınımdan geçiyor, belki yarım metre kadar, yavaş yavaş, hep aynı yönde. O olduğundan neredeyse eminim. Kenarsız şapka bana kesin kanıt gibi görünüyor. İki elini çene kemiğine destek ediyor. Bir tek söz etmeden geçiyor. Belki beni görmüyor. Bu arada bir gün durdurup konuşturacağım onu. Diyeceğim ki, bilmiyorum, bir şey derim, zamanı gelince denecek bir şey bulurum. Burada gün yok, ama yine de terimi kullanıyorum. Onun belden yukarısını görüyorum, belde bitiyor, beni ilgilendirdiği kadarıyla. Gövde dik. Ama ayakları üzerinde mi dizleri üzerinde mi bilmiyorum. Oturur durumda da olabilir. Onu yandan görüyorum. Bazen Molloy mu diye düşünüyorum. Belki de Molloy'dur, Malone'nin şapkası ile. Ama Malone olduğunu düşünmek ak-

la daha uygun, ve kendi şapkasını giydiğini. Bak bak, işte ilk şey, Malone'nin şapkası. Başka giysi görmüyorum. Belki Molloy burada bile değildir. Olabilir mi, benim bilgim dışında? Şüphesiz yer çok büyük. Aralıklarla parlayan solgun ışıklar bir mesafe izlenimi veriyor. Doğruyu söylemek gerekirse hepsinin burada olduğuna inanıyorum, en azından Murphy ve öbürleri, hepimizin burada olduğuna inanıyorum, ancak şu ana dek yalnız Malone'yi gördüm. Başka bir hipotez, buradalardı, ama artık değiller. Bunu kendime uygun yolla inceleyeceğim. Başka çukurlar var mı, daha derinde? Benim yolumla hangisine gelinir? Aptalca bir derinlik saplantısı. Bizim için ayrılmış başka yerler var mı ve burası, Malone'yle birlikte olgum, öbürlerine giden dehliz mi ancak? Girişi bitirdim sanıyordum. Hayır hayır, hepimiz hep burada olageldik, hep burada olacağız, biliyorum bunu.

Artık soru yok. Burası insanın gözden kaybolmanın sonuna geldiği yer değil mi? Malone'nin artık önümden geçmeyeceği gün gelecek mi? Malone'nin benim bulunduğum noktadan geçeceği gün gelecek mi? Önümden, benim durduğum noktadan, başka birinin geçeceği gün gelecek mi? Hiç bir görüşüm yok, bu konularda.

Duygudan yoksun olmasam sakalı bana acıma duygusu verirdi. Çenesinin iki yanından aşağı doğru sarkıyor, eşit olmayan uzunlukta iki burma halinde. Benim de böyle döndüğüm bir zaman oldu mu? Hayır, ben hep oturmuşumdur burada, aynı noktada, ellerim dizlerimin üstünde, hep önüme bakarak, kuşevindeki bir baykuş gibi. Gözkapaklarım hiç kıpırdamaz ve gözlerimden yaşlar akar yanaklarıma. Beni böyle ağlatan nedir? Zaman zaman. Burada üzücü bir şey yok. Belki de sıvılaşmış beyindir. Her durumda geçmişin mutluluğu tümüyle sili-

nip gitmiştir belleğimden, bir zamanlar orada olduğunu varsayarsak. Başka doğal işlevleri yerine getiriyorsam ben bilincine varmadan oluyordur. Beni hiç bir şey rahatsız etmez. Yine de huzursuzum. Ben burada bulunalı hiç bir şeyde hiç bir değişiklik olmadı. Ama bundan hiç bir zaman da bir değişiklik olmayacağını çıkarmaya kalkamam. Bu düşüncelerin nereye götüreceğini görmeye çalışalım. Hep burada oldum, olmaya başlayalı beri, başka yerlerdeki görüntülerim başkalarının katkısı. Bu zaman içinde her şey en büyük dinginlik, en yetkin düzen içinde sürdü, anlamını kavrayamadığım bir iki belirti dışında. Hayır, sorun onların anlamını kavrayamamam değil, kendiminkini de kavrayamıyorum. Burada her şey, hayır, söylemeyeceğim, söyleyebilme yeteneğim yok. Varlığımı kimseye borçlu değilim, bu solgun ateşler aydınlatan ya da yakan türden değil. Hiç bir yere gitmeden, hiç bir yerden gelmeden, Malone geçer. Bu atalar, geceleri içinde lambalar yakılan evler ve benzeri düşünceler bana nereden geliyor? Bütün bu soruları kendime soruyorum. Merak duygusuyla değil. Sessiz olamam. Kendi konumda bir şey bilme gereksinimim yok. Burada her şey belli ve açık. Hayır her şey belli ve açık değil. Ancak söylem sürmelidir. Bu nedenle insan belirsizlikler icat ediyor. Söz söyleme sanatı. Örneğin bu ışıklar, ki bir anlama gelmelerini beklemiyorum, nedir onlar konusunda böyle garip olan, böyle yanlış olan? Düzensizlikleri mi, istikrarsızlıkları mı, bir an parlak bir an soluk oluşları, ama hiç bir zaman bir iki mumdan daha güçlü olmayışları mı? Malone bir saat mekanizmasının dakikliği içinde görünür ve gözden kaybolur, hep aynı uzaklıkta, aynı hızla, aynı yönde, aynı tavırla. Fakat ışıkların oyunu kesinlikle önceden kestirilemez. Söylemek gerekir, benimki gibi göremeyen gözler belki de onları göre-

mez. Benim gözlerime bile görünmedikleri olmuyor mu? Belki de titremiyorlardır, sabittirler, istikrarsızlıklarının nedeni benim algımın düzensizliğidir. Bu soruya geri dönebilmeyi ümit ederim. Fakat daha fazla ertelemeden belirteceğim, unutup geçmeyeyim diye, devam etmek ve sonuca varmak için bu ışıklara güveniyorum, onlara benzer inanılır şaşkınlık kaynaklarına güvendiğim gibi. Yeniden başlıyorum, başka bir seçeneğim olmadığından. Nerede kalmıştım? A evet, bugüne kadar burada sürmüş olan kusursuz düzenden bunun hep böyle gideceği sonucunu çıkarabilir miyim? Çıkarabilirim tabii. Ancak kendime böyle bir soruyu sormam bile beni düşündürüyor. Bunun tek amacının gevşeyen söyleme canlılık katmak olduğunu kendi kendime söylemem boşuna, bu mükemmel açıklama beni doyurmuyor. Gerçek bir zihinsel uğraşın kurbanı mıyım, bilme gereksiniminin? Bilmiyorum. Başka türlü açıklamayı deneyim. Bir gün bir değişiklik olsa, zaten var olan bir düzensizlik ilkesinin sonucu olarak, ya da böyle bir değişiklik olmak üzereyse, ne olur o zaman? Belki bu değişikliğin niteliğine bağlı. Hayır, burada herhangi değişiklik çok önemli olur ve o anda beni ta gerilere, işlerin civcivli olduğu noktaya götürür. Başka türlü açıklamayı deneyim. Ben burada olalı gerçekten hiç bir şey değişmedi mi? İçten ve yürekten, hayır, dur bir saniye, hayır, hiç bir şey, bildiğim kadarıyla. Ancak, söylediğim gibi, yer çok büyük olabilir, çünkü çapı dört metre gelebilir. Bu aynı sonuca çıkar, sorun sınırlarını seçebilmek olduğuna göre. Merkezi işgal ettiğimi düşünmek hoşuma gidiyor, ancak bu hiç de kesin değil. Kıyıda bulunmak bir bakıma daha iyi olurdu, çünkü gözlerim hep aynı yöne saplanmış durumda. Ancak kıyıda bulunmadığım kesin. Böyle olsaydı, çevremde dolanan Malone her dönüşünde çemberden dışa-

rı çıkıyor demek olurdu, bunun da mümkün olmadığı belli. Ama Malone gerçekten dolanıyor mu, ya doğru bir çizgi üzerinde önümden geçiyorsa? Hayır, o dönüyor, bunu hissediyorum, ve benim çevremde, bir gezegenin güneşi çevresinde dönüşü gibi. Bir ses çıkarsa, giderken, sürekli duyardım onu, sağımda, arkamda, solumda, onu yeniden görmeden önce. Ama hiç ses çıkarmaz, çünkü ben sağır değilim, bundan eminim, yani yarı yarıya eminim. Her durumda bir ses için merkezden kıyıya uzun mesafe ve ben ikisi arasında bir yerde bulunabilirim. Aynı oranda mümkündür ki, bunu yadsımıyorum, ben de sürekli hareket halinde olabilirim, Malone beni izliyor olabilir, ayın yer gezegenini izlediği gibi. Bu durumda benim ışıkların düzensizliğinden yakınmam yersiz olur, çünkü bu düzensizlik benim hep aynı ışıkları hep aynı açıdan görüyorum saymakta direnmemden kaynaklanır. Her şey mümkündür, hemen hemen her şey. Fakat benim için en iyisi bu yerin merkezinde devinimsiz durduğumu düşünmektir, yerin biçimi ve büyüklüğü ne olursa olsun. Belki de en hoşuma giden de budur. Kısacası, belli ki ben burada olalıdan beri hiç bir değişiklik olmamış, ışıkların düzensizliği belki bir kuruntum, değişiklik korkulacak bir şey, anlaşılmaz bir rahatsızlık.

Kulağıma gelen sesler tümüyle sağır olmadığımı gösteriyor. Burada sessizlik neredeyse hiç bozulmamış, ama tam da öyle değil. Bu yerde duyulan ilk sesi anımsıyorum, onu daha sonra da çok duydum. Çünkü burada yerleşmeme bir başlangıç belirlemem gerek, yalnızca belirginlik için bile olsa. Cehennem bile, ebedi olmasına karşın, Şeytan'ın başkaldırısı ile başlar. Bu nedenle, bu uzak benzetmenin ışığında, hep burada olduğumu, ama

geçmişte hep burada bulunmadığımı düşünebilirim. Bu bana anlatımda çok yardımcı olacaktır. Şu ana dek kullanmak için kendimde yetki bulmadığım belleğin de, gereğinde, söyleyeceği olacaktır. Bu hesaba katmadığım en az bin sözcük demektir. Buna memnun da olabilirim. İşte, kusursuz uzun bir sessizlik döneminden sonra güçsüz bir çığlık duyuldu, ben duydum. Malone de duydu mu bilmiyorum. Şaşırdım, şaşırma sözü aşırı değil. Bunca uzun sessizlikten sonra küçük bir çığırtı, ve hemen susturuluşu. Nasıl bir yaratık çıkardı bu sesi, sonra da ara sıra çıkaran aynı yaratık mı? Anlamak mümkün değil. Bu yaratık insan olamaz, burada insan yaratık yok, olsa bile bağırmayı bırakmışlar artık. Suçlu Malone mi? Ben miyim? Belki de çıkardıkları basit bir yellenme olamaz mı? Ne kötü bir saplantı, bir şey olduktan sonra ne olduğunu araştırmak. Keşke belirtmek zorunda olmasaydım. Bir çığırtıdan niye söz ediyorum? Belki kırılan bir şey, birbirine çarpan iki şey. Burada zaman zaman sesler oluyor, bu yeter. Önce bu çığırtıdan söz ettim, çünkü bu ilkti. Öbürleri, oldukça farklı. Onları tanımaya başladım. Hepsini tanımıyorum. Bir insan Halley kuyruklu yıldızını görme olanağı bulamadan yetmişinde ölebilir.

Kendime de bir başlangıç atfetmem gerektiğine göre, bu başlangıç ile yaşadığım yerin başlangıcı arasında bir bağlantı kurabilsem bana kolaylık olurdu. Bu yer beni kabul etmeye hazır oluncaya dek bir yerde bekledim mi? Yoksa o gelip yerleşmem için beni mi bekledi? Yararlılık açısından önceki hipotez daha iyi ve zaman zaman ona başvuracağım. Ancak iki hipotez de tatsız. Onun için diyeceğim ki başlangıçlarımız birbirine rastlıyor, ve aynı anda bu yer benim için yapılmıştır ben de onun için. Ve tanımadığım sesler henüz kendilerini du-

yurmadılar. Ancak bir şey değiştirmeyecekler. Çığırtı bir şeyi değiştirmedi, ilk duyulduğunda bile. Ya şaşırmam? Onu bekliyor olmalıydım.

Malone'ye bir arkadaş vermem zamanı geldi kuşkusuz. Ancak önce şu ana dek yalnız bir kez olan bir olaydan söz edeceğim. Yinelenmesini sabırsızlıkla bekliyorum. İnsana benzer uzunca iki biçim önümde çarpıştılar. Düştüler ve bir daha onları görmedim. Doğal olarak Mercier-Camier çiftini, bu sahte çifti düşündüm. Bundan sonra tekrar alana girdiklerinde, yavaş yavaş birbirlerine doğru ilerlerken, çarpışacaklarını, düşüp gözden kaybolacaklarını bileceğim, belki de böylece onları daha iyi gözlemleyebileceğim. Yanlış. Malone'yi yine ilk kez olduğu gibi bulanıkça görüyorum. Gözlerim hep aynı yöne baktığı için yalnız tam önümde olan biteni, onu da belirgince demeyeceğim, görüş koşullarının elverdiği ölçüde net görebilirim; söz konusu durumda çarpışma, ardından düşme ve gözden kaybolma. Onların gelişleri konusunda göz ucuyla karışık bir görüntüden başka bir şey sağlayamam, ama göz de ne göz. Onların izledikleri yol da eğri olmalı, iki eğri, ve söylememe gerek yok, çok yakınımda buluşuyor olmalılar. Çünkü görüş koşulları, eğer neden gözlerimin durumu değilse, ancak yanımda olanları görmeme olanak tanıyor. Oturduğum yerin de çevreleyen alana göre, eğer buna alan denirse, biraz daha yüksek olduğunu eklemeliyim. Alan dediğim su ya da başka bir sıvı olabilir. Bu nedenle önümde olan biteni en iyi görebilmem için gözlerimi biraz indirmem gerek. Ama artık indirmiyorum gözlerimi. Kısaca, yalnızca tam önümde görüneni görebiliyorum, bana çok yakında görüneni görebiliyorum, en iyi görebildiğimi kötü görüyorum.

Niçin kendimi insanlar arasında gösterdim' gün ışığında? Bence bunu yapan ben değilim. Şimdi buna girmeyelim. Hâlâ görebiliyorum onları, delegelerimi. Bana söyledikleri şeyler! İnsanlar konusunda, gün ışığı. Onlara inanmadım. Fakat söylenenlerin bazısı etkisini sürdürdü. Ancak bu beylerle ne zaman, hangi kanallarla iletişim kurdum? Buraya mı girdiler onayım olmadan? Hayır, burada kimse ben istemeden yanıma gelmedi. Öyleyse başka yerde. Ama ben hiç başka yerde bulunmadım. Fakat insanlar konusunda bildiğimi ve insanların ona nasıl dayandığını ancak onlardan öğrenmiş olabilirim. Bu bildiğim de çok değil. Onsuz da yapabilirim. Hiç bir işe yaramadığını da söylemiyorum. Ondan yararlanacağım, mecbur kalırsam. Bu ilk olmayacak. Anlayamadığım, hiç temasta bulunmadığım insanlara bu bilgiden dolayı borçlu olma düşüncesi. Bu yaradılışla gelen bilgi olabilir mi? İyi ve kötü bilinci gibi. Bu bana olası görünmüyor. Örneğin annem konusundan yaradılışdan gelen bilgi, us alır mı bunu? Bana göre hayır. Annem onların en çok sevdiği konulardan biriydi, konuşmak için. Onlar bana Tanrı konusunun da içyüzünü gösterdiler. Son çözümlemede ona bağlı olduğumu söylediler. Bally'deki, ne olduğunu unutuyorum, güvenilir Tanrı görevlilerini kaynak veriyorlardı, onlara o yer paha biçilmez yaşama yetisinin boğazımdan içeri itildiği yerdi. Fakat benim yutmamda kesinlikle kararlı oldukları şey türdeşlerimdi. Bu konuda acımasızdılar. Bu söylevlerden çok az şey anımsıyorum, ya da hiç bir şey anımsamıyorum. Çok fazla da anlamış olamam. Yine de bazı betimlemeler aklımda kalmış, istemesem de. Sevgi üzerine, zeka üzerine bana dersler verdiler, çok değerli, çok değerli. Bana sayı saymayı da öğrettiler, uslamlamayı bile. Bu saçmalıklardan bazısı bazen işe yaramıştır, bunu yadsımıyorum, işe ya-

radığı durumlar da onlar bana karışmasalardı hiç ortaya çıkmayacak olan durumlardı. Hâlâ kullanıyorum, kıçımı kaşımak için. Aşağılık tipler olmalıydı bunlar, cepleri zehir ve panzehirle dolu. Belki de bütün bu öğretim yazışma ile oldu. Yine de yüzlerini tanıyorum gibi geliyor. Belki de fotoğraflardan. Bütün bu saçmalıklar ne zaman son buldu? Son buldu mu? Son birkaç soru. Bu bir ara mı? Bir an dördü beşi geliyordu üstüme, buna raporlarını sunmak diyorlardı. Özellikle birisine karşı, sanırım adı Basil'di, içim nefretle dolardı. Ağzını açmadan, gören gözleri yine de cüruf gibi üstümde, beni her an biraz daha olmamı istediği hale getiriyordu. Hâlâ öfkeyle bakıyor mu bana gölgelerden? Adımı yine zorla kullanıyor mu, hile ile taktıkları adımı, üstteki dünyalarında, sabırla, mevsimden mevsime? Hayır hayır, burada güvenlikteyim, bu önemsiz yaraları bana kimin açtığını merak ederek kendimi eğlendiriyorum.

Öteki tam üstüme geliyor. Ağır perdeler arkasından çıkar gibi geliyor, birkaç adım ilerliyor, bana bakıyor, ve geri çekiliyor. Beli bükülmüş ve görülmez yükler taşıyor gibi. En iyi gördüğüm şapkası. Şapkanın üstü yıpranıp yırtılmış, eski bir çizme tabanı gibi, dağınık kır saçları çıkıyor dışarı. Gözlerini kaldırıyor ve ben yalvaran bakışını hissediyorum, onun için bir şey yapabilirmişim gibi. Başka bir izlenim, aynı ölçüde asılsız, o bana armağanlar getiriyor, vermeye cesaret edemiyor. Geri götürüyor, ya da düşürüyor, ve armağanlar yok oluyor. Çok sık gelmiyor, daha ayrıntıya giremem, ama gelişi kesinlikle düzenli. Bugüne kadar onun ziyareti Malone'nin geçişine rastlamadı. Belki bir gün rastlar. Rastlaması buradaki egemen düzenin bozulması olmaz. Malone'nin yörüngesini birkaç santimetreye kadar hesaplayabiliyorsam, di-

yelim benden bir metre kadar uzaktan geçtiğini yanlışlıkla varsayarak, ötekinin geçtiği yolu bilemem demektir. Çünkü ne zamanı ölçme yeteneğim var, böylece bu bağlamdaki bütün hesaplamalar geçersiz kalacaktır, ne de ikisinin göreceli hızlarını karşılaştırma yeteneğim. Bu nedenle ikisini aynı anda görme şansına erecek miyim bilemem. Ama ereceğimi düşünüyorum. Çünkü eğer ikisini aynı anda hiç göremeyeceksem, onların görünmeleri arasındaki zaman boşluğu hiç değişmiyor demektir. Hayır, yanlış. Çünkü bu zaman aralığı oldukça değişebilir, ve sanıyorum değişiyor, ama hiç yok olmuyor. Yine de düşünüyorum ki bu değişken zaman aralığından dolayı iki konuğum gözümün önünde buluşabilir, çarpışabilir ve belki de birbirlerini devirebilirler. Burada her şeyin er geç yinelendiğini söyledim, hayır, söyleyecektim, sonra vazgeçtim. Ama bunun karşılaşmalar için geçerli olmaması mümkün değil mi? Tanık olduğum tek karşılaşma, uzun zaman önce, henüz hiç yinelenmedi. O karşılaşma belki bir şeyin sonuydu. Belki de ben Malone'yi ve ötekini aynı anda, çarpışma halinde, gördüğüm gün onlardan kurtulacağım, beni rahatsız ediyor da değiller. Ne yazık ki benim huzurumu bozan yalnız onlar değil. Başkaları da geliyorlar bana doğru, önümden geçiyorlar, çevremde dolanıyorlar. Ve kuşkusuz daha başkaları, şu ana dek göze görülmeyen. Yine söylüyorum, beni rahatsız etmiyorlar. Ancak uzun dönemde usandırıcı olabilir. Anlamıyorum nasıl. Yine de olasılık göz önünde bulundurulmalı. İnsan bir şeyleri devinime geçiriyor, onları nasıl durduracağını düşünmeden. Konuşmak için. İnsan konuşmaya başlıyor, isteme bağlı olarak susmak mümkünmüş gibi. Böylesi daha iyi. Nesnelere ve durumlara ve söze bir son vermek için bir yol aramak, söylemin sürmesini sağlayan budur. Hayır, düşünmeye çalışma-

malıyım, söylemeliyim yalnızca. Yöntem olsun olmasın, sonunda bütün bunları kovmak zorunda kalacağım, konuşmada gösterdiğim ivediliğin bu yere yüklediği varlıkları, nesneleri, biçimleri, sesleri ve ışıkları. Söyleme çılgınlığında gerçek kaygısı. Bu nedenle bir karşılaşma yoluyla olası bir kurtuluşa duyulan ilgi. Ancak bu kadar hızlı değil. Önce kirlet, sonra temizle.

Belki de kendime biraz ilgi gösterme zamanı geldi, bir değişiklik olur. Er geç bu duruma düşeceğim. İlk bakışta bu olanaksız görünüyor. Ben, tümüyle ben, yaratıklarımla aynı kirli solukta. Kendimden söz etmek, bunu görüyorum, şunu hissediyorum, korkuyorum, ümit ediyorum, biliyorum, bilmiyorum demek? Evet, söyleyeceğim bunları, ve yalnız kendi konumda. Duymaz, eylemsiz ve dilsiz, Malone dönüyor, güçsüzlüklerimi hiç bilmeyen bir yabancı, hiç olabileceğim gibi biri değil. Ben boşuna hareketsizim, o tanrı. Ya öteki? Ona bana yalvaran gözler verdim, benim için armağanlar, yardım gereksinimi. O bana bakmaz, varlığımdan habersiz, hiç bir eksiği yok. Yalnız ben insanım, geri kalan hepsi tanrısal.

Hava, bu hava, bu eski kestaneden sıkıp çıkarılacak bir şey var mı? Yakınımda gri, bulanıkça saydam, o büyülü çemberin dışında derinleşiyor ve geçilmez ince tüllerini yayıyor. Burnumun dibinde olan biteni görmemi sağlayan o solgun ışığı salan ben miyim? Bunu varsaymakla şu anda kazanılacak bir şey yok. Söylendiğini duymuşumdur, öyle derin hiç bir gece yoktur ki sonunda yalnızca kararmış bir gökyüzünden ya da yerin kendinden gelen bir ışıkla delinmesin. Burada geceyle ilgili bir şey yok. Önce bulanık, sonra ışık geçirmez bu grilik yine de aydınlık. Gözlerimin delmeye çalıştığı ve daha

yoğun hava olarak gördüğü bu perde aslında kurşun kadar sıkı çevre duvarı olamaz mı? Bu noktayı açıklığa kavuşturmak için bir sopa ya da sırık ve onu kullanacak bir araç gerekirdi, biri olmadan da öbürü bir işe yaramaz. Bu arada, gelecek zaman ve şartlı eylemsilerle de yapabilirdim. Onu tam karşıma cirit gibi atardım, çıkan sesten çevremi kuşatanın ve dünyamı karartıp silenin eski boşluk mu yoksa madde ile dolu mu olduğunu anlardım. Ya da onu elimden bırakmadan bir kılıç gibi kullanır, boşluğa ya da engele batırırdım. Fakat sopa günleri geride kaldı, burada ben yalnız kendi bedenime güvenebilirim, en küçük devinimi yapamayan, gözleri bir zamanlar olduğu gibi artık hiç kapanamayan bedenime; Basil ve takımına bakılırsa beni görmekten kurtarmak, uyanmaktan kurtarmak için, beni uyku karanlığına çekmek, uzağa, aşağıya ve yukarıya gökyüzüne bakmamam için; gözlerim önlerindeki dar alana saplı kalmalı, zamanın o/o 99 unda görülecek bir şeyi olmayan bu dar alana. Yanan kömür gibi kırmızı olmalılar. Bazen iki retinanın birbirine dönük olup olmadığını merak ederim.

Aslında düşünülürse bu grilikte yer yer gül kırmızısı renkler var, belli kuşların tüyleri gibi, bunlardan renkli papağanı anımsıyorum.

Her şey ister kararsın, ister aydınlansın, ister gri olarak kalsın, başlangıçta gereksindiğimiz gridir; grinin ne olduğundan, ne yapabildiğinden, karayı ya da aydınlığı bırakıp biri yada öbürü olabildiğinden dolayı. Belki de ben gri konusunda, gri içinde aldanışlara açık bir avımdır.

Nasıl yazabilirim bu koşullarda, bu acı budalalığın yalnız elle ilgili boyutunu düşünsek bile? Bilmiyorum. Bilebilirdim. Ama bilemiyeceğim. Bu kez değil. Yazan

benim, elini dizinden kaldıramayan ben. Düşünen benim, yazmaya yetecek kadar, başı uzaklarda olan ben. Matta'yım ben, ve melek, çarmıhtan önce gelen, günahtan önce, dünyaya geldim, buraya.

Bunu ekliyorum, durumu sağlama almak için. Söylediğim bu şeyler, becerebilirsem söyleyeceğim bu şeyler yok artık, henüz yok, hiç olmadılar, hiç olmayacaklar, ya da vardılarsa, varlarsa, var olacaklarsa, burada değillerdi, burada değiller, olmayacaklar, ama başka bir yerde. Ancak ben buradayım. Bu nedenle bunu eklemek zorundayım. Burada olan ben, konuşamayan düşünemeyen ben, ve konuşması, bu nedenle biraz düşünmesi gereken, bunu yalnızca burada olan benle ilgili, içinde bulunduğum burası ile ilgili yapamayan, ama başka yerlerde olan benle ilgili, başka yerde olacak benle, ve bulunduğum bulunacağım yerlerle ilgili biraz yapabilen, yeterli ölçüde, bilmem nasıl, önemi yok. Ama gelecek ne denli belirsiz olursa olsun, geçmişte başka yerde bulunmadım. Bu nedenle söylenecek en basit şey söylediğimin, söyleyeceğimin, eğer söyleyebilirsem, bulunduğum yerle, orada bulunan benle ilgili olduğunu söylemektir, bunlar üzerine düşünebilecek ve konuşabilecek yeteneğim olmadığı halde bunlar konusunda konuşma ve bu nedenle de biraz düşünme zorunluğumdan, dürtümden dolayı. Bu konuda, ben ve oturduğum yer konusunda söylediğim, söyleyebileceğim ne varsa zaten söylendi, çünkü hep burada bulundum, hâlâ da buradayım. Nihayet hoşuma giden bir parça akıl yürütme, ve konumuma değer. Bu demektir ki kaygı için bir nedenim yok. Ama yine de kaygılıyım. Böylece bir felâkete doğru gitmiyorum, hiç bir yöne gitmiyorum, serüvenlerim bitti, söyleyeceğim söylendi, buna serüvenlerim di-

yorum. Ama yine de hissetmiyorum. Aslında, sözüm benle ve burayla ilgili olduğu için, ikisine de son verme uğraşında olmaktan çok korkuyorum. Bu hiç de önemli değil, fakat onlardan kurtulduktan sonra yeniden başlama zorunluğu, bilinmeyen bir yerden, kişi ve konudan başlama ve yeniden kendime kazanma, burada, kesinlikle yeni yollarla, ya da çok eski yollarla, her yeni gidişte tanınamayan. Her konuya girişteki belli kargaşa ve şaşkınlığın kaynağı, suçluyu yerine koyup infaza hazırlamaya yetecek kadar uzun zaman. Yine de bir gün kendimi bırakmaktan, bağışlamaktan umutsuzluğa düşmüyorum, sessiz kalmadan. O gün, bilmiyorum niçin, sessiz kalacağım, ve bitireceğim, bunu biliyorum. Evet, bu umut var, yine, kendimi yapmama, yitirmeme, hep bulunduğumu söylediğim bu yerde kalma umudu, fakat burada bitirme üzerine çabuk bir şey söylemeliydim, çok güzel olurdu. Fakat bu dilenir mi? Evet, dilenir, son bulmak çok güzel olurdu, kim olursam olayım, nerede olursam olayım.

Umarım bu giriş hemen son bulur ve benim işimi bitirecek anlatım başlar. Ne yazık ki her zaman olduğu gibi devam etmeye korkuyorum. Çünkü devam etmek demek buradan gitmek, beni bulmak, yitirmek, yok olmak ve yeniden başlamak demek, önce bir yabancı, sonra yavaş yavaş yine her zamanki kişi, her zaman buluna geldiğimi söyleyeceğim başka bir yerde, görmekten, hareket etmekten, düşünmekten, konuşmaktan yoksun olduğum için hiç bir şey bilmeyeceğim bir yerde, bu engellere karşın yine de yavaş yavaş bir şeyler bileceğim, buranın yine her zamanki eski yer olduğunu gösterecek kadar, benim için yapılmış görünen ama beni istemeyen aynı yer, benim de hem istediğim hem istemediğim yer,

şeçim sizin, ya beni kusup atan ya da yutan yer, hiç bir zaman anlayamayacağım, belki de sadece bir zamanlar içinde dolaştığım uzak kafatasımın içi, şimdi saplanmışım bir yere, küçüklüğümden yitmiş, ya da duvarlara karşı uğraşan, başımla, ellerimle, ayaklarımla, sırtımla, ve hep eski öykülerimi mırıldayan, eski öykümü, sanki ilk kez gibi. Bu nedenle korkulacak bir şey yok. Ama ben yine de korkuyorum, yine de. Denenecek gerçekten yeni bir şey yok mu? Umudumdan söz ettim, fakat bu ciddi değil. Konuşabilseydim ama hiç bir şey söylemeseydim, gerçekten hiç bir şey? O zaman yaşlı doygun bir sıçanın kemirdiği kemirilerek ölmekten kurtulabilirdim, küçük tenteli yatağım, beşiğim de kurtulabilirdi, ya da eski beşiğim içinde bu denli hızlı kemirilmezdim, parçalanan etlerim yeniden örülecek zaman bulurdu yeniden parçalanmadan önce, Kafkaslar'da olduğu gibi. Ancak konuşmak ama bir şey söylememek olanaksız görünüyor, başardım sanıyorsunuz, ama hep gözünüzden kaçan bir şey oluyor, biraz evet biraz hayır, bir süvari alayını yok etmeye yeterli. Ama bu kez kim olduğumu, nerede olduğumu söylerken, kendimi yitirmeme, buradan gitmeme, burada son bulma umutsuzluğuna düşmüyorum. Mucizeyi önleyen, belki de biraz fazla bağımlı olduğum yöntem anlayışı. Promete'nin suçunu arındırdıktan yirmi dokuz bin dokuz yüz yetmiş yıl sonra kurtarılmış olması kâfur gibi üşütüyor içimi. Çünkü tanrılarla alay eden, ateşi bulan, balçığı doğasından ayıran ve atı evcilleştiren, kısaca insanlığa iyilikte bulunan o inançsız ile aramda bir ortak yan bulunmadığından eminim. Ama durum yine de anmaya değer. Kısaca, kendimize bir son vermeden kendimden ve bu yerden söz edebilecek miyim, sessiz kalabilecek miyim, bu iki soru arasında herhangi bir bağ var mı? Sorunlar gibisi

yok. Devam etmek için birkaç tane var, belki de yalnız bir tane.

Bütün bu Murphy'ler, Molloy'lar ve Malone'ler beni aldatamazlar. Zamanımı boşa harcattılar, bana boş yere acı çektirdiler, kendilerinden söz ettirdiler, oysa ben konuşmayı bitirmek için kendimden, yalnız kendimden söz edecektim. Kendimden söz ettim dedim, şu anda söz ediyorum. Şu anda ne demiş olduğum hiç umurumda değil. Şimdi kendimden söz edecegim, ilk kez Bu acılarımı çekenlerin desteğini almakla iyi ettiğimi düşünmüştüm. Yanıldım. Onlar benim acılarımı hiç çekmediler, benimle karşılaştırılırsa onlar hiç acı çekmediler, onların acıları hiç bir şey değil, ancak benimkinin zerresi, görmek için kendimden ayırdığım bir zerre. Şimdi gitsinler, onlar ve tüm ötekiler, kullandıklarım ve kullanmadıklarım, gidin, size ödünç verdiğim acılarımı geri verin ve yaşamımdan, belleğimden, korkularımdan ve utançlarımdan çıkıp gidin, yok olun. İşte, şimdi burada benden başka kimse yok, kimse çevremde dönmüyor, kimse bana doğru gelmiyor, gözlerimin önünde kimse kimse ile karşılaşmıyor, bu yaratıklar hiç olmadılar, yalnız ben ve bu kara boşluk hep olageldik. Peki sesler? Hayır, her şey sessiz. Ya ışıklar, bunca umut bağladığım ışıklar, onlar da gitmeli, sönmeli mi? Evet, gitsinler, burada ışık yok. Gri de istemiyorum, kara demeliydim. Yalnızca ben o halde, konusunda hiç bir şey bilmediğim, hiç konuşmadığım dışında, bir de bu kara, onu de bilmiyorum, kara ve boş oluşu dışında. Konuşmak zorunda olduğuma göre bunlar üzerine konuşacağım, artık konuşma gereksinimi duymayıncaya dek. Ya Basil ve takımı? Var olmadılar, uyduruldular, neyi açıklamak içindi unuttum. Evet, hepsi yalan, Tanrı ve insan, doğa ve gün ışığı, yü-

reğin taşmaları ve anlama yolları, hepsi uydurma, adice, yalnız benim uydurmam, kimsenin yardımı olmadan, zaten kimse yok, kendimden söz etme zamanını ertelemek için uydurduğum. Artık anmayacağız onları.

Ben, konusunda bir şey bilmediğim, biliyorum gözlerim açık, çünkü sürekli yaşlar akıyor. Oturduğumu biliyorum, ellerim dizlerimde, çünkü kalçalarıma, ayak tabanlarıma, avuçlarıma ve dizlerime karşı bir basınç var. Avuçlarımdaki basınç dizlerimden, dizlerimdeki avuçlarımdan, ama kalçama, ayak tabanlarıma karşı bastıran nedir? Bilmiyorum. Omurgam destekli değil. Bu ayrıntıları sırt üstü yatmadığımdan, bacaklarımın kalkık ve dizlerden bükük olmadığından ve gözerimin kapalı olduğundan emin olmak için anıyorum. Başlangıçta bedenin konumunu belirtmek iyidir, daha önemli konulara geçmeden önce. Ancak doğru önüme baktığımı söyledim, bunu söyleten nedir? Sırtımın dik olduğunu hissediyorum boynumun sert olduğunu ve kıvrılıp dönmediğini, ve üstünde de başım, bir sopanın üstünde tabak gibi. Bu benzetmeler gereksiz. Sonra gözyaşlarımın yüzünden boynumdan akışı var, yüzüm öne eğik ya da yukarı kalkık olsaydı böyle akmazlardı gibi geliyor bana. Ancak eğik olmayan başı tam öne bakmakla, dikey alanı yatay alanla karıştırmamalıyım. Zaten bu soru ikincil önemde, çünkü hiç bir şey görmüyorum. Giyinik miyim? Bu soruyu çok kez sordum kendime, sonra birden Malone'nin şapkasından, Molloy'un paltosundan ve Murphy'nin elbisesinden söz etmeye başladım. Giyiniksem de hafif giysiler var üzerimde. Gözyaşlarımın göğsümden, yanlarımdan ve sırtımdan geçtiğini hissediyorum. A evet, tam gözyaşlarıyla yıkanır durumdayım. Gözyaşlarım önce sakalımda toplanıyor, sakalım onları tutamayınca-- hayır,

sakal yok, saç da yok, omuzlarımda taşıdığım pürüzsüz büyük bir yumurta, gözler dışında bir özelliği yok, onlardan da yalnız göz çukurları kalmış. Avuçlarımdan ve ayak tabanlarımdan gelen şu ana dek yok edemediğim veriler olmasa, kendime bir yumurta biçimini verirdim, ama koyuluğunu değil, çatlamayı önlemek için herhangi yerinde iki delik olan yumurta, yoğunluğu ise zamk gibi. Ama yavaş, yoksa hiç varamayacağım. Giysi konusunda şu anda tozluk dışında bir şey düşünemiyorum, bir de şuramdan buramdan sarkan birkaç paçavra. Müstehcenlikler de yok artık. Niçin bir cinsiyetim olsun, burnum bile yokken? Bütün bu şeyler düştü, bütün çıkıntılı şeyler, gözlerim ve saçım da birlikte, hiç bir iz bırakmadan, öyle derine düştüler ki ben duymadım, hâlâ da düşüyor olabilirler, saçım bir kurum parçası gibi yavaş yavaş, hiç duymadı bu düşüşü kulaklarım. Bayağı ve gereksiz sözcükler, eski adi ruhtan, ben sevgiyi, müziği ve çiçek açan kuşüzümü kokusunu buldum, kendimden kurtulmak için. Organlar, onlarsızlık, hayal etmek kolay, bir tanrı, bu kaçınılmaz, onları hayal edersin, kolay, yoğunluğu azalır en kötüsünün, uyuklarsın, bir an. Evet, Tanrı, dinginliği yoğuran, hiç inanmadım, bir saniye bile. Artık duraklamalar da yok. Hiç bir şeyi alıkoyamaz mıyım o halde, düşüncelerimi taşımış hiç bir şeyi, sözcüklerim altında eğilmiş, ben gizlenirken? Bu akan gözçukurlarını da kurulayacağım, tıkayacağım onları, işte, oldu, artık gözyaşı yok, konuşan büyük bir yuvarlağım, var olmayan şeyler üzerine konuşan, belki de var olan şeyler üzerine, bilmek mümkün değil, konu dışı. A evet, tez havayı değiştireyim. Niçin yuvarlak, niçin başka bir şey değil, ve niçin büyük? Niçin silindir değil, küçük bir silindir? Bir yumurta, orta boyda? Hayır hayır, bunlar eski saçmalıklar, yuvarlak olduğumu hep biliyordum, katı

ve yuvarlak, ama söyleyemiyordum, pürüzler de yok delikler de, belki göze görünmez ya da Sirius yıldızı kadar büyük, bu sözler hiç bir anlam taşımıyor. Önemli olan yuvarlak ve katı olmam, bunun nedenleri olmalı, sarsıntılara bağlı girintili çıkıntılı düzensiz bir biçim yerine katı ve yuvarlak olmamın nedenleri vardır, ama yeter nedenlerle uğraştığım Geri kalan her şeyden vazgeçiyorum, bir an için beni sarmasının griden daha değerli olacağını düşündüğüm bu saçma karadan da. Ne saçmalıklar bunlar ışık ve karanlık konusunda. Nasıl saldım onlara zevkle kendimi. Ama gerçekten yuvarlak, tam bir top gibi mi yuvarlanıyorum? Yoksa bir yerlerde dengede miyim, sonsuz kutuplarımdan birinde? Araştırmak için bir itki var içimde. Görünüşte kurallı bu saplantısal uğraştan kaç top kağıtlık söylem çıkarabilirdim. Ama bunun ödülü bana tanınmazdı. Hayır, benimle sessizlik hakkı arasında, yaşayan dünya arasında, aynı eski ders var, bir zamanlar ezbere bildiğim ama söylemediğim, niçin olduğunu bilmiyorum, belki sessizlik korkusundan, ya da herhangi şeyin yeterli olacağını düşünmekten, tercih öyleydi, gizli kalmak için, önemi yok. Ama bildiğim o eski dersi söyleyeceğim, eğer anımsayabilirsem. Gökler altında, yollarda, kentlerde, ormanlarda, dağlarda ovalarda, kıyılarda denizde, mankenlerin ardında, hep üzgün değildim, zamanımı boşa harcadım, haklarımdan vazgeçtim, gereksizce acı çektim, unuttum dersimi. Sonra gönlümce küçük bir cehennem, fazla gaddar değil, iniltilerimi yutturabileceğim lanetli birkaç ince ruh, iç çekip duran bir şey, ve bizi küle yüceltmek için saatini bekleyen uzak acıma pırıltıları. Konuşuyorum, çünkü konuşmalıyım, ama dinlemiyorum, dersimi arıyorum, yaşamımı bilir itiraf etmezdim, belki ara sıra olan bir saydamlık eksikliği. Belki şimdi yine dersimi aramaktan

fazla bir şey yapmayacağım, benim olmayan bir dilin kendi eşliğinde. Ancak söylememiş olmam gerekeni ve bundan sonra söylemeyeceğimi, eğer becerebilirsem, ve belki de neyi söyleyeceğimi, eğer becerebilrsem, söylemek yerine başka bir şey söylemem daha iyi olmaz mı, o yine de söylenecek doğru şey olmasa bile? Deneyeceğim, başka bir şimdiki zamanda deneyeceğim, o henüz benim olmasa bile, duraklamasız, gözyaşsız, gözsüz, nedensiz. O zaman durağan olduğum varsayılsın, bu önemsiz olsa bile, duragan ya da hep devinimde olduğum, hava içinde ya da öteki yüzeylerle temasta, ya da bazen devindiğim bazen durduğum, çünkü bir şey hissetmiyorum, ne dinginlik ne değişim, bu konuda bir görüşe götürecek bir çıkış noktası olarak işe yarayacak hiç bir şey, bunun pek önemi olmazdı eğer bazı genel kavramlarım olsaydı, ve sonra usun ne işe yaradığı, ama işte, hiç bir şey hissetmiyorum, hiç bir şey bilmiyorum, düşünce açısından ise beni sessiz kalmaktan koruyacak kadarını yapıyorum, buna düşünme diyemezsiniz. Hiç bir varsayımda bulunmayalım o zaman ne devindiğimi ne de devinmediğimi, bu daha güvenli, çünkü başlangıç önemli değil, ve önemli konulara geçelim. Ne gibi? Konuşan bu ses, yalan söylediğini bile bile, söylediğine önem vermeden, belki de son olması gereken sözlerini söylemeyi başaramayacak kadar yaşlı ve bayağılaşmış, yararsızlığını ve yararsızlığının boşuna olduğunu bilerek, kendisini değil bozduğu sessizliği dinleyen, belki bir gün doğuşun ve elvedanın uzun belirgin iç çekişinin gizliece kaynaklanacağı yer olan sessizliği, hepsi bir mi? Daha fazla soru sormayacağım, daha fazla soru yok, artık daha fazlasını bilmiyorum. Bu ses benden çıkıyor, beni dolduruyor, gürültüyle duvarlarıma vuruyor, benim değil, onu durduramıyorum, beni parçalamasını, bana

işkence edip saldırmasını önleyemiyorum. Bu ses benim değil, benim sesim yok, sesim yok ve konuşmalıyım, bildiğimin tamamı bu, çevresinde dönmeliyim, bu dönüşten söz etmeliyim, benim olmayan yine de ancak benim olabilecek bu sesle, çünkü burada benden başka kimse yok, ya da bu sesin ait olabileceği başkaları varsa hiç yanıma gelmediler, şimdi bunu açıklığa kavuşturmak için oyalanmayacağım. Belki beni uzaktan gözlüyorlardır, itirazım yok, onları görmediğim sürece, çökeceğini bildikleri korlar arasından bir yüz gibi beni izlemeleri, fakat çok zaman alıyor, vakit geç oluyor, gözleri ağır ve yarın erken kalkmalılar. Böylece konuşan benim, yapayalnız, çünkü başka türlüsü elimden gelmez. Hayır, dilsizim. Konuşmaktan söz ederken, sessiz kalıversem ne olur? Bana ne olur o zaman? Şu anda olandan daha kötü? Fakat işte yine sorular bunlar. Hep böyle olur. Ben artık soru bilmiyorum ve onlar ağzımdan dökülüp duruyorlar. Ne olduğunu bildiğimi sanıyorum, söylemin sona ermesini önlemek, ödülü bana tanınmayan ve beni sessizliğe bir hece bile yakınlaştırmayan bu yararsız söylemin. Ama şimdi dikkatliyim, artık onları yanıtlamayacağım, yanıtlıyormuş gibi yapmayacağım. Tükenip gitmemek için belki bir peri masalı daha uydurmam gerekecek, bir daha başları gövdeleri, kolları, bacakları ve tüm öteki yanları ile, değişmez belirsiz gölge ve şüpheli ışık dönüşümüne salınmış. Ama umuyorum ve güveniyorum böyle bir zorunlukta kalmam. Ama gerekirse bunu her zaman yapabilirim. Çünkü nükte yazılarımı açığa çıkarırken, bu son kez başıma geldiğinde, ya da ben olarak görünen ötekinin başına geldiğinde, dikkatsiz değildim. O sırada bir mırıltı duydum sanki, sıkıntılarıma son vermenin daha başka ve daha az nahoş bir yolu olduğunu söyleyen, ve sanki bir an benim onun söylediğim söyle-

diğini kesmeden anlamayı başardım, ve o umut verici bir takım formülleri kendi kendine söyledi, sordu, yanıtladı, ilk fırsatta bu formüllerden yararlanmaya kendime söz verdim, yani bu benim çılgınlar alayı ile işim biter bitmez. Fakat hepsi uçup gitmiş kafamdan. Çünkü kişinin aynı anda hem konuşması, eski saçmalıklar üzerine bile, hem de dikkatini asıl ilgi duyduğu noktaya odaklaması zor, bu nokta da ölmediği için özür diliyor görünen belirsiz bir mırıltıyla belirlenirse. Yapacak bir şey, söylenecek bir şey kalmaması için ne yapmam ne söylemem gerektiği konusunda duyar gibi olduğum şeyi ancak şöyle böyle duydum sanki, çünkü anlaşılmaz bir lanetlenmenin anlaşılmaz koşulları geregi başka yerde yapmakla meşgul olduğum gürültü vardı. Yine de bir yandan bağırtılarımı sürdürürken, belli deyimlerle etkilendim ve bu deyimleri bir daha hiç unutmamaya, dahası, onların çoğalmasını güvenceye almaya, ve karşı konulmaz bir sel gibi, tüm öteki söyleyişleri ağzımdan kovup atmaya, boş icatlarla harcanmış ağzımdan bunlardan başka, bu gerçek ve son deyimlerden başka her söyleyişi kovmaya ant içtim. Fakat her şey unutuldu ve ben hiç bir şey yapmadım, şimdi yaptığım bir şey ise o başka, ve hiç bir şey bana bundan daha çok doyum veremez. Çünkü eğer böyle bir müziği böyle bir zamanda duyabildiysem, yani can çekişenlerin yorucu ağır yollarında zorla ilerlerken, çarpışırken, kıvranırken ya da kısa süreli bayılmalarla düşerken, şimdi onu çok daha sağduyu ile duymaz mıydım, yüküm sadece kendim iken. Ama bu yine düşünmek oluyor. Ve kaydığımı görüyorum, son uçta olmasa bile, bir masal yollarına doğru. Bu saygıdeğer organın gerçek işlevini saptamaya çalışırken yalnızca, örneğin, dadadada desem daha iyi olmaz mı? Yeter sorular, uslamlama yeter, yıllar sonra yine başlıyo-

rum, sanırım bu demek oluyor ki sustum, susabilirim. Ve yine bu gürültü. Karmaşık ve karanlık bütün bunlar. Yıllar diyorum, burada yıllar olmadığı halde. Ne önemi var ne kadar uzun olduğunun? Yıllar Basil'in düşüncelerinden biri. Kısa bir zaman, uzun bir zaman, hepsi aynı. Sessiz kaldım, önemli olan bu, eğer bu önemliyse, önemli olması gerekip gerekmediğini unuttum. Ve şimdi yine alındı elimden. Sessizlik, evet, ama ne sessizlik! Evet, sessiz kalmak iyi hoş, ama kişi ne tür sessiz kaldığını da düşünmek zorunda. Ben dinledim. Ama insan konuşup bu işi bitirse daha iyi. Amma da özgürlük! Hâlâ benim sesim olması gereken sese doğru kulaklarımı diktim, öyle güçsiz, öyle uzak, deniz gibiydi, ölen uzak dingin bir deniz--hayır, yeter bu, kumsal ve kıyıya gerek yok, deniz yeterli, yetti artık çakıllı kıyı, kum yetti, toprak yetti, deniz de yetti. Belli artık Basil önem kazanıyor, bundan sonra ona Mahood diyeceğim, bunu yeğliyorum, tuhafım ben. Odur bana kendim konusunda öyküler anlatan, benim yerime yaşayan, benden çıkan, geri bana gelen, geri içime giren, başıma öyküler yığan. Bunun nasıl yapıldığını bilmiyorum. Hep bilmemeyi sevdim ben, fakat Mahood bunun doğru olmadığını söyledi. O da bilmiyordu, ama bilmemek kaygılandırıyordu onu. Çoğu zaman, her zaman benimkine karışan, benimkini tümüyle boğan onun sesidir. Evet, bilmiyorum şimdi burada mı yoksa uzaklarda mı, ama artık benim başıma bela olmadığını söylemem fazla yanlış olmaz. O uzaklaştığında yine kendimi bulmak istedim, benim konumda, başıma gelen kötülükler konusunda, aptalca kötülükler ve acılar konusunda söylediklerini unutmak istedim, gerçek durumumun ışığı altında, iğrenç sözcük. Fakat onun sesi benim adıma tanıklık yapmayı sürdürdü, benim sesimin içine örülmüş gibi, kim olduğumu,

ne olduğumu söylememi, böylece artık söylemekten ve dinlemekten kurtulmamı önlüyordu. Bugün bile, kendi deyişiyle, beni rahatsız etmiyor ama sesi orada, benimkinin içinde, ama az, daha az. Artık yenilenmediği için de umuyorum bir gün tümüyle yok olup gidecek benim sesimden. Ancak bunun olabilmesi için ben konuşmalıyım, konuşmalı. Ve aynı zamanda, kendimi aldatmıyorum, geri de gelebilir, gidebilir ve sonra geri gelebilir. Sonra benim sesim, söz konusu ses, Bu da bir görüş, der, şimdi Mahood'un öykülerinden birini anlatacağım, dinlenmem gerek. Evet, böyle olurdu. Sonra derdi ses, dinlenmiş olarak, yine gerçeğe yönelik, iki katı bir güçle. Bana karar verme özgürlüğüne sahip bir varlık olduğumu düşündürmek için. Ancak bu benim sesim olmaz, bir bölümü bile. Bu böyle yapılır. Ya da öykü yavaşça, gizlice başlar, sanki hiç bir şey olmamış ve öyküyü anlatan hâlâ benmişim gibi. Ama ben derin uykuda olurum, ağzım açık, genellikle olduğu gibi, ve genelde olduğu gibi görünürüm. Uyuyan ağzımdan yalanlar dökülür, kendi konumda. Hayır, uyuyor değil, dinliyor, göz yaşları içinde. Fakat şimdi ben miyim, ben benim konumda? Bazen öyle sanırım. Sonra anlarım ki öyle değil. Elimden geleni yapıyorum, ama yine başaramıyorum, yine. Başarısız olmaya aldırmıyorum, bu bir zevk, ama sessiz kalmak istiyorum. Ama şimdilik değil, dinlemek daha iyi, sakince, utkulu, başka bir amacı olmadan. O zaman yaşanmaya değer bir yaşam olurdu, bir yaşam en sonunda. Konuşmaktan çatlamış sesim salya ile dolar, bırakırım aksın, en sonunda mutlu, yaşam damlar, ceza olarak verilmiş ödevim bitmiş olarak, sessizlikte. Bir dersten söz ettim, etmiş olmalıyım, ceza olarak verilmiş ödev demeliydim, ödevi dersle karıştırdım. Evet, serbest kalabilmeden önce yapılacak bir ödevim var, yaş dök-

mek, artık konuşmamak ve dinlememek için özgür olmadan önce, ve ödevin ne olduğunu unuttum. İşte en sonunda durumumun doğru bir anlatımı. Bir ödev verildi bana, belki de doğuşta, belki doğmuş olmanın bir cezası olarak, belki de belli bir nedeni olmadan, beni sevmedikleri için,ve unuttum neydi bu ödev. Ama hiç söylendi mi bana? Sık, sık, fazla zorlama, ama birazcık daha sık, belki de bu senin konundadır, senin şu anki hedefin konusunda. On bin sözcükten sonra mı? Peki, diyelim bir hedef, sonra başkaları olacaktır. Konuş, evet, ama bana, ben kendime hiç yeterince konuşmadım, kendimi yeterince dinlemedim, yeterince yanıtlamadım, hiç yeterince acımadım kendime, efendim için konuştum, efendimin hiç söylenmemiş sözlerini dinledim, Aferin çocuğum, aferin, oğlum, susabilirsin, gidebilirsin, özgürsün, aklandın, affedildin, hiç konuşulmadı. Efendim. İşte hiç gözden kaçırılmaması gereken bir damar. Fakat şu anda benim kaygım fakat unutmadan önce, birden fazla olabilir, tam bir despotlar takımı, bana ne yapılması gerektiği konusunda görüş ayrılığına düşmüş, zamanın başlangıcından ya da biraz sonrasından beri toplantı halinde, bazen beni dinleyip bazen bir yemek ya da bir kağıt oyunu için ara vererek--benim kaygım ödevim ile ve diyebilirim ki, fazla itibar yitirmeden, bu ödev biraz aceleyle duyurulup aceleyle yadsınan o dersle ilgili. Bütün söylemem gereken şu, eğer ceza türünden bir ödevim varsa bu dersimi iyi anlatamadığım içindir, ve ödevimi bitirdikten sonra da, canlı ve salyalar içinde, ağzım kapalı, dilim dinlenmede, bütün rahatsız edilmelerden ve sesten uzak, zihnim dingin, yani boş olarak bir köşede oturma hakkını kazanmadan önce de yine dersimi anlatmak zorunda olacağım. Fakat bu beni fazla ileri götürmüyor. Çünkü bu çalkanan sözcükler içinde doğru

ödevi bulabilsem bile doğru dersi yeniden oluşturmak zorunda kalırım, tabii ancak ikisi aynı şey değilse, belli ki buna da olmaz denemez. Ne olursa olsun garip bir anlayış, ve belirgin biçimde kuşkuya açık, dinlenme noktasına gelmeden önce yapılması gereken bir iş düşüncesi. Garip bir iş, kişinin kendi konusunda konuşmasından ibaret. Garip umut, sessizliğe ve dinginliğe yönelik. Sesten başka bir şeyim olmadığından, söz konusu sesten başka, bir kez zorunluk düşüncesini yuttuktan sonra, bunu bir şey söyleme zorunluğu olarak yorumlamam doğal görünebilir. Ancak bu mümkün mü? Elden yoksun durumda, belki de alkışlamak benim görevimdir, ya da iki elimi birbirine vurarak garsonu çağırmak, ve ayaksız olarak Carmagnole müziğiyle dans etmek. Fakat biraz ilerlemek için önce şu ana dek söylediklerim içinde bulunmayacak bir şey söylemem gerektiğini varsayalım, sonra daha başka bir şey varsayarız. Bu, akla uygun bir varsayım gibi görünüyor. Fakat bundan söylenecek şeyin benim konumda bir şey olduğu sonucunu çıkarmak birden bana uygunsuz geliyor. Bu, efendime övgü olamaz mı, makamla söylenmiş, onun affetmesini sağlamak için? Ya da sonuçta benim Mahood olduğumun, kimliğine onun el koyduğu ve sesinin duyulmasını önlediği birinin bütün bu öykülerinin hepsinin baştan sona yalan olduğunun kabulü? Ya Mahood benim efendimse? Bunu burada bırakacağım, şimdilik. Bunca kısa zamanda bunca beklenti, bu kadarı fazla. Bu evrede, daha önce kendi kendime söz verdiğim gibi, sorulardan kurtulmam kesinlikle olanaksız görünüyor. Hayır, yalnızca artık soru sormayı bırakacağıma yemin ettim. Belki de çok geçmeden, kim bilir, soruların-- Fazla kibar olmayalım, kullanalım sözcüğü-- zihnimde oluşmasını önleyecek mutlu ortama rastlarım. Çünkü yaptığım en kü-

çük ölçüde zihin kullanılmadan yapılan bir şey değil. Belki benimki değil, kabul, memnuniyetle, ama ondan yararlanıyorum, en azından yararlanmaya çalışıyorum ve yararlanır gibi görünüyorum. Bol malzeme orada, sömürülecek, besleyip şişmanlatacak sizi, emin çekirdeğine kadar, yıllarca yeter, tam tadında, düşününce titriyorum, doğru söylüyorum size, şaka içinde, titriyor ve ivedilikle devam ediyorum, önümde tüm bir yaşam, devam edip unutuyorum, ne diyordum, şu anda, önemli bir şey, gitti, gelecek geri, üzülecek bir şey yok, yenisi kadar iyi, tanınamaz, böyle ümit edelim, yüksek sınıf fındıkları kırmaya hazır hissettiğim bir gün. Devam. Efendi. Ona hiç bir zaman yeterli dikkati göstermedim. Belkiler de yok artık, bu eski numara çok yıprandı kullanılmaktan. Kendime her şeyi yasaklayacağım, sonra da yasaklamamışım gibi devam edeceğim. Efendi. Şurda burda birkaç çağrıştırma, bir yardımcı memurdan söz eder gibi, sempati toplamak için. Beni giydirdiler, para verdiler türünden, hafif bir değinme. Sonrası yok. Ya da Moran'ın patronu, unutuyorum adını. A evet, belli şeyler, icat ettiğim şeyler, en iyisini umarak, şüphe içinde, yorgunluktan kurbağa gibi ses çıkararak, belli şeyleri anımsıyorum, her zaman aynı şeyleri değil. Fakat bu konuyu ciddiyetle araştırmak, bir astın boş çabasıyla demek istiyorum, benimkinin de öyle olduğunu umuyordum, benimkine yakın, benimkine giden yol, hayır, bu hiç aklıma gelmemişti. Şimdi geliyorsa kendiminkinden umutsuzluğa düştüğüm içindir. Bir an cesaretin kırılması, tavındayken dövmek. O halde efendim, tek başına olduğunu varsayarsak, bana benzeyen, benim iyiliğimi ister zavallı şeytan, ve düş kırıklığına düşmemek için fazla bir şey yapıyor görünmüyorsa bunun nedeni yapılacak fazla bir şey olmamasıdır, ya da, daha iyisi, yapılacak hiç bir şey ol-

mamasıdır, yoksa yapardı, benim büyük ve iyi efendim, durum bu olmalı, çok önceleri, zavallı. Başka bir varsayım, gereken önlemleri almıştır, benim açımdan vasiyeti yapılmıştır (çünkü koruması altında başkaları da vardır) ve benim için her şey yolundadır ben bilmeden. Birinci ve ikinci durumlar. Önce birinciyi ele alacağım, eğer becerebilirsem. Sonra ikincisine hayran kalacağım, eğer gözlerim hâlâ açıksa. Bu Malone'nin fıkralarından birine benziyor. Fakat acele et, al ele, unutmadan önce. İşte orada, kadersiz kaba hayvan, benim yüzümden oldukça sefil durumda, benim için yapılabilecek bir şey yok, o ise yardımcı olmak kaygısında, buyruklar vermeye ve onlara uyulmasına öylesine alışkın. İşte orada, ben dünyaya geleli beri, dünyaya gelişim de onun kışkırtmasıyla olabilir, bunu yapmaz diyemem, iyi olmamı buyuruyor, biliyorsunuz, her yönden iyi olmamı, yakınma yok, ama başarısı bir cansız maddeye bağırıyormuşdan fazla değil. Bu methiyeden o memnun olmazsa umarım ben-- nerdeyse asılırım diyecektim, kısıtlamasız, nerdeyse boğulmasız diyecektim, bu benim gevezeliğime bir son verir. Ah, bir boyun için! Her şeyin senin için iyi olmasını istiyorum, duyuyor musun, hep bu bana dırlanıp durduğu. Benim yanıtım, saygılı bir tavırla, ben de, Efendim. Onu neşelendirmek için söylüyorum bunu, çünkü çok mutsuz gibi. Ben iyi yürekliyim, görünüşte. Hayır, aramızda hiç konuşma olmuyor, ağzından bir mırıltı bile çıkmıyor bana. Şansı kalmamış, bu kesin, belki beni o seçmedi. İyi ile ne demek istediği, benim iyiliğimle, ayrı bir sorun. Benim mutlu olmamı isteyecek yeteneği var, böyle bir şey görülmüştür, görünüyor. Ya da bir amaca hizmet etmek. Ya da ikisi aynı anda! Başlama hakkı onun olduğuna göre, dediklerinin daha belirgin olması yararlı olurdu, hem onun bakış açısından hem de bana atfettiği

bakış açısından. Adam diyeceğini desin ve bu iş bitsin. Ona sorular sormak bana düşmez, ona nasıl ulaşacağımı bilsem bile. Benden benim için ne istediğini ilk ve son kez tam olarak bildirsin bana. Onun istediği benim iyiliğim , bunu biliyorum, en azından söylüyorum, onu daha usa uygun bir düşünce çizgisine çekebilme umuduyla, ve onun var olduğunu, var olunca da beni duyduğunu varsayarak. Ancak hangi iyi, birden fazla iyi olmalı. Belki de en yücesi. Kısaca beni aydınlatsın, bütün istediğim bu, böylece hiç değilse hangi anlamda istenecek şey kaldığını bilmenin doyumunu alabilirim. Eğer bir şey söylememi istiyorsa, tabii benim iyiliğim için, bunun ne olduğunu bana söylemeli ve ben hemen bir kükreme ile söylerim. Zaten yüz kez söylemiş olabileceği doğru. Ama yüz bir kez söylemiş olsun, bu kez dikkat etmeye çalışırım. Ama belki de haksız yere ona iftira ediyorum, benim iyi efendime, belki benim gibi yalnız ve özgür değildir, aynı ölçüde iyi, benim gönencimle aynı ölçüde ilgilenen ancak bu gönencin niteliği konusunda görüşleri ayrılan başkaları ile bağlantısı vardır. Her gün, yukarıda, yani benden üstlerde, belli saatlerde beni tartışmak için toplanırlar ve orada bana ne yapılacağı dışında her şey saptanmış ve belirlenmiştir. Belki de bu bir vekiller toplantısıdır, geçici bir anlaşmanın ayrıntılarını belirleme görevi ile. Onlar böyle uğraşırken benim her zamanki halimi sürdürmem belki de bir farklı çoğunlukla alınan ya da eski bir şapkadan kura yoluyla çekilen sakat bir karardan daha iyi. Onların da hepsi bütün bu zaman sırasında ve hepsi kendi yeteneğine göre mutsuzdurlar, çünkü benim için her şey yolunda değil. Şimdi yeter bunlar. Eğer bu onları yatıştırmıyorsa benim için daha da kötü, hâlâ böyle bir şeyi düşünebilirim. Ancak unutup daha ciddi konulara geçmeden önce bir nokta daha.

Niçin benimle işlerini bitirip özgür bırakmıyorlar beni? Bu bana yararlı olabilir. Bilmiyorum. Belki o zaman tümüyle susardım. Boş konuşma, boş konuşma, ben özgürüm, ve terkedilmiş. Yine her şey amaçsız. Mahood bile terketti beni, yalnızım. Sona varmadan önce, sona varmadan konuşmayı bitirmeden dinlemeyi bitirmeden önce bu başarılacak iş konusu, söylenecek söz ve kurtarılacak gerçek konusu, bir zamanlar bilinen, uzun zaman ihmal edilmiş sonra unutulmuş yapılacak görev konusu, hepsini ben icat ettim, beni teselli eder devam etmeme yardımcı olur umuduyla, bir yolda olduğumu, bir yolda başlangıçla son arasında devinim halinde olduğumu, mesafe kaydedip yitirdiğimi, yollarda yittiğimi ve her nasılsa sonuçta ilerlediğimi düşünmemi sağlar umuduyla. Hepsi yalan. Yapacağım hiç bir şey yok, yani söylenecek özel bir şey. Konuşmak zorundayım, bu her ne anlama geliyorsa. Söylenecek bir şey olmadığı bu durumda, yalnız başkalarının sözcükleri varken, ben konuşmak zorundayım. Kimse beni zorunlu kılmıyor, kimse yok, bu bir rastlantı, bir olgu. Hiç bir şey beni bundan muaf tutamaz, hiç bir şey yok, bulunacak hiç bir şey, kurtarılacak hiç bir şey, söylenmek üzere duranları azaltabilecek hiç bir şey,içeceğim okyanus var, o halde bir okyanus var. Aptal olmuş olmamak, bu benim en iyi şeyim olacak, en iyi eylemim, bir aptal olmuş olmak, olmasaydım diyerek, olmadığımı düşünerek, olduğumu bilerek, aptal olmamanın aldanışında olmayarak. Herhangi bir şey için, hayır, bu işlemez, işlemeli, fakat işlemez. Öyle bir labirent işkencesi ki anlaşılamaz, ya da sınırlanamaz, ya da hissedilemez, ya da acısı duyulamaz, hayır, acısı bile duyulamaz, acıyı da yanlış çekiyorum, onu bile hep yanlış yapıyorum, ayakta ölen yaşlı bir dişi hindi gibi, sırtında yavruları ve gizlice gözleyen sıçanlar.

Bir sonraki bölüm, çabuk. Ağlama yok, özellikle ağlama yok, kibar ol, ölme sanatını ve kuralını tanıyarak, ötekiler tavuk gibi gıdaklarken onları buradan duyabiliyorum, dikenlerin çıtırtısı gibi, hayır, unuttum, bu mümkün değil, duyduğum kendimim, savımın arkasında ulurken. Böylece, bir şey yok. Mahood'un öyküleri bile bir şey değil, aynı ölçüde yabancı olsalar bile, neye, benim bilinmedik asıl ülkeme, insanların gelip gittikleri ve içinde rahat ettikleri öteki yer kadar bilinmedik olan ülkeme, insanların birbirlerini ziyaret etmek için kendi yaptıkları izler üzerinden mümkün olan kolaylık ve hızla, karanlığa işleyen sevimli ışık kaynaklarının aydınlığında, bu nedenle hiç karanlık olmayan, hiç terkedilmeyen, bu korkunç olmalı, öteki yer kadar bilinmedik ülkeme. Öyle olsun. Hiç bir şey yok, fakat bu nerdeyse hiç önemsiz gibi. Mahood. Ondan önce başkaları vardı, kendilerini ben sanan, bu kuşaktan kuşağa devredilen kolay bir görev olmalı, aile havalarına bakılırsa. Mahood kendinden önce gelenlerden hiç de daha kötü değil. Onun kalan tek bacağı üstünde tam bir portresini sunmadan önce benim vekilim olarak var olacak bir sonraki kişinin oturaktaki kardeş olduğunu belirteyim, bu kesin, oturağı başında kıçı tozda, bin memeli toprak ana üstünde, bu daha yumuşak olacaktır ona. Bu da bir düşünce, bir düşünce daha, kes orasını burasını, kes, belki bir gün, on beş kuşak sonra, kendine benzemeyi başarabilirsin, gelip geçenler arasında. O zamana dek bu Mahood, bu yaratık o. Ya ikimiz aynı isek, onun doğruladığı benim yadsıdığım gibi? Ve burada olmak yerine onun bulunduğumu söylediği yerlerde bulundumsa, içinde bulunduğum düğümü çözmek için onun yokluğundan yararlanarak? Burada, benim alanımda, Mahood ne yapıyor benim alanımda, ve buraya nasıl geliyor? İşte

yine aynı umutsuz işe atıldım, işte yüz yüzeyiz, Mahood ve ben, benim dediğim gibi iki isek. Onu hiç görmedim, görmüyorum, onu nasıl olduğunu benim nasıl olduğumu o söyledi bana, hepsi söyledi bunu, bu onların temel işlevlerinden biri olmalı. Ne yaptığımı bilmem gerekmesi yetmez, neye benzediğimi de bilmeliyim. Bu kez bir bacağım eksik. Ama yine de gençleşmişim gibi. Bu, programın bir parçası. Gangrenli ve bunamış halde beni ölümün kapısına getirdikten sonra bir bacağımı kesip atıyorlar, çığırıp gidiyorum yine, genç biri gibi, yerin yüzünü dolaşıp saklanacak bir delik aramaya. Tek bir bacak ve öteki ayırıcı belirtiler, insan olduğu kesin, ama abartılı değil, yoksa korkarım ve bir şeyleri kemirip yemem diye. Sonunda kabullenecek kendini, parola bu. Bu kez onu saçsız bir kamabaşı ile deneyelim, bundan hoşlanabilir, bu tür konuşmadan. Ortada tek bacağı ile, bu hoşuna gidebilir. Zavallı piçler. Elimin çukurunda yapay bir anüse vurabilirler ve ben yine orada olmam, onların yaşamları ile canlı, insan olmaktan fazla uzak değil, işte şöyle böyle bir insan, bir gün insan olma umudu beslemeye yetecek ölçüde bir insan, insansal vücut bulmalarım geride kalmış. Yine de bazen orada olduğumu sanırım, suçlanmış sahneler arasında, yaradılışın buyrukçularına özgü nitelikler altında sendeler durumda, sefaletimden kurtarılmak için ulumaktan uyuşmuş, çevremde hep doyum içinde hışırdayan ıspanak mavisi. Evet, kaç kez nerdeyse kendimi öteki sandım, nerdeyse onun gibi acı çektim, bir an için. Sonra şampanyayı açtılar. En sonunda birimiz! Kederden yeşermiş! Gerçek ve küçük bir dünyalı! Klorofil içinde boğulan! Mezbaha duvarlarına sarılan! Baskı altına alınamaz geçiciliğin adi papazları, benden nasıl nefret ediyor olmalılar. Gel, kuzucuğum, katıl atlayıp sıçramalarımıza, çok sürmez, görecek-

sin, bir kuzucukla cümbüşün tam zamanı, ve tatlı. Sevgi, eşeği yürütmede hep işe yaraya gelmiş, bir tutam yeşil ot, ben de bir kunduracı bizini hep kullanmak zorunda kaldım. Bazen böyle pis yerde oturduğumu düşledim, pantolonumu indirdiğim bile oldu. Mahood kendisi kaç kez beni nerdeyse aldattı. Bir an o oldum, bir doğa içinde topallayıp gidiyordum, söylemeliyim ki doğa oldukça kıraçtı, dahası, eklemek yerinde olur, başlangıçta epey terkedilmişti. Koltuk değneklerimi her dürtüşten sonra bir uyuşturucu madde yemek, kat ettiğim ve edeceğim mesafeyi ölçmek için duruyordum. Başım da orada, tabanda geniş, yanları çıplak, bir çatı sırtı gibi uçta son buluyor ve burada uzun dalgalı saçlar var, bir deri lekesindekilere benzer. Yadsınamaz, kahrolası derecede bilgiliyim. Bunun baştan çıkarıcı olduğunu kabul edin. Bir an diyorum, belki de yıllar sürdü. Sonra bağlılığımı geri çektim, fazla iyi olmaya başlıyordu. Tam on adım ilerlemiştim, eğer buna adım denirse, doğru bir çizgi üzerinde değildi tabii, ama keskin bir yay içinde, onu izlersem beni çıkış noktama ya da ona yakın bir noktaya götürebilirdi. Tersine dönmüş bir sarmala takılmış olmalıydım, halkaları giderek genişleyen değil daralan bir sarmal demek istiyorum, ve içinde ilerlemem beklenen alana bakılırsa, bu sarmal yersizlikten biterdi. Daha ileri gitmenin somut olanaksızlığı ile karşı karşıya gelince kuşkusuz durmak zorunda kalırdım, tabii ters yönde yola çıkmayı seçmezsem, bu da bir vida gibi kendini geri çevirmek olurdu, durağan noktaya bir vida gibi işledikten sonra, ve eğer bir zamanlar benim karşı çıkmama karşın bana söylenene bakılırsa, bu da ilginç ve bol sürprizli bir deneyim olacaktı, yani çıkışta böyle sıkıcı bir yol yok, hep farklı görünür, oldukça farklı bir sıkıcılık, dönüş yolunda, ve tersi de doğru. Kurt gibi kıvrılıp kıpırdanmanın

yararı yok, ben bir yararsız bilgiler ocağıyım. Ama burada bir zorluk çıkıyor. Çünkü eğer dönerek yukarı doğru çıkabilirsem, eğer bu dönenceye girebilirsem, bu sık sık gelmez başıma, eğer dönerek yukarı doğru çıkabilirsem, çok zaman kazandığım söylenemez, eğer dönerek yukarı doğru çıkabilirsem sonuçta bir çıkmaza varmam kaçınılmazdır, ters yönde yola çıktıktan sonra sonsuza dek açılmam gerekmez mi, hiç durma olanağı bulmadan, içine bağlandığım uzay küresel olduğuna göre, yoksa dünya mı söz konusu, önemi yok, ben ne demek istediğimi biliyorum. Fakat zorluk nerede? Biraz önce bir tane vardı, yemin ederim. Herhangi bir anda, sözcüğün tam anlamıyla herhangi bir anda, bir duvara, ağaca yada benzeri bir engele çarpabileceğimin dışında, tabii o durumda engeli dolaşmak yasak olurdu ve böyle bir engel dönerek yükselişime bir son verirdi. Fakat öyle görünüyor ki engeller zaman içinde kaldırılabilir, fakat benim tarafımdan değil, ben ölür kalırdım, eğer aralarında yaşasaydım. Fakat böyle araçlar olmadan da bana öyle geliyor ki bir kez ekvatorun ötesine geçtikten sonra yine içe dönmeye başlarsınız, yalnızca bir gereklikten, her nasılsa bunu hissediyorum. Sözünü ettiğim anda ise, kendimi Mahood sandığım zamanı demek istiyorum, bir dünya turunun sonuna geliyor olmalıydım, belki de gidilecek ancak bir iki yüzyıl vardı. İçinde bulunduğum bozuşma hali bu görüşe renk katıyor, belki bacağımı Pasifik'te bıraktım, evet, bu konuda belki bile denmez, öyle oldu, Java sahilinin ve leş kokan kırmızı çiçekli bitkileri ile Java ormanlarının açığında, hayır, o dediğim Hint Okyanusu, amma da gazeteciyim, neyse, oralarda bir yerde. Kısacası sürüye dönüyordum, azaldığımı kabul ederek ve daha da azalmaya yazgılı, karıma ve ana babama, sevdiklerime, geri verilmeden ve ben yokken doğan

yavrularıma kollarımla sarmadan önce, ikisini de korumayı başardığım kollarımla. Kendimi çok büyük bir avlu ya da kamp alanı içinde buldum, yüksek duvarlarla çevreliydi, yüzeyi pislik ve kül karışımı, ve içinden geçtiğim dalgalanan uçsuz bucaksız boşluklardan sonra bu bana şirin göründü, eğer bilgim doğru ise. Nerdeyse kendimi tehlikenin dışında hissettim. Bu çevrili alanın ortasında küçük yuvarlak bir yapı vardı, penceresiz ama mazgallı. Onu daha önce gördüğümden emin değildim, evden uzaklaşalı öyle uzun zaman olmuştu, kendi kendime diyordum, işte orda daha önce hiç terketmemen gereken yuva, olmayan sevdiklerin orda senin dönüşünü bekliyor, sabırla, sen de sabırlı olmalısın. Ordaydı hepsi, dede, nine, küçükanne ve sekiz dokuz tane velet. Gözleri yarıklarda ve yürekleri benim için çarparak çabalarımı izlediler. Bunca zaman terkedilmiş bu avlu canlanmıştı, onlar için, benle. Böylece döndük, hepimiz kendi yörüngesinde, ben dışarıda, onlar içeride. Gece, sırayla nöbet tuttular, bir ışıldak yardımıyla beni izlediler. Böylece mevsimler geldi geçti. Çocukların boyu posu büyüdü, çürüme dönemleri soldu, eskiler birbirlerine öfkeyle baktılar, kendi kendilerine homurdandılar, Ben seni gömerim daha, ya da, Sen beni gömersin daha. Ben geleli beri bir konuşma konuları var, hatta bir tartışma konuları, eskisiyle aynı, yola çıktığım andakiyle, belki yaşama ilgileri bile, eskisiyle aynı. Onlar için zaman daha az yavaş geçti. Ona biraz artık kırıntı bir şeyler atsak mı? Hayır hayır, sinirleri bozulabilir. Beni onlara doğru sürükleyen gücü durdurmak istemediler. Onu bilmezsiniz! Doğru, baba, sen de tanımamazlık edemezsin. Normal olarak kendilerine konuşulduğunda karşılık vermeyen onlar, büyüklerim, karım kendini isteyenlerden birini değil beni seçen karım. Birkaç yaz daha geçsin o da aramızda

olur. Onu nereye yerleştireceğim? Bodruma? Belki sonuçta ben bodrumdayım. Nedir onu hep durduran? Hep öyleydi, küçük çocukluğundan beri, hep dururdu, değil mi nine? Evet doğru, hiç rahat değil, hep durur. Mahood'a göre ben onlara hiç ulaşamadım, yani hepsi benden önce öldü, onu on biri, sosis zehirlenmesinden gittiler, acı içinde can çekişerek. Önce çığlıklarından rahatsız oldum, sonra çürümelerinin kokusundan, üzüntüyle geri döndüm. Ama acele etme, yoksa hiç varamayacağız. Her durumda artık o ben değil. İlerlemezse bize hiç ulaşamaz. Yavaşlamış gibi görünüyor, geçen yıldan beri. Son turlar fazla vaktini almaz. Benim eksik bacağım onları etkiler görünmedi, ayrıldığımda belki eksikti zaten. Ona bir sünger atsak mı? Hayır hayır, bu onun aklını karıştırabilir. Akşam, yemekten sonra, karımın gözleri üzerimdeyken, dede ve nine yaşam öykümü anlattılar, uykulu çocuklara. Uykudan önce öykü ortamı. Bu Mahood'un oyunlarından biri, tarihsel varoluşumu destekleyen sözde bağımsız tanıklık sağlamak. O bölüm bitince hep birlikte bir ilâhi okudular, İsa'nın kollarında güvenli, örneğin, ya da Ruhumun sevgilisi İsa, sinene geleyim, örneğin. Sonra yatmaya gittiler, gözetleme nöbetçisi dışında hepsi. Anamın babamın benim konumda görüşleri ayrıydı, ama bebekliğimde iyi olduğum görüşünde birleşiyorlardı, ta başlangıçta, ilk iki üç hafta içinde. ama yine de iyi bebekti, anlatılarını hep bu sözlerle bitirirlerdi. Sık sık sessizleşirlerdi, anılarına gömülerek. Sonra çocuklardan biri, bir elçi gibi, kutsanmış cümleciği atardı ortaya. Ama yine de iyi bebekti. Henüz uykuya yenilmeyenlerin duru ve masum gülüşü karşılardı bu ivediyle varılmış sonucu. Anlatıcıların kendileri de kasvetli düşüncelerinden kopar ister istemez gülümserlerdi. Sonra hepsi ayağa kalkardı, annem dışında, dizleri tutmazdı

onun, ve ilâhi söylerlerdi, Duyarlı İsa, uysal ve ılımlı, örneğin, ya da İsa, bir tanem, her şeyim, duy beni çağırdığımda, örneğin. O da küçüklüğünde iyi bir bebek olmalıydı. Son olarak karım en son haberi verirdi, yataklarına götürmeleri için. Yine geri çekiliyor, ya da, Kaşınmak için durdu, ya da, Yana sıçrayışını görmeliydiniz, ya da, Çocuklar bakın, çabuk elleri ve dizi üstüne eğildi, kabul edilmeli ki bu görmeye değer olmalıydı. Sonra birinin yine de yaklaşıp yaklaşmadığımı, her şeye karşın ilerleyip ilerlemediğimi karıma sorması alışkanlık haline gelmişti, hâlâ uyanık olanlar gerilemediğim konusunda güvence almadan yatmayı düşünemezlerdi. Ptoto onları sakinleştirirdi. Hareket etmiştim, kanıt gerekmezdi. O kadar zamandır yaklaşıyordum ki artık hareket ettiğim sürece kaygıya gerek olmazdı. İleri atılmıştım, sonra birden geri çekilmeye başlamam için neden yoktu, bana uymazdı bu. Sonra hepsi birbirini öpüp mutlu düşler diledikten sonra yatmaya gittiler, nöbetçi dışında. Seslensek ona? Zavallı babam, sesle beni yüreklendirmek için yanıp tutuşuyordu. Bırakma, delikanlı, bu son kışın. İçinde bulunduğum ve katlandığım sıkıntıyı göz önüne alarak onu geri çektiler,bana bir şok etkisi yapmak için zamanın yanlış seçildiğini belirttiler. Ama benim bu dönemdeki duygularım neydi? Neyi düşünüyordum? Neyle? Moral açısından zor durumda mıydım? Tüm bunlara yanıtım, Malone'nin sözleri ile, kendimi tümüyle elimdeki işe vermiştim ve bu işin tam olarak ya da şöyle böyle ne olduğunu bilmek kaygısında değildim. Bütün sorunum azalan gücümün mümkün kıldığı ölçüde bana verilen hareketi sürdürmekti, çünkü başka türlü yapamazdım. Bu gereklilik ve onu yerine getirmenin sözde olanaksızlığı mekanik bir biçimde beni tümüyle meşgul ediyordu, zeka ve duyarlılığın özgür işleyişini dışlıyordu, öyle ki

durumum eski kırık bir at arabasınınkine ya da bir yük beygirininkine benziyordu, ahıra doğru mu ahırdan uzağa mı gittiği konusunda ne içgüdüden ne de gözlemden bir bilgi sağlayabilen, ve hangi yöne gittiğine de aldırmayan. Öteki sorular yanında,böyle şeylerin nasıl olabildiği sorusu uzun zamandan beri beni uğraştırmıyordu. Durumumun bu dokunaklı betimini hiç de itici bulmuyordum ve onu anımsadıkça gerçekten Mahood'un dediği gibi o avluda evrimleşen yaratık olup olmadığımı merak ediyorum. Yanımda bolca sancı dindirici vardı ve istediğim gibi kullanıyordum, ancak işlevlerime son verecek öldürücü bir doz almıyordum, bu işlevler her ne idiyse. Dikkat edip her nasılsa konutu gördükten ve hatta onu önceden gördüğümü kendi kendime kabul ettikten sonra bir daha ne konutu ne de onu dolduran ve sabırsızlıkla tutuşan yakınlarımı ve sevdiklerimi düşündüm. Karganın uçuşu gibi şimdi hedefime yakınsam da adımlarımı hızlandırmadım. Hızlandırabilirdim, ancak oraya ulaşacaksam gücümü dikkatli kullanmak zorundaydım. Ulaşmak istemiyordum, ama ulaşmak için elimden geleni yapmalıydım. İstenmeye değer bir hedef, hayır, hiç bunun üstünde duracak zamanım olmadı. İleri gitmek, hâlâ ileri sözcüğünü kullanıyorum, ileri gitmek ve başarmak tek kaygım olmuştur, her zaman bir doğru çizgide olmasa bile, bana verilen imgeye uygun olarak, yaşamımda başka bir şeye hiç yer olmadı. Konuşan hâlâ Mahood. Bir kez bile durmadım. Duraklamalarım sayılmaz. Onların amacı ilerlememi sağlamaktı. Bu anları yazgımı düşünmek ya da kendimi elimden geldiğince merhemle oğmak için kullanmadım örneğin, ya da kendime afyon ruhu iğnesi yapmak için, bunlar tek bacaklı biri için hiç de kolay şeyler değil. Çoğu kez bir bağırtı yükselirdi, Düştü! Aslında düşmüş olduğum yer özgür

istencimin tabanıydı, koltuk değneklerimden kurtulmak ve iki elimi de kullanarak huzur içinde ve rahatlıkla kendi bakımımı yapmak için. Tek bacaklı birinin sözün tam anlamını verecek biçimde yere yıkılmasının zor olduğu belli, özellikle bu kişinin aklı başında değilse ve kalan tek bacağı kullanılmamaktan ya da aşırı kullanımdan gücünü yitirip gevşemiş ise. O zaman yapılacak en basit şey koltuk değneklerini atıp olduğu yere yığılmaktır. Ben de bunu yaptım. Bu nedenle düştüğümü söylemekte haklıydılar, fazla yanılmıyorlardı. Ha, benim istemeden de düştüğüm bilinir, fakat bu sık olmaz, benim gibi eski bir savaşçı, anlayabilirsiniz. Fakat nasıl isterseniz öyle olsun. Ayakta ya da yerde, uyuşturucularımı alarak, ağrının azalmasını bekleyerek, yoluma devam etmek için soluk soluğa, durdum, eğer ısrar ediyorsanız, ancak Düştü yine, bize hiç ulaşamayacak, dediklerindeki anlamda değil. O eve girdiğimde, eğer bir gün girebilirsem, bu dönmeyi sürdürmek için olacak, daha hızlı dönmeyi, daha büyük kıvranmalar içinde, kabızlık çeken bir köpek gibi, ya da barsak kurdundan acı çeken, hepsi bana sarılmak isteyen ailemin içinde eşyaları yıkıp devirerek, büyük bir kasılma sonucu ters yöne fırlatılıncaya ve geri gidinceye dek, iyi akşamlar bile demeden. Aslında bu öykü üzerinde biraz daha durmalıyım, belki onda bir parça gerçeklik vardır. Mahood şüpheci olarak kaldığımı algılamış olmalı, çünkü bir ara yalnızca bir bacağımın değil bir de kolumun eksik olduğunu belirtti. Bu kolla ilgili koltuk değneği konusuna gelince, onu tutmak ve yönlendirmek için koltuk altımda yeterince yer kalmıştı, gereğinde bu değneğin ucunu kalan tek ayağımla ileri doğru vurabiliyordum. Fakat beni derinden etkileyen ve zihnimi aşılmayacak kuşkulara iten şey (Mahood'a göre), ailemin başına gelen ve önce can çe-

kişme sesleriyle sonra ceset kokusu ile farkettiğim felaketin beni geri getirdiği görüşüydü. O andan sonra onunla birlikte gitmeyi bıraktım. Nedenini açıklayacağım, bu başka bir şey düşünmemi ve öncelikle kendime nasıl döneceğimi, kendimi beklediğim yere geri nasıl döneceğimi düşünmemi sağlayacak, dönmesem daha iyi, ama bu benim tek şansım, hiç değilse ben öyle sanıyorum, sessiz kalmak için, geçersiz olmayan bir şey söylemek için tek şansım, eğer istedikleri bu ise, söylenecek bir şey kalmaması için. Nedenlerim. Üç dört tanesini sayacağım, bu kadarı benim için yeterli olmalı. Önce şu benim ailem, yalnızca aile sahibi olma olgusu beni dikkatli kılmalıydı. Ancak belli anlarda benim iyi niyetim ve ilk tek hücreli canlıdan en son insanlara dek akan büyük yaşam selinde, kısa ve güçsüzce de olsa çırpınma özlemin öyle ki, ben, hayır, parantez bitmiyor. Yeniden başlayacağım. Ailem. Bir kez o sırada yaptığımda ailemin katkısı ya da payı yoktu. Oradan yola çıktıktan sonra oraya dönmem doğaldı, yön saptama yollarının doğruluğu bilindiğine göre. Ve benim yokluğumda ailem başka bölgeye taşınmış, yüzlerce kilometre uzağa yerleşmiş olabilirdi, ben çizgimden bir kıl genişliğinde ayrılmadan. Acı çığlıklarına ve rüzgarla gelen çürüme kokularına gelince, eğer bunları algılayabildiğimi varsayarsak, bildiğime göre bunlar bana doğal gelirdi. Eğer bu belirtilerden önce her defasında yana dönmek zorunda kalsaydım, pek yol katedemezdim. Yüzeyden yalnızca yağmurlarla yıkanmış, başım dile gelmez ilençlerle çatlarken, her şeyden önce kendimden öte dönmeliydim. Sonuçta belki böyle yapıyordum, bu benim belli belirsiz dairesel devinimimi açıklayabilirdi. Yalanlar, yalanlar, bana düşen bilmek değil, yargılamak değil, sızlanmak değil, ancak gitmekti. Zehir basilinin tüm dost ve akra-

balarımın kökünü kazıması kolayca kabul edebileceğim bir şeydi, bunu söylemekten bıkmam, ancak kendi davranışım ondan acı çekmeseydi. Gerçekte o durumda neler olduğunu düşünsek daha iyi, eğer Mahood doğruyu söylüyorduysa. Şimdi düşünüyorum da, beni benim konumdaki kendi anlayışına bağlamak için bunca hevesliyken, bana yalan söylemesi için ne gerek vardı? Niçin? Belki bana acı verme korkusundan. Ama ben acı verilmek için buradayım, beni baştan çıkarmaya çalışanların anlamadığı bu. Hepsinin istediği, her biri neyin dayanılır olduğu konusunda kendi özel anlayışına göre, benim var olmam ve aynı zamanda ılımlı ölçüde, belki de sınırlı demem gerek, acı çektirilmemdi. Üstelik beni öldürdüler, dayanmamın sonuna geldiğim için yok olmaktan başka seçeneğim kalmadığını bana dostça söyleyerek. Dayanmamın sonu! Bir saniye bana dayanmayı öğretmeliydiler, sonra ben zamanın sonuna dek dayanırdım, ıslıkla neşeli bir hava çalarak. Ne çetin darbeler icat ettiler benim için! Ama asıl çiçek demeti Mahood'un öyküsüydü, bu öyküde bir sürü akrabadan böyle ucuz yolla kurtulmaktan üzülmüş görünüyorum, bunlar arasında iki kancık da ayrı, biri beni dünyaya çıkaran ve sonsuza dek lânetli, öteki ise huni biçiminde, içine benzerlerimi pompalayıp öç almaya çalıştığım. Doğruyu söylemek gerekirse, hiç olmazsa dürüst olalım, neden söz ettiğimi son bileliden beri epey uzun zaman geçti. Çünkü kafam başka yerde. Bu nedenle affedilirim. İnsanın kafası başka yerde olduğu sürece her şey mübahtır. Devam o halde, kuşkuya düşmeden, hiç bir şey olmamış gibi. Gerçekte o durumda neler olduğunu düşünelim, eğer Mahood ana babamdan, karımdan ve mirasçılarımdan oluşan görkemli bir kümeden kurtulduğumu söylerken doğruyu söylüyorduysa. Bu öykünün tümüyle uyduruk

olduğunu göstermek için bol vaktim var, boğulmak için içinde solumanın yeterli olduğu bu sirkin, bir çıkış yolu bulacağım ondan, öbür zamanlar gibi olmayacak. Fakat onurumu lekeleyenin onurunu lekelemek istemem. Çünkü beni geri döndürüp öbür yönde yola çıkardığında, ben izlediğim yolun bütün olanaklarını sınamadan önce, aklında bir ruh küçülmesi yoktu, bir an için bile, aklında olan bedensel bir sarsıntıydı, ardından basit bir kusma isteği, birincisi ailemin istemeyerek yıkılırkenki ulumalarına rastlıyor, ikincisi onu izleyen pis kokuya, bu ikincisi bilincimi tümüyle yitirme pahasına beni uzaklaşmaya zorluyordu. Olguların bu anlatımı böylece düzeltildikten sonra, geriye, bunun ötekinden hiç de daha iyi olmadığını ve beni nasıl alacaklarını bilselerdi olabileceğim yaratıkla daha bağdaşır olmadığını söylemek kalıyor. Onun için şimdi o durumda gercekten neler olduğunu ele alalım. En sonunda kendimi yapının içinde buldum, bunda şaşılacak bir şey yok, önce belirtildiği gibi yuvarlak yapının, birinci kat avluyla aynı düzeyde bir odadan oluşuyor, ve orada dönüşlerimi tamamladım, ayağımın altında ailemin tanınamaz kalıntılarını ezerek, şurda bir yüz, ötede bir mide, duruma göre, ve gidiş gelişte koltuk değneklerimin uçlarını onlara batırarak. Bunu bir doyum duygusu ile yaptığımı söylemek gerçeği biraz zorlamak olur. Daha çok sıkıntıya yakındı duygum, çünkü sona yaklaşan burulma ve bükülmelerimin sert ve düz bir yüzey gerektirdiği anda ben böyle bir pislik içinde uğraşmak zorunda kalıyordum. Doğru olmasa bile hayal etmek istediğim şu, uzun yolculuğumun son günlerini annemin barsakları içinde geçirdim, ve sonraki gün yola çıktım. Hayır, bir seçim yapmıyorum, Isolde'un göğsü de aynı işi görebilirdi, ya da babamın özel yerleri, ya da küçük piçlerden birinin yüreği. Ama

bu kesin mi? Beklenmeden gelen bir bağımsızlıkla o öldürücü konserve sığır etinden kalanı büyük bir iştahla yemem daha olası değil miydi? Bu son evrelerde dışarıda fırtınalar koparken kaç kez düştüm? Fakat bu saçmalıklar yeter. Başka hiç bir yerde değil hep buradaydım, kimse hiç bir zaman beni buradan çıkarmadı. Kendisine bir lahananın altında bulunduğu söylene söylene sonunda bahçedeki tam noktayı ve aile çevresine katılmadan önce ne tür yaşam sürdürdüğünü anımsayan bebek gibi davranmak yeter. Artık benden cisimler ve yörüngeler, gök ve yer konusunda bir şey duymayacaksınız, bunların ne olduğunu bilmiyorum. Bunların ne olduğunu, neye benzediğini, niçin olduğunu binlerce kez binlerce bağlamda anlattılar bana, açıkladılar, betimlediler, sonunda anlıyor gibi görünmüş olmalıyım. Beni duyan kim düşünebilir ki ben hiç bir şey görmedim ve onların seslerinden başka hiç bir şey duymadım? Ve insan, insanlar konusunda bana çektikleri konferanslar, beni insana benzetmeye çalışmaya başlamadan bile önce! Ne üzerine konuştuğum, neyle konuştuğum, hep onlardan gelir. Benim için fark etmez, fakat bir işe yaramıyor, bunun sonu yok. Şimdi üzerinde konuşmam gereken konu benim, bunu onların dili ile yapmak zorunda olsam bile, bu bir başlangıç olacak, sessizliğe ve çılgınlığın sonuna doğru bir adım, konuşma zorunluğundan ve konuşamamaktan gelen çılgınlık, beni ilgilendirmeyen, önemi olmayan, inanmadığım ama içime doldurdukları şeyler dışındaki konularda konuşamama çılgınlığı, ve beni böyle doldurmalarının nedeni kim olduğumu nerede olduğumu söylememi engellemek, yapmam gerekeni ona son verebilecek tek yolla yapmamı ve yapmak zorunda olduğumu yapmamı engellemek. Benden nasıl nefret ediyor olmalılar. Evet, beni böyle bir duruma soktular, ama

yine de onların yaratığı değilim, henüz değilim. Onlara tanıklık etmek, ben ölünceye dek, bu saçmalık içinde ölmek varmış gibi, beni getireceklerine yemin ettikleri durum bu. Onların varlığını dile getirmeden ağzımı açamamak, ve birlikteliğimizi, beni bu hale indirgeyeceklerini hayal ediyorlar. Bu ucuz bir numara, dayandığı ilke, belli sözcükleri zorla boğazınızdan sokmaları ve sizin onlardan olduğunuzu göstermeden bu sözcükleri geri çıkaramamanız. Onların bu anlaşılmaz sözlerini saptayacağım onlar için. Zaten bir sözcüğünü bile anlamadım, kusmuk gibi çıkardığı öykülerdeki bir sözcüğü bile, kusmuk içinde yemek parçaları gibi. Alamama yeteneğim, unutma yönünde deham, bunları hesaba katmadılar. Sevgili kavrayışsızlık, senin sayende kendim olacağım, sonuçta. İçime doldukları yalanlardan hiç bir şey kalmayacak geriye. Sonunda kendim olacağım, geğirerek kokusuz rüzgarını salan bir aç gibi, komaya girme mutluluğundan önce. Ama kim, onlar mı? Gerçekten araştırmaya değer mi? Aldatılmış araçlarım yollarımla? Hayır, ama bu yine de araştırmamak için bir neden değil. Kendi alanlarında, kendi silahlarıyla, onları darma dağın edeceğim, onları ve çarpık yaratılmış kuklalarını. Belki aynı vesile ile kendi izlerimi de bulurum. Buna karar verildi o halde. Garip olan şu ki uzun zamandır beni taciz etmediler, evet, bana zaman kavramı derdini de verdiler. Bundan nasıl bir sonuç çıkarabilirim, onların yöntemlerini kullanarak? Mahood sessiz, yani sesi sürüyor, ama yenilenmiyor. Kendi saçmalıkları ile beni öyle yapıştırdıklarını mı sanıyorlar ki kendimi çıkarıp kurtaramayayım, onların kalıplarına yaşam vermeden kımıldayamayayım, hareket edemeyeyim? Fakat içten, devinimsiz, yaşayabilirim, başkaları duymadan yalnız kendim için kendimi dile getirebilirim. Süslü koşum takımlarını bana yükledi-

ler ve karnavalda beni taşladılar. Şimdi ölü taklidi yapacağım, geri canlandıramazlar ve üstümdeki canavar kabuğu çürüyüp dökülecek. Ancak bu tümüyle bir ses konusu, başka hiç bir benzetme uygun düşmez. Sesleriyle beni bir balon gibi şişirdiler, sönüp çökerken bile onları duyuyorum. Kim, onlar? Ve son zamanlarda onlardan niçin başka bir şey yok? Beni terketmiş olabilirler mi, Tamam, diyerek, ona yapılacak bir şey yok artık, bu işi burada bırakalım, o artık tehlikeli değil. Ama rıza göstermeyen insanın küçük mırıltısı, insanlıklarının neyi boğup yok ettiğini mırıldanmak, yaşamaya mahkum olanın küçük hızlı soluğu, zindanında boğulup işkence görürken, sürgünü kutlamak zorunda olmayı hızlıca solumak, kork ve sakın. Hayır, onların korkmalarına neden yok, onların gürültü duvarları ile çevriliyim, kimse bilmeyecek ne olduğumu, onu söylediğimi kimse duymayacak, söylemeyeceğim, söyleyemem, onlarınkinden başka dilim yok, hayır, belki söylerim, onların dilleriyle bile, yalnız kendim için, boşa yaşamamış olmamak için, sessiz kalmak için, eğer sessizlik hakkını veren bu ise, bu da olası değil, sessizliğe sahip olan onlar, karar veren onlar, aynı eski çete kendi aralarında, önemli değil, lânet olsun sessizliğe,ne olduğumu söyleyeceğim, boşa doğmamış olmamak için, çeteye özgü dillerini saptayacağım, sonra ne olursa olsun, ne isterlerse, istemle, zaman son buluncaya dek, hiç olmazsa yakınmadan. Önce ne olmadığımı söyleyeceğim, bana bu yolu izlememi öğrettiler, sonra ne olduğumu, bu da zaten başladı, onların beni yıldırmalarına olanak verdiğim noktadan yeniden başlamam yeter. Söylememe gerek yok, ben onlardan hiç biri değilim, ne Murphy, ne Watt, ne Mercier, ne-- hayır, onların adlarını bile söylemeye dilim varmıyor, adlarını unuttuğun ötekilerin de, bana kendileri olduğu-

mu söyleyenlerin, ben de onlar olmaya çalışmış olmalıyım, zor ya da korku ile, ya da kendi varlığımı tanımamak için, en ufak bir bağlantı yok. Bunların hiç birini istemedim, aramamadım, hiç birinin acısını çekmedim ve hiç birine katılmadım, bir şeylere, düşmanlara, usa ve duyulara sahip olmak nedir, hiç bilmedim. Fakat yeter bu. Yadsımanın yararı yok, bunca iyi bildiğim ve söylemesi bunca kolay aynı eski şeyi durmadan yinelemenin yararı yok, bu da sonunda yine benim konuşmamı istedikleri gibi konuşmam anlamına geliyor, bu da demektir ki kendileri konusunda, lânet ve inançsızlıkla da olsa. Belki onlar da benim olmama karar verdikleri biçimde varlar, bu mümkün, bilmiyorum ve ilgilenmiyorum. Bana dilek dilemeyi öğretselerdi öyle olmalarını dilerdim. Onlara ve marifetlerine ad vermeden onlardan kurtulmak mümkün değil, akılda tutulması gereken bu. Mahood'un öykülerinden birini daha anlatıp bunu bıraksam iyi olur, benim anlamam istendiği biçimde anlaşılması için, yani benim konumda olduğu. Bu bir görüş. Tiksinmemi artırmak için. Ezberden okuyacağım. Böylece kendi işimi nasıl sürdüreceğim konusunda özgür kalacağım, bırakmak zorunda kaldığım yerden başlamak üzere, zor altında, korku ya da bilgisizlikle bıraktığım. Bu son öykü olacak. İsteyerek anlatıyormuş gibi görünmeye çalışacağım, belleğimi tazelemek isterlerse onları susturmak için, yukarıdaki adadaki davranışım konusunda, yurttaşlarım, çağdaşlarım, dindaşlarım ve derttaşlarım arasında. Böylece kendimi göstermeye nasıl başlayacağım konusunu düşünmek üzere özgür kalacağım. Kimse de daha fazla bir şey öğrenmiş olmayacak. Fakat benim iyiliğim dedikleri şey için yukarıdan tepeme bırakılan bu manyaklar kim, önce buna biraz ışık tutmaya çalışalım. Doğruyu söylemek gerekirse-- hayır, önce öykü. Ada,

ben adadayım, adadan hiç ayrılmadım, Tanrı yardımcım olsun. Yeryüzünü çevreleyen sarmallar içinde yaşamımı geçirdiğim izlenimindeydim. Yanlış, sonsuz yollarımı ada üstünde dolanıyorum. Ada, bildiğim bütün yeryüzü bu. Onu da bilmiyorum, bakmak için ne isteğim ne cesaretim oldu. Kıyıya geldiğimde geri içlere dönerim. İzlediğim yol da helezoni değil, bunu da yanlış anladım, fakat birbiri ardına düzensiz halkalar, bazen valsdeki gibi keskin ve kısa, bazen bütün bataklıkları içine alacak bir parabol biçiminde, bazen ikisi arasında, yeri belirsiz ve hep yönü kestirilemez, yani yönü belirleyen, o anın telaşı. Fakat şimdi sözünü ettiğim dönemde bu eylemli yaşam son bulmuş durumda, hareket etmiyorum ve hiç etmeyeceğim, üçüncü bir ilgilinin zorlaması olmadıkça. Çünkü bir zamanlarki büyük gezginci halimden, son evrelerde ellerim ve dizlerim üstünde, sonra karnım üzerinde sürünerek ya da yerde yuvarlanarak, bu gezginci halimden, yalnızca gövde kaldı (acınacak durumda), üstünde de daha önceden tanıdığımız kafa, betimini en benimsediğim ve en iyi anımsadığım parçam bu. Derin bir kavanoza konmuş bir demet çiçek gibi, kavanozun daraldığı yerde ağzım, mezbahanın yanında sakin bir caddenin kıyısında, en sonunda eylemsizim. Eğer dönersem, başımı değil gözlerimi çevirirsem, istedikleri yere dönmek için özgürler, at eti yalvacının heykelini görebilim, bir büst. Gözbebeksiz taş gözleri hep bana bakıyor. Yaratıcımınkilerle birlikte dört oluyor, her yerde varlar, sanmayın ki kendimi ayrıcalıklı olmakla övüyorum. Kurallara uygun olmasa da polis beni hoş görüyor. Konuşamadığımı, bu nedenle bulunduğum konumdan yararlanıp kalabalık saatlerde ateşli konuşmalar yaparak ya da gece geç kalmış içkili yayalara yıkıcı sloganlar fısıldayarak halkı yöneticilere karşı harekete geçiremeye-

ceğimi biliyorlar. Bütün uzuvlarımı yitirdiğim için, bir zamanlar güçlü olan biri dışında, dilenmeye yönelik hareketler yapmakla suçlanamayacağımı da biliyor, ve bu hapis cezası gerektiren bir suç. Gerçek şu ki kimseyi rahatsız etmiyorum, belki her şeye öfkelenen ve skandal sayan belli aşırı duyarlı kişiler dışında. Bu açıdan da risk çok küçük, çünkü bu tür insanlar otlaklardan gelip sürü halinde insancıl kesimciye giden taze ve besili sığırların görüntüsünden etkilenme korkusu ile buralara gelmekten kaçınırlar. Bu açıdan, benim açımdan, bulunduğum nokta iyi seçilmiştir. Benim görünüşümden etkilenecek kadar oynatmış olanlar bile, huzurları kaçmış ve çalışma güçleri ve mutluluk yetenekleri geçici olarak azalmış olanları kastediyorum, böylelerinin huzur bulmaları için bana bir kez daha bakmaları yeter, bakabilenlerin tabii. Çünkü yüzümde yansıyan tek şey hak edilmiş bir dinlenmenin tadını çıkaran birinin doyumudur. Çoğu zaman ağzımın gizlenmiş, gözlerimin de kapalı olduğu doğrudur. Evet, bu bazen geçmişte bazen şimdiki zamandadır. Ve belki yalnızca kafatasımın durumu, sivilcelerle ve iri mavi sineklerle kaplı, bu sonuncular böyle bir çevrede bol olduğundan, beni çok kişi için bir imrenme ve mutsuzluk kaynağı olmaktan kurtardı. Umarım bu durumumun doğru bir betimini verir. Haftada birkez içinde bulunduğum kaptan çıkarıldım, onun boşaltılması için. Bu görev caddenin öbür yanındaki lokantanın sahibesine düştü, o bunu tam zamanında ve yakınmadan yapıyordu, ara sıra, iyi huylulukla, kötü bir ihtiyar domuz olduğumu düşünmesi dışında, çünkü onun sebze ve maydanoz gibi şeyler yetiştirdiği bir bahçesi vardı. Onun kalbini kazanmış olmasam bile yine de bana ilgisiz olmadığı belliydi. Beni geri yerime koymadan önce ağzımın ulaşılabilir olduğu bir durumdan yararlanıyor ve

iri bir ciğer parçası ya da ilikli bir kemik sokuyordu. Kar yağdığında hâlâ yer yer su geçirmeyen bir muşamba kapatıyordu üstüme. Bu barınak altında, kuru ve rahat içinde, bütün bunları neye borçlu olduğumu merak ederken tanıştım göz yaşları ile, etkilendiğimi hissetmeden. Yalnız bir kez olmadı bu, fakat beni her örtüşünde, yani yılda iki üç kez. Evet, ölümcül bir etkisi vardı, muşamba üzerime örtülüp koruyucumun hızlı adımları uzaklaşır uzaklaşmaz göz yaşları akmaya başlıyordu. Bu bir gönül borçluluğunun etkisi olarak mı açıklanmalıydı? Ancak o durumda minnet duymam gerekmez miydi? Ayrıca karanlık bir biçimde anlıyordum ki onun bana böyle bakması yalnızca iyilikten değildi, ya da iyiliğin anlamını doğru anlamamıştım, onu bana açıkladıklarında. Bu kadın için yadsınmaz bir değer olduğum unutulmamalı. Çünkü onun marulları için yaptığım hizmet dışında, kuruluşu için de reklam demesek bile bir tür belirti oluşturuyordum, bu da örneğin kartondan yapılmış ve yandan görünen iri göbekli bir aşçıdan daha etkiliydi. Bunun bilincinde olduğu küpümü Çin lambaları ile süslemesinden belliydi, bu, alaca karanlıkta güzel bir etki yapıyordu, gece daha da belirgin oluyordu. Küp de, üzerine tutturulmuş yemek listesi gelip geçenlerce daha kolay görülsün diye, bir kaide üzerine yerleştirilmişti, bunun masrafını da bayan ödedi. Et suyu içinde şalgamlarının eskisi kadar iyi olmadığını, et suyu içinde havuçlarının ise eskisinden daha iyi olduğunu böyle öğrendim. Et sulu sosu pek değişmemiş. Bu, neredeyse anlayabildiğim türden bir dil, bunlar üzerine başka şeyler kurabileceğim açık ve yalın kavramlar, bunlar dışında tinsel beslenme kaynağı istemiyorum. Şalgam, bir şalgamın nasıl bir şey olduğunu kabaca biliyorum, havucun da, özellikle Flakkee ya da Colmar kırmızısı türünün.

Belli zamanlarda, kötü ile daha kötü arasındaki ince ayırımı da kavrar gibiyim. Dün ile bugünün etkisini tam duyamıyorsam, bu, konunun özünü kavramaktan aldığım doyumu azaltmıyor. Salatası konusunda, örneğin, övgüden başka bir şey duymadım. Evet, ben onun için küçük bir kapital oluşturuyorum ve eğer ölüverirsem gerçekten canının sıkılacağına inanıyorum. Bu da yaşamama yardımcı oluyor. Ölüm saatim geldiğinde, eğer birgün gelirse, ve doğaya olan borcum ödendiğinde, içinde varlığımı geçirdiğim eski küpün bulunduğu yerden kaldırılmasını önlemek için elinden geleni yapacağını düşünüyorum. Belki de anımı canlı tutmak için şimdi başımın bulunduğu yere bir kavun koyar, ya da bir sakız kabağı, ya da pürçekli büyük bir ananas, ya da daha iyisi, bilmiyorum niçin, bir İsveç salgamı. O zaman gömülen insanların çoğu zaman olduğu tümüyle yok olmayacağım. Fakat bu lokanta sahibesinden söz etmek için başladım yalan söylemeye. *De nobis ipsis silemus*, ilkem bu olmalıydı. Evet, bana domuz ahırı latincesinde biraz ders de verdiler, bu yalan yeminlerin arasına serpiştirilince iyi görünüyor. Belki belirtmek gerekir ki muşambayı hak etmemi sağlayan tek neden kar, o da tabii çok yağarsa. Başka hiç bir kötü hava onda bana yönelik analık içgüdüsünü açığa çıkarmıyor. Başımı küpün daralan bölümüne çarparak ona daha sık kefenlenmek istediğimi anlatmaya çalıştım. Aynı zamanda salyamı da akıttım, hoşnutsuzluğumu göstermek çabasıyla. Boşuna. Bu davranışım için nasıl bir açıklama bulmuş olabileceğini merak ediyorum. Bunu kocasıyla konuşmuş olmalı, o da boğuluyordur sadece demiştir, bu gerçeğin tam tersi. Fakat hak hak edildiği yere verilmeli, ikimiz aramızda her şeyi karıştırdık, ben işaretlerimle, o da bu işaretleri yorumlamasıyla. Bu öykü bir işe yaramaz, nerdeyse ona

inanmaya başlıyorum. Fakat nasıl bitmesi bekleniyor, onu düşünelim, bu beni ayıltacaktır. Sorun şu ki öykünün nasıl sürdüğünü unuttum. Fakat hiç bildim mi? Belki de orada bitiyor, belki onlar onu orada kestiler, kim bilir. Tamam artık, bize gereksiniminiz yok, diyerek. Bu aslında onların en sevdikleri yöntemlerden biri, benden en küçük bir bağlılık belirtisi görünce hemen durdurmak, beni çaresizlik içinde bırakarak, kendimi yenilemek için bana atfettikleri yaşam dışında bir şeyim olmadan. Ancak beni güçsüz ve çaresiz açmaz bir durumda gördüklerinde onları başarılı bir sonuca vardırmam için yeterince dirilmediğim yargısına varırlar ve yeniden felaketlerimin ipini alırlar ellerine. Bir birleştirme yapmak yerine, bunu çok kez gördüm, yani bıraktığım yerden beni yeniden başlatmak yerine, beni çok sonraki bir evrede alıyorlar, nasıl ve hangi koşullarda olduğunu hiç anımsamadan belki böylece bana aradaki boşluğu kimseden hiç bir yardım almadan kendi başıma geçtiğim, uzun bir süre yardım görmeden kendi başıma yaşadığım, hatta öldüğüm, sonra gerçek canlı bir bebek gibi döl yolundan dünyaya geri döndüğüm, olgun bir yaşa erdiğim, hatta bunadığım yanılgısını vermeye çalışıyorlar. Bana bir ömür yüklemek belki onlara yetmiyor, iki üç kuşağın tadını almam gerekiyor. Fakat bu kesin değil. Belki de bana bütün söyledikleri tek bir ömürle ilgili, benlikler arasındaki karışıklık belki benim herhangi benliği üstlenmedeki yeteneksizliğimden geliyor. Eğer kendi gücüm ve yeteneğimle ölmeyi başarabilirsem, başka bir çağı süsleyecek değerde olup olmadığıma, ya da deneyimimden de yararlanarak aynı ömrü bir daha denemem gerekip gerekmediğine karar vermek için daha iyi bir konumda olacaklar. Bu nedenle haklı olarak düşünebilirim ki bir an öncesinin tek kollu tek bacaklı

yaya yolcusu ve içinde çıkamaz halde kaldığım kama başlı sandık yalnızca aynı cismani örtünün iki evresidir, ruhun ise yozlaşma ve uzuvlarının kesilip atılmasına karşı kötü ünlü bir bağışıklığı vardır. Bir bacağı kaybettikten sonra ikincisini yitirmemden daha olası ne var? Kollar içinde aynı şey. Hepsi doğal bir geçiş. Bana verdikleri öteki yaşlılığa ne denir,doğru anımsıyorsam, ve bacaklarımın ve kollarımın yerinde olduğu, ancak onlardan yararlanma gücümün bulunmadığı öteki orta yaşa? Ya beni ölü diye bırakmak zorunda kaldıkları o tür gençliğe? Eğer sıcak bir yerim varsa bu onların kalbinde değil. Hayır, hangi gerekçe ile ve hangi görünüş altında olursa olsun beni burdan çıkarmak için ellerinden geleni yapmadıklarını söylemiyorum. Onlara bulduğum bütün kusur israrlarıdır. Çünkü bunların ötesinde öbürü var ve bunlar beni kullanılmaz diye terkedip beni kendime döndürmedikçe öbürü beni affedip salmayacaktır. O halde en sonunda bu uzun yitik zaman içinde ne olduğumu ve nerede olduğumu söylemeye başlayabilirim. Fakat kim o, eğer tahminim doğru ise, bunu benden bekleyen? Ve niyetleri öylesine farklı olan ve bu soruları sorduğumda kendimi ellerine bıraktığım öbürleri kim? Ama bırakıyor muyum kendimi, bırakıyor muyum? Küpteyken kendime sorular sordum mu? Ya avluda? Küçülüp gittim, tükeniyorum. Daha yakın geçmişteydi, insan azarlandığında yaptığı gibi baş ve omuzların bir tür çekilmesiyle gözden kaybolabilirdim. Çok geçmeden, şu andaki küçülme oranımla, bu çabaya bile gerek kalmayacak. Günü görmemek için gözlerimi kapamama da gerek kalmayacak, çünkü birkaç santimetre ötedeki küp zaten kapatıyor. Yukarıdaki ışığın, geceleri ayın ışığı, orada yansımadığından emin olmak için de başımı öne duvara doğru düşürmem yeterli, bu küçük mavi aynalar-

da kendime bakardım bir zamanlar ve onları parlatmaya çalışırdım. Yine yanlış, yine yanlış, bu çabadan ve bu sıkıntıdan kurtulamam. Çünkü kadın giderek daha aşağı düştüğümü görmekten memnun olmadığı için altımı bıçkı tozu ile doldurarak beni yükseltti ve her hafta tuvaletimi yaparken onu temizler. Bu taştan daha yumuşak, ama daha az sağlıklı. Ve ben taşa alışmıştım. Şimdi bıçkı tozuna alışıyorum. Bu da bir uğraş. Aylak olmaya dayanamazdım, insanın gücünü emip götürür. Ve gözlerimi açıp kapatıyorum, açıp kapatıyorum, eskisi gibi. Ve başımı içeri dışarı, içeri dışarı oynatıyorum, bundan sonra da olacağı gibi. Bütün gece dışarıda tuttuktan sonra şafakta çoğu zaman içeri alıyorum, kadınla alay etmek ve onu yanıltmak için. Çünkü sabahları kepenkleri takırtıyla açtığında hâlâ zina ile ıslak gözlerinin ilk baktığı yer küp. Ve başımı görmediğinde ne olduğunu anlamak için koşarak gelir. Çünkü gece ya kaçmışımdır ya da yine küçülmüşümdür. Fakat o tam bana uzanmadan önce kutu içinden fırlayan kukla gibi çıkarım, gözlerim parıltıyla yukarı doğru ona bakıyordur. Başımı çeviremediğimi sandım, boynum çok erken yaşta tutulduğu için bu doğru. Ama bu demek değildir ki hep aynı yöne bakıyor. Çünkü bir tür fırlatma ve kıvranma ile gövdeme gerekli dönüş açısını verebilirim, ve yalnız bir yönde değil, öbür yönde de. Zararsız olduğunu düşündüğüm küçük oyunum bana pahalıya mal oldu, ama yine de eriyip tükenmez olduğuma yenilin edebilirdim. İnsan elindekileri yitirmeden değerini bilmez, bu doğru, ve belki ilgimi çekmek için bir hırsız bekleyen daha nelerim vardır. Bugün eskisi gibi gözlerimi açıp kapatabiliyorsam, yaramaz kişiliğimden dolayı artık eski güzel günlerde olduğu gibi başımı içeri dışarı oynatamıyorum. Çünkü boynumda, tam çenenin altında, bir tasma var ve ucu küpün ağzına

bağlı. Ve eskiden gizlenmiş durumda olan ve bazen taşın serinliğine yapıştırdığım dudaklarımı şimdi herkes görebilir. Sinek yakalarım mı dedim? Tutuveririm onları, çıtır! Bu daha dişlerim var mı demektir? Kolunu bacağını yitirmek ama hâlâ dişlere sahip olmak, amma alay konusu! Fakat şimdi bu işin kasvetli yönüne dönersek, çimentodan yapılma bu tasma ya da halkanın biraz önce dediğim gibi dönmeyi zor ve biçimsiz hale getirdiğini söyleyebilirim. Sakin durmayı öğrenmek için bu durumdan yararlanmayı öğreniyorum. Gözlerimi açtığımda aşağı yukarı kesinlikle aynı hayalleri görmek eğer tahta boyunduruğum olmasa başka türlü belki hiç bilemeyeceğim bir haz. Gerçekten beni kaygılandıran bir şey var, bu da biraz daha kısalacak olursam boğulma tehlikesi. Havasızlıktan boğulma! Hep solunumcu tip olan ben, hâlâ benim olan şu göğüse bakın, ve karın boşluğuna. Her soluk alışımda, İşte oksijen geliyor, diye mırıldanırdım, ve her soluk verişimde, İşte gidiyor kirlilikler, kan yine parlak kırmızı. Mavi yüz! Dilin müstehcence dışarı çıkması! Penisin şişmesi! Penis, bak şimdi, ilginç bir sürpriz, unutmuştum bende de olduğunu. Ne yazık ki artık kollarım yok, onda sıkıp çıkarılacak bir şeyler kalmış olabilir. Hayır, böylesi daha iyi. Benim yaşımda, yeniden masturbasyona başlamak, yakışıksız olurdu. Ve sonuçsuz. Yine de hiç belli olmaz. Haydi bir kaldırma, bütün gücümle dikkatimi bir atın gerisine toplayarak, tam kuyruğun kalktığı anda, kim bilir, tamamen eli boş dönmeyebilirim. Aman tanrım, neredeyse kıpırdadığını hissettim! Bu beni iğdiş etmediler mi demektir? Beni iğdiş ettiklerine yemin edebilirdim. Belki de başka torba derisi ile karıştırıyorum. Zaten başka bir kıpırdanma yok onda. Dikkatimi toplayayım yine. Bir kadana. Bir aygır. Haydi haydi, biraz işbirliği yap lütfen, bitir ölmeyi, hiç

değilse bunu yapabilirsin, sana can vermek için katlanılan bunca zahmetten sonra. En kötü kısmı geçti. Şimdi büyük bir oğlan gibi kendi ayakların üzerinde durmaya yetecek kadar öldürüldün, intihar edildin. Hep bunu söylerim kendime. Ve kendimi kaptırıp eklerim, Bu ölümcül ataleti at sırtından, yer yok ona, bu toplumda. Onlar her şeyi yapamaz. Onlar seni doğru yola koydular, elinden tutup uçurumun kıyısına dek getirdiler, şimdi gerisi sana kalmış, kendi başına atacağın bir adımla onlara olan minnettarlığını göstermek. Bu renkli dili seviyorum, bu atak benzetmeleri ve seslenmeleri. Bir kötürümü doğanın görkemi içinden sürükleyip götürdüler ve şimdi hayran olunacak bir şey kalmadığına göre atlamak benim görevimdir, İşte yaşamış biri daha gidiyor. Benim hiç orada bulunmadığım, bu cam gözün, bu düşmüş adamın ve köpüklü ağızın Napoli Körfezi'ne ya da Aubervilliers'e hiç bir şey borçlu olmadığı onların akıllarına bile gelmiyor gibi. Son adım! Birincisini bile atamayan ben. Ama rüzgarın beni uçurumdan aşağı itmesini beklersem belki kendilerini yeterince ödüllendirilmiş sayacaklardır. Bunu yapabilirim, bu benim repertuvarım içinde. Ancak sorun şu ki bunu yapabilecek güçte rüzgar yok. Kayalığın ayağımın altında çökmesi gerekir. Eğer içten canlı olsaydım bir kalp yetmezliği ya da bir yerlerde bir damar tıkanıklığı beklenebilirdi. Genellikle beni sancılarından sopalarla kurtarırlar, burada düşünce destekleyenlere ve izleyenlere benim bir başlangıcım, ve bir sonum, olduğunu göstermektir. Sonra ayağın göğsüme basması, her şeyin her zamanki gibi olduğu, ve toplananlara, Siz bunu elli yıl önce görseydiniz, ne güç, ne gidiş! Beni yeniden başlamaları gerektiğini çok iyi bilerek. Fakat belki onlara olan gereksinimimi abartıyorum. Kendimi ataletle suçluyorum, ama yine de hareket edi-

yorum, en azından ettim, dalgayı kaçırmış olabilir miyim? Başı düşünelim. Orada bir şeyler kıpırdanır gibi, ara sıra, bu nedenle bir inme nöbetinden korkmaya gerek yok. Başka? Sindirim ve boşaltım organları tembel olsalar da tümüyle eylemsiz değiller, bana gösterilen ilgiden belli olduğu gibi. Yüreklendirici bu. Yaşam olduğu sürece umut vardır. Yara etkenleri olarak düşünülen sinekleri anmaya bile gerek yok. Sanırım bana tifüs getirebilirler. Hayır, onu sıçanlar yapar. Birkaç tane gördüm, ama henüz bana kadar düşmediler. Ya bir barsak şeriti? İlginç değil. Ne olursa olsun belli oluyor ki fazla önem vermeden cesaretim kırılmış, onları tatmin edecek her şeyin bende bulunması pekâlâ mümkün. Fakat şimdiden orada olmamaya başlıyorum, bana böylesine açıkladıkları o belâlı caddede. Onu betimleyebilirim, betimlemiş olabilirim, az önce, sanki orada bulunmuşum gibi, benim için seçtikleri biçim içinde, kesinlikle küçülmüş, eski ben değil, bu dünyada fazla zamanı olmadan, fakat gözler ve bir kulak hâlâ izlenimlere yeterince açık, ve baş yeterince itaatli, her şeyin boş ve sessiz olması için sahneden atılması gereken öğeler konusunda belli belirsiz bir fikir verecek kadar. Hep böyle oldu. Tam dünya bir araya geldiği ve benim onu nasıl terkedebileceğimi düşünebildiğim anda her şey solup siliniyor ve yok oluyor. Bu yeri bir daha hiç görmeyeceği, sütunun üstünde küpümün durduğu yeri, renkli lambalardan oluşan çelengi ile, içinde de ben, tutunamadım ona. Belki bir değişiklik olsun diye beni yıldırıma çarptırırlar, ya da uzun saplı balta ile vururlar, neşeli bir banka tatilinin akşamı, kefenlenip yollanırım çabucak, gözden uzak gönülden uzak. Ya da canlı olarak, bir değişiklik olsun diye, başka bir yere götürülür bırakılırım, bir umutla. Ve bundan sonraki ortaya çıkışımda, eğer çıkarsam, her şey yeni

olacak, yeni ve garip. Azar azar alışacağım ona, onların öğütleri ile, sahneye ve kendime alışacağım, eski iğrenç soru azar azar başını kaldıracak, nasıl yaşamalı, onların türü yaşamla, bir saniye için, ister genç ister yaşlı, yardımsız. Böylece başka koşullardaki başka girişimleri düşünerek kendime sorular sormaya başlayacağım, daha önce sorduklarım gibi, kendimle ilgili, ve onlarla, ve bu ansızın gelen zaman ve çağ-kaymaları ile, ve hep başarısızlığa uğradığım yerde nasıl başarılı olacağımla, benden memnun olsunlar diye, ve en sonunda beni sakin bıraksınlar diye, yapmam gerekeni yapmaya özgür olarak, yani ötekini memnun etmeye çalışmaya, eğer yapmam gereken buysa, benden memnun olsun, beni sakin bıraksın diye, beni azad etsin, huzur ve sessizlik hakkı versin diye, eğer bu elindeyse. Bütün bunlar bir yaratıktan beklemek için oldukça çok, istemek için çok, önce değilmiş gibi davranması, sonra öyleymiş gibi, ne olduğu ne de olmadığı ve bu tür anlatımlara olanak veren dilin öldüğü o huzur ortamına girmesine izin verilmeden önce. İki yanılma, iki tuzak, sonuna dek götürülmesi gereken, ben serbest bırakılmadan önce, tek başıma, var oluşumun son bulmadığı ve beni kendi halime bırakmayacakları o düşünülemez konuşulamaz içinde. Belki de düşünüyor göründüğümden daha az sakin olacak, en sonunda orada kendi başıma, hiç taciz edilmeden. Neyse, dinlenme onların sözcüklerinden biri, biri de düşünme. Öyle görünüyor ki bana en sonunda burada çılgınlığın kaynağı. Ne ayıp bir şeyi seçiyor ve ayırımına varmıyorsam, bir mum daha ışığını saçıyor ve ben öncekinden fazla bir şey bilmiyorum. Evet, geriye bakma zamanı geldiğini hissediyorum, eğer becerebilirsem, ve nerede olduğumu saptama zamanı, eğer devam edeceksem. Şu ana dek ne söylediğimi bir bilebilsem. Hah,

kaygılanmaya gerek yok, yalnız bir şey olabilir, her zamanki şey. Benim de hatalarım var, fakat nağmemi değiştirme hatası yapmam. Bütün yapmam gereken devam etmek, yapılacak bir şey varmış gibi, başlanılan bir şey, gidilecek bir yer. Sonuçta her şey bir sözcükler sorununa varıyor, bunu unutmamalıyım, unutmadım. Ama bunu daha önce söylemiş olmalıyım, şimdi söylediğime göre. Belli bir biçimde konuşmalıyım, belki sıcaklıkla, her şey mümkün, önce olmadığım yaratık konusunda, sanki oymuşum gibi, ve sonra ben oymuşum gibi, kendim olan yaratık konusunda. Yapabilmeden önce falan. Bu bir sesler sorunu, seslerin sürmesi, doğru tavırla, sustuklarında, bilerek, beni sınamak için, şimdi yükü kabaca benim canlı olduğum yönündeki gibi. Sıcaklık, rahat, kanı, doğru tavır, sanki bu kendi sesimmiş gibi, kendi sözlerimi söyleyen, canlı olduğumu dile getiren sözler, onlar benim böyle olmamı istedikleri için, neden olduğunu bilmiyorum, milyarlarca canlı trilyonlarca ölüleriyle, bu yetmiyor onlara, ben de küçük kıvranmalarımla katkıda bulunmalıyım, mıy mıy etmeli, ulumalı, hızla solumalı ve takırdamalıyım, komşumu severek ve sağduyu ile kutsanmış. Fakat doğru tavır nedir, bilmiyorum. Bu saçmalıklar selini buyuran onlar, içimi beni boğan bu iniltilerle dolduran onlar. Ve hepsi hiç bir değişiklik göstermeden çıkıp akıyor, onları duymam için geğirmem yeterli, zerresini bile değiştiremediğim aynı eski ekşi öğretiler. Bir papağan, evet karşı karşıya oldukları bir papağan. Eğer ne söylemem gerektiğini bana önceden söyledilerse, onaylarını alabilmem için, onu söylemek durumunda kalırım, er geç. Fakat Tanrı korusun, bu çok kolay olurdu, yürekten olmazdı, yüreğimi de kusmak zorundayım, kusmuğun tümüyle birlikte o da çıkmalı, ancak o zaman dediğimi kastediyor gibi olurum, sadece

boş sözler olmaz. Peki, umudunu yitirme, ağzın açık miden bulanık kalsın, belki bu sırada bir gün çıkarabilirsin. Fakat öteki ses, hayvanlar dünyasına bu tutkuyu paylaşmayanın, benden haber bekleyenin sesi, onun yükü ne? Güzel nokta, bana göre fazla ince. Çünkü doğru olarak ben denen benim konumda, ne demek istediğimi biliyorum, şu ana dek hiç bir bilgi almadığımı bildiğim sürece. Bir sesten söz edilebilir mi, bu koşullarda? Muhtemelen hayır. Ama ben ediyorum. Gerçek şu ki bu sesler konusu gözden geçirilmeli, düzeltilmeli ve sonra da bırakılmalıdır. Hiç bir şey duymasam da yine de iletişimlere bir avım. Ve seslerden söz ediyorum! Niçin olmasın, insan bunun yalan olduğunu bildiği sürece. Ancak bununda sınırları var, öyle görünüyor. Gelsinler. Bu demektir ki benle ilgili bir şey yok. Yani ilintili bir bildirim. Belli belirsiz çağırmalar, uzun aralıklarla. Duy beni! Kendin ol yine! Bu nedenle birisinin bana söyleyeceği bir şey var. Ama hiç bir zaman benim konumda bir haber değil, bir haber alabilecek konumda olmadığım iması dışında, çünkü orada değilim, bunu da zaten biliyordum. Almaya çok açık olduğum bir anda, bu öğütlerin bana Malone ve şirketinin kullandığı kanaldan iletildiğini algıladım ve belirttim. Bu şüpheli, ya da öyle olurdu, eğer gelecek bu açıklamalardan var olmam gerektiğini kafalarına koyduktan bu yana üzerime yapıştırdıklarından daha değerli bir doğruyu elde edeceğimi hâlâ umsaydım. Fakat bir an öncesine dek bile bana destek olan bu umut, doğru anımsıyorsam, artık gitti benden. İki uğraş o halde, belki biri birinden seçilebilir, benimki av olandan, gerekli çaba düzleminde, fakat çekicilik ve ilgi açısından eşit eksiklikte. Ben. Kim olabilir ki bu ben? Forsa, Herkül'ün Direkleri'ne doğru yola çıkmış, gece olunca gizlice küreklerini bırakır, forsaların oturakları

arasında sürünerek gider, doğan güneşe doğru, nöbetçiye görünmeden, fırtına için dua ederek. Artık benim ne için olursa olsun dua etmeyi bırakmış olmam dışında. Hayır hayır, ben hâlâ bir yakarıcıyım. Bunu aşacağım, şimdi ile son yolculuk arasında, bu kurşun deniz üstünde. Bu da öteki çılgınlık gibi, çiğnediği sınırları bilmek, anımsamak için çılgın bir istek. Bu işte bir daha yakalanmayacağım, onu bu yılın lânetlilerine bırakacağım. Şimdi artık bu konuda bir daha düşünmeyelim, artık hiç bir konuda düşünmeyelim, artık düşünmeyelim. O tek başına ya da onlar çoklukları içinde, hepsi bana ayni dil içinde başvuruyorlar, bana öğrettikleri tek dil içinde. Onlar bana başka diller de olduğunu söylediler, onları bilmemekten üzgün değilim. Sessizlik bu yolla bozulduğunda bunun yalnız bir anlamı olabilir. Buyruklar, dualar, tehditler, övgü, kınama, nedenler. Övgü, evet, beni ilerleme kaydettiğime inandırdılar. Aferin oğlum, bugün bu kadar yeter, şimdi karanlığına koş yarın görüşürüz. Ve ben oradayım, ak sakalımla, çocuklar arasında oturmakta, bebekçe sesler çıkararak, değneğin korkusuyla. Alt üçüncü katta öleceğim, yıllarla ve zahmetle beli bükülmüş, yine bir yirmi boyunda, önümde bir gelecek varkenki gibi, yalın ayak ve eski siyah önlüğüm içinde, donumu ıslatarak. Öğrenci Mahood, yirmi beş bininci kez soruyorum, memeli nedir? Düşüp öleceğim, dumura uğramış organlarla yıpranmış. Fakat ilerleme kaydetmiş olacağım, öyle dediler bana, ama yeterli değil, yeterli değil. Aa! Nerede kalmıştım, derslerimde? Gelişmem üzerinde böyle ölümcül bir etki yapan budur, belleğimin eksik oluşu, bunda şüphe yok. Öğrenci Mahood, benden sonra tekrar et, insan yüksek bir memelidir. Yapamadım. Hep memelilerden söz edilir, bu hayvanlar bahçesinde. Açıkça söylersek, kendi aramızda, öğrenci

Mahood için ne fark ederdi, insanın şu değil de bu oluşu? Belli ki hiç bir şey kaybolmamış zaten, çünkü her şey yine salya gibi akıp geliyor, bir kabusta önü açılıp. Karnım memelilerle dolacak, buradan görebiliyorum, uyanmadan önce. Çabuk, bana bir anne verin, beyazlaşıncaya dek emeyim, meme uçlarımı çimdikleyerek. Fakat bu yalnıza bir isim vermem zamanı geldi, özel isimler olmadan bir şey yürümez. Bu nedenle onu vaftiz edip Solucan adını veriyorum. Tam zamanı. Solucan. Bunu sevmedim, fakat fazla seçeneğim yok. Bu benim de adım olacak, zamanı gelince, artık Mahood diye çağırılmak zorunda olmadığımda, eğer bu mutlu an bir gün gelirse. Mahood'dan önce başkaları vardı, aynı tür ve aynı inançtan, aynı sivri uçlu çatalla silahlanmış. Fakat Solucan kendi türünün ilki. Bu bir an önce söylenmeli. Onu tanımadığımı unutmamalıyım. Belki bir gün o da bıkıp usanacak, bana biçim verme işini bırakacak, başkasına, temelleri attıktan sonra. Şu ana dek zihninde olanları söyleyemedi, mırıldandı yalnızca, mırıltısını hep duyageldim, ötekiler konuşmayı sürdürürken. Hepsinden uzun yaşadı, Mahood'dan da, eğer Mahood öldüyse. Hâlâ onu duyabiliyorum, inançlı, benden canlının bu ölü dilini susturmamı diliyor. Değişmez ses tonu içinde bunu söylediğini sanıyorum. Eğer sessiz olabilirsem benden ne istediğini anlasam iyi olur, ne olmamı, ne söylememi istediğini. Niçin gök gibi gürlemiyor bana ve bu işi bitirmiyor? Çok kolay, sessiz olması gereken benim, soluğunu tutması gereken. Fakat burada bir terslik var. Çünkü eğer Mahood sessizleşirse Solucan da sessizleşir. Benden mümkün olmayanın istenmesi, iyi, benden başka ne istenebilir? Ancak anlamsız olan! Sağduyuya indirgedikleri benden. Zavallı Solucan'ın bunda sorumluluğu olmadığı doğru. Bu hemen söylenmeli. Fakat ön-

ce görüşlerimi tamamlayım, üstlerine işemeden önce. Çünkü eğer ben Mahood isem, ben aynı zamanda Solucan'ım, cump. Şimdi ciddi konulara. Hayır, henüz değil. Belki Mahood'un uzun öykülerinden biri daha, sersemleşmemin tamamlanması için. Hayır, zahmete değmez, saptanılan zamanında gelecektir, kayıtlar bilinmeyen zamandan beri doğru yerinde. Evet, büyük sözler de edilmeli, her şey geldiği gibi yerini alır. Özgürlük sorunu da, yazgı gibi kesinlikle, önceden belirlendiği anda önüme çıkacaktır, incelemem için. Fakat bu iki fiyasko kışkırtıcısını karşı karşıya getirmekte fazla aceleci davranmış olabilirim. Birisini olamamam ötekinin hatası değil mi? Bu nedenle suç ortakları. Us yürütmenin yolu bu, sıçakça. Yoksa bu ikili başarısızlıktan sorumlu olan bir üçüncü hoşlanmayı, yani beni, bir postülat olarak almamız mı gerekiyor? En sonunda kendi yüzümü mü bulacağım, gülümseme içinde? İçimde bu görüntüyü görmek zahmetine sokulmayacağım duygusu var. Hiç bir anda neden, kimden, nereden, nasıl, niçin söz ettiğimi bilmiyorum, fakat bu uğursuz işlem için elli zavallıyı kiralayabilirdim ve yine de elli birincisi gerekirdi, devreyi tamamlamak için, bunu biliyorum, ne anlama geldiğini bilmeden. Önemli olan hiç bir yere varmamaktır, hiç bir yerde olmamak, ne Mahood'un, ne Solucan'ın ne de benim olduğum yerde, hangi tanrısal yargı sayesinde olduğu önemli değil. Önemli olan oltanın ucunda kıvrılıp durmayı sürdürmektir, sular ve kıyılar ve gökte yaratığına dert açmaya hazır, seçilmiş bokları aracılığıyla, av peşinde bir Tanrı olduğu sürece. Üç olta yuttum ve hâlâ açım. Ulumalar bundan. İnsanın nerede olduğunu, nerede kalacağını bilmesi ne zevk, orada olmadan. İşkence masasına rahatça uzanmak yeterli, zamanın sonuna dek hiç kimse olmadığını bilmenin mutluluğu içinde. Ne ya-

zık ki aynı anda konuşmak zorundayım, bu dilin huzur içinde kanamasını önlüyor, dudaklarını yalayarak. Eh, sanırım her şeye sahip olamam, işlemler bunca ilerlemişken. Bir gün nasıl olsa beni yüzeye çıkaracaklar ve görüş ayrılıklarını bırakıp böyle değersiz bir av için bunca zahmete değmediğinde birleşecekler, böyle değersiz avcılar için. O zamanki sessizlik! Şimdi de görelim Solucan'dan ne haber var, ihtiyar piçi memnun etmek için. Çok geçmez öğrenirim öteki hâlâ peşimde mi. Olmasa bile bir şey çıkmaz, beni yakalayamayacak, ondan kurtarılmayacağım, Solucan'ı kastediyorum, yemin ederim, öteki beni hiç yakalamadı, ondan hiç kurtarılmadım, bu geçmiş tarih, bugüne dek. Ben hiç yakalanmayacak olanım, hiç kurtarılmayacak, forsa oturakları arasında emekleyen, görkemli olmayı vadeden yeni güne doğru, can yelekleri ile süslü, işkence masası ve yıkımlar için dua eden. Üçüncü olta ipi dikey olarak düşüyor göklerden, bu sayın majesteleri ruhum için, nerede bulabileceğimi bilseydim çoktan takardım onu oltaya. Böylece dördümüz oluyoruz, bir araya toplanmış. Biliyordum, yüz olabiliriz, yine de yüz birincimiz eksik olur, ben hep eksik olacağım aramızda. Solucan, neredeyse Watt diyordum, Solucan, ne söyleyebilirim Solucan konusunda, kendini açıklayacak zekası yok, kukla kutusunda beyaz karıncalar kemirmesini susturmak için ne söyleyebilirim, ötekine de söylenmeyecek? Belki Solucan olmaya çalışarak sonunda Mahood olmayı başarabilirim, bunu daha önce düşünmemiştim. O zaman bütün yapmam gereken Solucan olmak. Kuşkusuz bunu da Jones olmaya çalışarak başaracağım. O zaman bütün yapmam gereken Jones olmak. Dur, o belki beni bundan kurtarır, şefkat ve merhamet gösterir ve beni durdurur. Şafak hep pembe olmayacak. Solucan, Solucan, bu artık üçümüz

arasında, şeytan alsın geride kalanı. Ayrıca bana öyle geliyor ki, bana söyledim gibi gelenin tersine, şimdiden bu yönde belli çaba göstermiş olmalıyım. Bunun farkına varmalıydım, kafamda bile olsa. Fakat Solucan dikkat edemez. İşte en azından ilk doğrulama, yani yadsıma demek istiyorum, üstüne başka şeyler kurulabilir. Solucan dikkat edemez. Mahood edebilir mi? Tamam, ör, ör. Evet, bu Mahood'un özelliklerinden biri, öbür özellikleri yanında, her zaman bunu yapamasa bile, belli şeylere, belki her şeye demeliydim, onlardan yararlanmak için, yönetiminde. Gerçekten onun yaptığını da gördük, avluda, küpünde, bir anlamda. Biliyordum, Mahood'dan söz etmeye başlamak için Solucan'dan söz etmeye çalışmam yeterdi, her zamankinden daha büyük ve anlayışla. Birden ne kadar yakın görünüyor bana, gözlerini kısarak, at eti yiyen DuCroix'nın madalyalarına bakarken. Yemek öncesi içki saati, insanlar duruyorlar, yemek listesini okumak için. Günün güzel saati, özellikle bazen olduğu gibi güneşin batışına da rastlayınca, o zaman son ışınlar caddeyi bir uçtan öbürüne tarar, yol kıyısındaki çukurla kaldırım arasındaki boş mezarıma bitmez bir gölge verir. Bir zaman vardı, buna bakıp düşünürdüm, tasmaya konmadan önce, başımı çevirmekte şimdikinden daha özgürken. Sonra orada, benden uzakta, başımın yattığını bilirdim, ve insanların onu çiğnediklerini, ve sineklerimi, yine de onlar karanlık yerin üzerinde güzel güzel süzülür uçarlardı. Ve insanların bana doğru geldiklerini görürdüm, gölgem boyunca, artlarında sadık titrek gölgeleri. Çünkü bazen kendimi gölgemle karıştırırım, bazen karıştırmam. Ve bazen kendimi küpümle karıştırmam, bazen karıştırırım. Her şey hangi duygu ortamında olduğumuza bağlı. Ve bazen sakınmadan bakardım, göremeyinceye dek, varlığım durduğu için. Tatlı bir an, daha

önce söylediğim gibi zaman zaman yemek öncesi içki saatine de rastlayan. Fakat kendi adıma zararsız, halk için de tehlikesiz olduğunu düşündüğüm bu zevk artık yaşayamadığım bir şey, tasma artık yüzümü parmaklıklara dönük tutuyor, tam yemek listesinin üstüne, çünkü gelecek müşterilerin çiğnenme tehlikesi olmadan yemeğini seçmesi önemli. Bu bölgenin eti ünlü ve insanlar onun tadını çıkarmak için uzaktan, çok uzaklardan gelirler. Hemen de aceleyle geri giderler. Saat akşamın onunda her şey sessizdir, mezar gibi, dedikleri gibi. Uzun yıllar biriktirilen ve sürekli olarak tümevarım sürecinden geçirilen gözlemlerimin ürünü böyle. Burada her şey öldürme ve yemedir. Bu akşam işkembe var. Bu bir kış yemeğidir, ya da güz sonu yemeği. Marguerite şimdi gelir ışıklarımı yakar. Geç kaldı. Gelip geçenlerden birkaçı burnuma çakmağının ışığını tutup yemek listesinde kibar bir çeşitleme olarak ne sunacağımı daha iyi görmek istedi. Lütfen Tanrı koruyucuma bir şey olmamış olsun. Gelişini duymayacağım, adımlarını duymayacağım, kardan dolayı. Bütün sabahı kapağımın altında geçirdim. İlk donlar geldiğinde bana paçavralardan bir yuva yapar, her yanımı saracak biçimde, soğuk almaktan korumak için. Rahat ve hoş. Merak ediyorum bu akşam kafatasımı pudralar mı, pudra ponponu ile. Bu onun en son buluşu. Hep yeni bir şeyler düşünür, beni rahatlatmak için. Ah yer bir sarsılsa! Mezbaha yutsa beni! Parmaklıklar ve iki bina sırası arasından gökyüzü görünüyor. Ne zaman istersem bir kol demiri gelir ve onu kapatır. Başımı kaldırabilsem gökyüzünün okyanusuna akışını görürdüm. Bunlara eklenecek ne var? Akşamın er saatleri henüz, bunu biliyorum, gitmeyelim şimdilik, bir daha hiç görüşmemek üzere veda etmeyelim, bu çöp yığınına. Beynimizi biraz işletsek ne olur, anlaşılabilir bir

şeyin olmasını beklerken? Yalnız bu kez için. Neredeyse hemen ardından bir düşünce gelir, aslında dikkatimi daha sık toplamalıyım. Tez bunu kaybedeyim uçup gitmeden. Nasıl oluyor da insanlar beni fark etmiyorlar? Ben yalnız Madeleine için var gibiyim. Zaman için sıkışmış, kaçış ya da kovalama içinde gelip geçen birinin beni görmemesini anlayabilirim. Ya sığırların acıyla böğürmesini duymak için gelen ve kendilerine göre zaman yavaş geçtiği için kesimin başlamasını beklerken aşağı yukarı gezinen avareler? Ya açlar, yemek listesinin konumundan dolayı isteseler de istemeseler de sözcüğün tam anlamıyla benimle yüz yüze durmak zorunda kalanlar, tam soluğumun patladığı yerde? Hepsi biraz eğlenmek için kapıların ötesindeki oyun alanlarına gidip gelen çocuklar? Bana öyle geliyor ki bir insan başı bile, yakında yıkanmış ve tepesinde birkaç tel saç bulunan, benimkinin bulunduğu bir konumda sevilen bir ilgi konusu olmalıydı. Duyarlı olduklarından ve beni kırmak istemediklerinden benim varlığımdan habersiz görünüyor olabilirler mi? Ancak bu, burada da et kemik bulunduğundan hiç kuşkulanmadan gelip konutuma işeyen itlerden beklenmeyecek bir duyarlılık. Buradan anlaşılıyor ki benim kokum da yok. Yine de eğer kokusu olan biri varsa o da benim. Bu koşullarda Mahood benim normal davranmamı nasıl bekleyebilir? Sinekler buna yeminli tanıklık yaparlar, eğer isterseniz, ama nereye dek? Bir inek boku yığınına da aynı iştahla konmazlar mı? Hayır, bu nokta beni tatmin edecek biçimde aydınlığa kavuşturulmadıkça ya da Madeleine'inkinden başka duyu organları ile seçilemediğim sürece, benim konumda söylenen şeylere rolümü sürdürecek ölçüde inanmam imkansız olacak. Şunu da belirteyim ki, gerekli saydığım bu tanıklıkla ilgili olarak, yakında artık onu kabul edecek durumda ol-

mayacağım, zihinsel yeteneklerim öylesine geriledi, son zamanlarda. Açıkça belli ki biz burada olasılıklara gebe bir değişim ilkesi ile karşı karşıyayız. Fakat, en rahat hipotezi benimsemek için, diyelim ki ölmeyi başardım, yaşadığıma hiç inanmayı başaramadan, bedeli bana olmak üzere biliyorum ki benim için diledikleri bu değil. Çünkü bu zaten başıma çok kez geldi, onlar bana solucanlar arasında kısa bir hastalık izni bile vermeden, beni yeniden canlandırmadan önce. Fakat kim bilir, bu kez, gelecek neler getirir. Ne olursa olsun, duyumsayan ve düşünen bir varlık olarak hızla inişte olmam gerekmesi çok güzel bir şey. Belki bir gün, tam sonumun zaman uçuşunda bana son bir öpücük kondurduğu anda, bir bey kolunda sevgilisiyle buradan geçerken benim duyabileceğim bir sesle, A, bu adam hasta, diyecek, bir hasta arabası çağırmalıyız. Böylece, bütün umutlar yitmiş görünürken, bir taşla iki nadir kuş. Ölü olacağım, ama yaşamış olacağım. Eğer onun hayal görmediğini düşünmezsek. Evet, bütün kuşkuları dağıtmak için adamın nişanlısının, Haklısın, sevgilim, demesi gerek, kusacak gibi görünüyor. O zaman bildiğimden emin olurdum ve ruhumu teslim ederek en sonunda doğardım, belki tutan hıçkırıklardan birinin sesine, ne yazık ki çoğu kez ölmenin ciddi havasını bozan o sese. Ben Mahood iken bir doktor tanıdım, bilimsel olarak son soluğun ancak kıçtan çıkabileceği görüşündeydi, bu nedenle vasiyetnameyi açmadan önce ailenin aynayı tutacağı yer ağız değil orası olmalıydı. Her nasılsa, bu ölüm ve dehşetle ilgili ayrıntılarda daha fazla durmadan, ölümün daha önceki bir yaşamı destekleyen bir kanıt ya da varsayım sayılabileceğini düşünmekle fena yanılmış olduğum kesin. Artık ben bana kazık atmak istedikleri bu dünyadan ayrılmak istemiyorum, gerçekten orada bulunmuş oldu-

ğum güvencesi olmadan, kıça bir tekme gibi, örneğin, ya da bir öpücük, ilginin niteliği önemli değil, onu gerçekleştirenin ben olduğumdan şüphelenilmediği sürece. Fakat iki tane üçüncü taraf dikkat etsin bana, orada, gözlerimin önünde, ve gerisini ben yaparım. İnsan içeride olana bir göz açtıktan sonra her şey nasıl açık ve yalın oluyor, tabii önce dışarıdakine açtıysa, farktan yararlanmak için. Şahsen çok yorgun olsam da bu zengin damarı vaktinden önce bırakmak istemezdim. Çünkü ona ivediyle geri dönmeyeceğim, o hayır. Fakat yeter artık bu lanetli birinci kişi, konuyu dağıttırıyor bize, dikkat etmezsem beceremediğim derinlere dalacağım. Peki öyleyse konu ne? Mahood? Hayır, daha değil. Solucan? O hiç değil. Hah, herhangi adıl iş görür, insan onun aslını anlarsa. Alışkanlık sorunu. Sonra uyumlanmak üzere. Nerede kalmıştım? A evet, açık ve yalın olanın mutluluğu. Bir sonraki şey bununla mutsuz Madeleine ve ondaki büyük iyilik arasında nasıl olursa olsun bir ilinti kurmak. Onunki gibi ilgiler, benim varlığımı kabul etmeyi sürdürmede gösterdiği sebat, bunlar benim buradaki, Brancion Caddesi'nde, gerçek varlığıma kanıt olmaz mı, yurt adamda hiç duyulmamış olan? Eğer orada olmasaydım o her pazar beni saçma dışkılarımdan kurtarır mıydı, kış gelirken bana yuva yapar mıydı, kardan korur muydu, bıçkı tozumu değiştirir, kafa derimi tuzla oğar mıydı, bir şey unutmuyorum ümit ederim? Beni bir tahta boyunduruğa sokar, bir sütun üstüne koyar ve bana lambalar asar mıydı, maddi varlığımdan emin olmasaydı? Bu kanıta ve onun gerektirdiği cezanın bana uygulanmasına kendimi teslim etmekle nasıl mutlu olurdum. Ne yazık ki bu konuyu kesin gözle görmüyorum, mümkün değil demesem bile. Çünkü bir süreden beri gösterdiği bu bol ilgiye ne demeli? İlk ilişkilerimizin ağır başlılığın-

dan ne kadar farklı, onu haftada yalnız bir kez gördüğüm zamanlardaki? Hayır, kurtuluş yok, bu kadın bana olan güvenini yitiriyor. Ve hâlâ asıl yerimde hayal edilip edilemeyeceğimi görmek için birkaç dakikada bir gelerek yanlışını itiraf etmesi gereken anı geciktirmek istiyor. Bütün alçak gönüllülükle söylenebilir ki Tanrı inancı da böyle yoğun bir şevk ve uygulama döneminden sonra kaybolur bazen, öyle görünüyor. Burada bir ayırımı belirtmek için durmalıyım (hâlâ düşünüyor olmalıyım). Küpün gerçekten dedikleri yerde duruyor olması, peki, bunu yadsımayı düşünmem bile, ne de olsa bu beni ilgilendirmez, ama onun böyle bir yerde bulunuşu, bu durumun gerçekliğine de bir şey demeyeceğim, bana pek inanılır gibi gelmiyor. Hayır, yalnızca onun içinde olduğumdan şüphe ediyorum. Bir kutsal yer kurmak tanrının ara sıra oraya inmesini sağlamaktan daha kolaydır. Fakat ne şimdi bunca karışıklık? Ayırımları belirtmekten bu doğar. Neyse. O kadın beni seviyor, hep hissettim bunu. Bana gereksinimi var. Lokantası, kocası, eğer varsa çocukları yeterli değil, onun içinde yalnız benim doldurabileceğim bir boşluk. O halde hayaller algılamasına şaşmamalı. Bir zaman onu yakın bir akraba sandım, anne, kız kardeş, kız evlat, böyle bir şey, belki de eş, ve bana el koyduğunu düşündüm. Yani Mahood onun bu baş tanığından ne kadar az etkilendiğimi görünce bu görüşü kulağıma fısıldadı, ve ekledi, ben bir şey demedim. Bunun ilk bakışta göründüğü kadar abes olmadığını söylemeliyim, hatta dile getirildiği anda ilgimi çekmeyen bazı gariplikleri de açıklıyor, bunlardan birisi beni bilmeyenlerin gözünde yok olmam, yani bütün insanlığın gözünde. Kamuya ait bir yere konup bırakıldığımı varsayarsak, başıma ilgi çekmek için bunca zahmet niye, alaca karanlıktan gece yarısına dek sanatçı

bir ruhla ışıklandırılmış? Tabii hemen önemli olan sonuçlardır yanıtını verebilirsiniz. Yine de başka bir şey. Bu kadın benimle hiç konuşmadı, bilebildiğimce. Bunun tersini söyledimse yanıldım. Tersine bir şey söylersem yine yanılmış olacağım. Eğer şimdi yanılıyor değilsem. Her durumda girsin bu da dosyaya, hangi sav hoşunuza gidiyorsa onu desteklemek üzere. Hiç bir sevecen sözcük, hiç bir azar. Halkın ilgisini bana çekme korkusundan mı? Yoksa yanılsama bozulur diye mi? Şimdi özetleyeceğim. Bana inanan tek kişinin de beni yadsıyacağı an gelmek üzere. Hiç bir şey olmadı. Lambalar yakılmadı. Aynı akşam mı? Belki yemek bitmiştir. Belki Marguerite gelip gitmiştir, gelip gitmiştir yine, ben farkına varmadan. Belki de her zamanki parlaklığımla ışık saçmışımdır, saatlerce, hiç ayırımında olmadan. Ama yine de değişen bir şey var. Bu ötekiler gibi bir gece değil. Hiç yıldız görmediğimden değil, pek yıldız görmem, gözlem alanım içindeki ince gökyüzü diliminin derinliklerinde. Hiç bir şey görmediğimden değil, parmaklıkları bile, bu daha önce de çok oldu.Sessizlikten de değil, burası sessiz bir yer, gece. Ve ben yarı sağırım. Bu, ahırların susturulmuş seslerini duyabilmek için boşuna kulaklarımı zorladığım ilk kez değil. Beklenmedik bir anda bir at kişner. O zaman hiç bir şeyin değişmediğini anlarım. Ya da bekçinin lambasını görürüm, avluda diz yüksekliğinde sallanır. Sabırlı olmalıyım. Hava soğuk, bu sabah kar yağdı. Ama yine de başımda soğuğu hissetmiyorum. Belki hâlâ muşambanın altındayım, belki muşambayı yine üzerime örttü, gece daha çok kar yağar korkusuyla, ben düşünceye dalmışken. Fakat bunca sevdiğim duyumsama da yok, muşambanın başıma bastıran ağırlığı. Başım bütün duygusunu yitirdi mi? Yoksa sekteye mi uğradım, düşünceye dalmışken? Bilmiyorum. Sabırlı ola-

cağım, artık soru sormayacağım, geçen kim diye. Saatler geçti, yine gündüz olabilir, hiç bir şey olmadı, hiç bir şey işitmiyorum. Sorumluluklarıyla karşı karşı koydum onları, belki gitmeme izin vermişlerdir. Çünkü bu tümüyle sarılmış olma, ama yine de bana bir şeyin dokunmaması duygusu yeni. Bıçkı tozu artık kesik koluma bacağıma değmiyor, nerede bittiğimi bilmiyorum. Dün terkettim onu, Mahood'un dünyasını, cadde, lokanta, hayvan öldürme, heykel, ve parmaklıklar arasından bir taş tahta kalemi gibi gökyüzü. Sığırların böğürmesini hiç bir zaman duymayacağım artık, ne de çatal ve bardak şıngırtılarını, ne de kasapların öfkeli seslerini, ne de yemekler ve fiyatlar üzerine değişmez sözleri. Hiç bir zaman boş yere yaşamamı isteyen başka bir kadın olmayacak, akşam gölgem yeri karartmayacak. Mahood'un öyküleri sona erdi. O, öykülerin benim konumda olamayacağını anladı, terketti, kazanan benim, onu memnun etmek ve sakin kalmak amacıyla kaybetmek için bunca çok çalışan ben. Kazandıktan sonra huzur içinde kalabilecek miyim? Öyle görünmüyor, konuşmayı sürdürüyor gibiyim. Zaten tüm bu varsayımlar belki de yanlış. Şüphesiz yine fırlatılacağım, daha iyi silahlar kuşatılmış olarak, ölümlülük kalesine karşı. Daha önemli olan şu ki şimdi artık olup biteni bilmem gerekir, onu ilan edebilmek için, işlevim gereği. Unutulmamalı ki, ben bazen unutuyorum, bütün bunlar bir sesler sorunu. Benim söylememi istediklerini söylüyorum, bir gün bana bir şeyler söylemekten bıkacakları umuduyla. Sıkıntı şu ki onu yanlış söylüyorum, kulağım, kafam ve belleğim olmadığından. Şimdi onların, başlayan Solucan'ın sesi, dediklerini duyar gibi oluyorum, haberi iletiyorum, değeri her ne ise. Konuşanın ben olduğuma inandığıma mı inanıyorlar? Ses onların da sesi. Kendime ait bir benliğim ol-

duğuna ve ondan söz edebileceğime beni inandırmak için, onların kendilerininkinden söz edebildikleri gibi. Canlılar arasında beni kapmak için bir tuzak daha. Bu tuzağa nasıl düşülür, bunu bana yeterince açıklamış olamazlar. Hiç bir zaman aptallığımın üstesinden gelemeyecekler. Bana niçin böyle konuşuyorlar? Belli şeyler benden geçerken değişiyor olabilir mi, onların önleyemeyeceği bir biçimde? Bu soruları soranın ben olduğuma inandığıma mı inanıyorlar, bu onların da, belki biraz çarpıtılmış. Bunun doğru yöntem olmadığını söylemiyorum. Sonunda beni yakalamayacaklarını söylemiyorum. Yakalamalarını dilerdim, dışarı atılmak için. Yorucu olan bu av, bu sonu gelmez köşeye sıkıştırılmalar. İmgeler, imgeleri yığmakla en sonunda beni kandıracaklarını hayal ediyorlar. Bebeğin sidik torbasının patlamasını önlemek için ıslık çalan anne gibi, bir daha var. Onlar, evet, şimdi hepsi aynı gemide. Solucan oynayacak, baş role onun, ona mutlu bir zaman dilerim. Bir zamanlar bana yapmak istediklerine onun karşı olduğunu sandığımı düşünmek! Onda kendimi değilse bile bana doğru bir adım gördüğümü düşünmek! Benim o olmamı sağlamak, Mahood'un tersi, sonra, fakat yaşamaktan başka ne yapıyorum, demek, bir tür, mümkün olan tek yolla, yani bir araya getirme. Ya da anlamsızlıkla bana ben olduğumu kanıtlama, muktedir olmama anlamsızlığı. Ne yazık ki önceden uyarılmamın bir yararı yok, hiç uzun süre böyle kalmam. Ne olursa olsun ona başarılar diliyorum, bu yürekli girişiminde. Ve onunla işbirliği yapmaya bile hazırım, Mahood ve şirketiyle olduğu gibi, elimden geldiğince, başka türlüsü elimden gelmediği için ve yeteneğimde olanı bilerek. Solucan, ne olduğunu bilmediğini söylemek, nerede olduğunu, ne olup bittiğini, bu onu küçümsemek olur. Onun bilmediği, bilinecek şey oldu-

ğudur. Onun duyuları ona hiç bir şey söylemez, ne kendi konusunda ne başka şeyler konusunda, ve bu ayırım onun ötesinde. Hiç bir şey hissetmeden, hiç bir şey bilmeden, yine de vardır o, ama kendisi için değil, başkaları için, başkaları onu algılar ve der, Solucan var, çünkü onu algılıyoruz, sanki algılanma dışında var olmak yokmuş gibi, algılayan var olan ise de. Başkaları. Yalnız biri, sonra başkaları. Yalnız olan hiç bir şeye kadir olmayana, hiç bir şeyi bilmeyene dönmüş yönünü, bu ona gelir sık sık, sonra ötekilere. Besleyecek olduğuna dönmüş, kendisi aç olanın besleyeceği, bu aç olanın insanca bir şeyi olmadığı için başka bir şeyi yok, hiç bir şeyi, kendisi hiç bir şey değil. Dünyaya doğmadan gel, orada yaşamadan kal, ölüm umudu olmadan, sevinçlerin, acıların, ve dinginliğin bu merkezi. O, sahip olunan en gerçek şey gibi görünür, çünkü en az değişkendir. Sonunda hep olduğumuz yaşamın dışında biri, bütün uzun boş yaşamımız sonunda. Konuşmak, düşünmek ve bilmek için duyulan delice gereksinimden kurtarılmamış olan, o anda nerede olduğunu, geçmişte çılgın düş sırasında yukarıda gökler altında gece dışarılara çıkarken nerede olduğunu bilme gereksiniminden. Kendinden habersiz ve sessiz olan, sessizliğinden habersiz ve sessiz, olamayan ve olma çabasından vazgeçen. Kendilerini onda görenlerin aralarına çömelmiş, ve onların gözlerinde kendi değişmez bakışı. Bu ilk fikirler için teşekkürler. Ve hepsi bu kadar değil. Kendi gerçek yüzünü arayan, keyfine baksın, onu bulacak, acı ile kıvranmış halde, gözleri saplarının ucunda dışarı fırlamış. Yaşamış olmayı özleyen, geçmişte canlıyken, yeniden emin olsun, yaşam nasılını söyleyecek ona. Bütün bunlar çok rahatlatıcı. Solucan, Solucan ol, göreceksin, imkansız, nasıl bir kadife eldiven, bunca sert vuruşlarla parmak eklemlerinden yır-

tılmış. Hıh, morarmış göz çevirelim. Ve kolalanıp sertleştirilmesi başlasın bu eski tokatın, hâlâ ilk günkü kadar gevşek ve sarkık. Fakat bu yalnız bir sesler sorunu, başka hiç bir imge uygun değil. En sonunda girip geçsin içimden, doğru olan, son olan kendinde hiç olmayanınki, kendi itirafına göre. Beni uyutacaklarını mı sanıyorlar, bu hah bu heylerle? Benim için ne fark eder, başarmam ya da başarmamam. Bu girişim hiç benim değil, eğer başarmamı isterlerse başarmam, ve tersi, işkencecilerimden kurtulmamak için. Bütün bu söylediklerim içinde benim bir sözcüğüm var mı? Hayır, sesim yok, bu konuda hiç sesim yok. Kendimi Solucan'la karıştırmış olmamın nedenlerinden biri bu. Fakat benim nedenlerim de yok, ne de sağduyum, Solucan gibiyim, sesi ve sağduyusu olmayan, ben Solucan'ım, hayır, eğer Solucan olsaydım bunu bilmezdim, söylemezdim, hiç bir şey söylemezdim, Solucan olurdum. Fakat bir şey söylemiyorum, bir şey bilmiyorum, bu sesler benim değil, bu düşünceler de, fakat beni taciz eden şeytanların sesleri ve düşünceleri. Bana solucan olamayacağımı söyletenler, bastırılamaz ve ele geçirilemez. Belki de o olduğumu söyletenler, kendileri gibi. O olamayacağıma göre o olmam gerektiğini bana söyletenler. Mahood olamadığıma göre, ki olabilirdim, olamayacağım Solucan olmam gerektiğini. Solucan olmayı başaramadığımda Mahood olacağımı, kendiliğimden, birinden öbürüne dönerken, söyleyenler de yine onlar mı? Sanki, ve biraz sessizlik, sanki şimdi bir ipucu kapıp belli şeyleri anlayabilecek kadar büyümüşüm gibi, fakat yanılıyorlar, açıklamalara gereksinimim var, her şeyin açıklamasına, ve o zaman bile anlamam, sonunda onları böyle bıktıracağım, aptallığımla, böyle diyorlar, beni uyutmak için, olduğumdan daha aptal olduğumu düşündürmek için. Ve hâlâ onlar

mı söyleyen, hepsini şaşırtıp en sonunda Solucan olduğumda, en sonunda Mahood olacağımı, Mahood olduğunu kanıtlayan Solucan o anda mı o? Ah bir başlayabilseler, ve ne isterlerse yapsalar bana, ve sonunda başarsalar, bana ne yapmak istiyorlarsa, ne olmamı istiyorlarsa olmaya hazırım, usandım madde olmaktan, madde, sonu gelmez biçimde pençelenen ve dövülen boş yere. Ya da bıraksalar beni ve bir yığın gibi kalsam yerde, ona yine biçim vermeye çalışacak kimsenin bulunamayacağı bir yığın. Fakat onlar aynı görüşte değiller, hepsi aynı soydan ve yine de bana ne yapacaklarını bilmiyorlar, nerede olduğumu, nasıl biri olduğumu bilmiyorlar, ben toz gibiyim, tozdan bir adam yapmak istiyorlar. Dinleyin onları, cesaretlerini yitirişlerini! Bu beni uyutmak için, kendi kendime konuştuğumu hayal edinceye dek, en sonunda kendim, en sonunda kendime, onlar olamayacağını söyleyene dek, böyle konuşan, ancak kendim olabileceğimi, böyle konuşan. Ah kendime bir ses bulabilseydim, bütün bu boş dırdır içinde, onların dertleri son bulurdu, benimkiler de. Onun için bu küçük sessizlikler var, uğraşıp onları bozmam için. Sessizliğe dayanamayacağımı düşünüyorlar, bir gün, ne olursa olsun, sessizlik korkumun beni sessizliği bozmaya zorlayacağını. Onun için hep yarıda bırakıyorlar, beni aşırılıklara itmek için. Fakat uzun süre sessiz de kalamıyorlar, bütün bu uydurmalar çökebilir. Onların bu üzerlerine eğildiği uçurumlardan korktuğum doğrudur, bir insan mırıltısı duymak için kulaklarını zorlayarak. İçine düşmek istediğim sessizlik değil tuzak türü çukurlar, insan sesi sanılacak küçük bir çığlıkla, yaralı minik bir maymun gibi, ilk ve son çığlığı, ve sonra tümüyle yok olmak,çığırdıktan sonra. Evet, eğer Solucan'a bir ses vermemi sağlamayı başarabilirlerse, yersiz abartılı bir mut-

luluk anında, belki bu sesi kendi sesim yapmayı becerebilirim, bir karışıklık ve şaşkınlık anında. İşte ortada bu var. Fakat onlar bunu yapmayacak. Mahood'u hiç konuşturdular mı? Bana konuşturmadılar gibi geliyor. Sanırım Murphy ara sıra konuştu, belki ötekiler de, anımsamıyorum, fakat bu beceriksizceydi, kendi sesini başkası konuşuyormuş gibi kullandığını sezebilirdiniz. Ve şimdi yine onun başlamak üzere olduğunu hissediyorum. Yeterince aptallaştığımı düşünmeliler, olma ve var olma konusunda bunca saçmalamaları ile. Evet, artık Solucan'ın kim olduğunu, nerede olduğunu, nasıl biri olduğunu unuttuğuma göre, o olmaya başlayacağım. Bu alaycı okullu sözleri olmasın da ne olursa olsun. Çabuk, bir yer. Girişi çıkışı olmayan güvenli bir yer. İlk cennet gibi olmasın. İçinde bir Solucan'la. Hiç bir şey hissetmeden, hiç bir şey bilmeden, hiç bir şeyi beceremeden, hiç bir şey istemeden. Bir daha hiç durmayacak olan sesi işittiği ana dek. O zaman artık sondur, Solucan yoktur artık. Bunu biliriz, ama bunu söylemeyiz, bu uyanmadır deriz, Solucan'ın başlangıcı, çünkü artık konuşmalıyız, ve Solucan'dan söz etmeliyiz. O artık o değil, fakat o hâlâ oymuş gibi devam edelim, en sonunda o, işiten ve titreyen, acıya ve acıya dayanma şavaşımına bırakılmış, şaşkınlıkla açılan göz ve çabalayan beyin. Evet, bu şeye Solucan diyelim ve el çabukluğu becerildi diye bağıralım, A bakın, yine yaşam, her yerde ve her zaman yaşam, her dilde olan yaşam, olası tek yaşam! Zavallı Solucan, kendini farklı sanırdı, işte yaşamın tımarhanesinde. Neredeyim? Bu benim ilk sorum, bir çağ boyu dinledikten sonra. Bu soru yanıtlanmadığından öndan öbürlerine geri sıçrayacağım, daha kişisel nitelikte olanlara, çok daha sonra. Belki de, yeniden komaya girmeden önce, en sonunda yaşadığımı düşünür hale geleceğim, teknik

anlamda. Fakat yöntemli olarak ilerleyelim. Elimden geleni yapacağım, her zaman olduğu gibi, çünkü başka türlü yapamam. Teslim edeceğim kendimi, her zaman olduğundan daha ceset memnun edici. Sözcükleri geldiği gibi aktaracağım, kulaktan, ya da bir trompet gürültüsüyle kıça, bütün arılıkları ile, ve aynı sıra içinde, elden geldiğince. Geliş ile gidiş arasındaki bu çok çok küçük zaman farkı, boşalmadaki bu önemsiz erteleme, düşünmem gereken tek şey. En sonunda hakkımdaki gerçek kaynayıp haşlanarak çıkacak içimden, tabii eğer onlar yine kekelemeye başlamazlarsa. Dinliyorum. Yeter bunca erteleme. Ben Solucan'ım, yani artık o değilim, çünkü işitiyorum. Fakat sefaletimin sıcağında bunu unutacağım, artık Solucan olmadığımı unutacağım, ve onuncu sıradan bir Toussaint L'Ouverture olduğumu, yani onların bekleyip güvendiği bu. Solucan o halde hiç bitmeyecek olan bu sesi yakalıyorum, anlatılamayacak kadar tekdüzen, ama yine de belli bir çeşitlilikten tümüyle yoksun değil. Sonunda bilmiyorum hangi sonsuzluk, söylemiyorlar, bu sıkıntının bir ses olduğunu ve içinde bir ayağım olduğunu düşünerek kendimi övdüğüm doğa dünyasında daha nahoş ve çok geçmeden kendilerini duyuracak başka sesler olduğunu anlamak zekamı yeterince çileden çıkardı. Ondan sonra bana insanlık mertebesi için özümde eğilim almadığını söyleme. O ilk felaketten sonra ne yorgun bir yol, cansızlığın yüreğinden koparılmış ne sinirler, yangın halinde beyincik ve birlikte gelen korku. Onun bu deri soyarca suçlamaya kendini uydurması uzun zaman aldı. Hakir görmeyi ve sabırsızlığı anlamak için bu hiç bir şey değil. Pek önemsiz bir şey. Herkesin kaderi. Zararsız bir şaka. Bu fazla uzun sürmez. Zaman varken toplayabilmem için. Güllerden söz ettiler. İşim bitmeden önce onları koklayacağım.

Sonra vurguyu dikenler üzerine koyacaklar. Ne büyük çeşitlilik! Gelip dikenleri içime batırmak zorunda kalacaklar, zavallı İsa'ya batırdıkları gibi. Hayır, kimseye gereksinimim yok, kıçımın altında büyümeye başlayacaklar, kendi kendilerine, bir gün uçup koşullarımın üstüne çıkacağımı hissediyorum. Bir çanak dolusu diken ve hava parfüm yüklü. Fakat bu kadar hızlı değil. Bende daha istenecek çok şey var, tekniğim yok, hiç. Örneğin, eğer bana inanmıyorsanız, nasıl hareket edeceğimi bilmiyorum daha, ister yerel olarak, kendime göreceli, ister bedensel olarak, kalan ne bok varsa ona göreceli. Nasıl isteyeceğimi bilmiyorum, boşuna istiyorum. Bana benden gelmeyen yanlış adrese gelmiştir. Aynı şekilde anlayışım da kritik bazı koşulların baskısı olmadan, ilk kez duyulan şiddetli bir sancı gibi, işlemek için yeterince yağlanmamıştır. Anlambilimde ince bir nokta, örneğin, saatlerin akışını hızlandıracak nitelikte, benim dikkatimi tutamaz. Oysa bu başkaları için kişisellik ötesi bir fikir yürütme, zamanı yok eden hazlar. Ben yalnız belli bir korku sınırı aşıldıktan sonra düşünürüm, dumanla yuvalarından kovulmuş yaban arılarının bu baş döndürücü şaşkınlığına bu ad verilebilirse. Bunu yapmaya daha az nedenim mi oluyor demektir, koşullara alışmam sayesinde? Bunu savunmak içine atıldığım repertuvarın çapını küçüksemek olurdu, ve öyle görünüyor ki bu repertuvar çıraklığın bitiminde beni bekleyenlerle karşılaştırıldığında hiç bir şey değil. Çok aşağılarda belli olan bu ışıklar, sonra alevlenip yükselerek üstüme gelen, kör edercesine, beni yiyip tüketmek için, yalnızca bir örnek. Onlarla aşinalığım hiç bir işe yaramıyor, ben hep yansıtıyorum. Her defasında, son anda, tam yanıp kavrulmaya başlarken, sönüyorlar, duman ve hışırtı içinde, ama yine de her defasında soğuk halim kırılıp darma dağın oluyor.

Ve kafamda, artık onun nerede olduğunu istediğim gibi belirleyebiliyorum, yukarıda biraz sağda, kıvılcımlar fışkırıyor ve kendilerini duvarlara vuruyorlar. Ve bazan bir baş içinde olduğumu söylüyorum kendime, ürküntü bunu söyleten, ve güvencede olma özlemi, kalın bir kemikle çepeçevre sarılmış. Ve başka birinin düşünceleri ile kendimi korkuya düşürmenin aptalca olduğunu ekliyorum, gökyüzümü zararsız ateşlerle yırtan ve anlamsız gürültülerle bana saldıran düşüncelerle. Fakat birer birer. Ve çoğu kez her şey uyur, ben gerçekten Solucan olduğum zamandaki gibi, beni doğallığımdan ayıran bu ses dışında, hiç durmayan bu ses sık sık şaşıran ve kekeleyen, beni terkedecekmiş gibi. Fakat bu geçici bir zayıflık, eğer amaçlı yapılmıyorsa, bana umut öğretmek için. Garip şey, felakete uğramış da olsam ve beni içine ittikleri bu düşkün halde genç de olsam, Solucan olduğum ve onların ellerine teslim edilmediğim günlerde nasıl olduğumu anımsar gibi oluyorum. Bu, sonuçta Solucan olduğumu söyletmek için, sonuçta ben ne idiysem onun o hale geldiğini düşündürmek için. Fakat bu yürümüyor. Fakat başka bir yol planlayacaklar, daha az çocukça bir yol, kimin adıyla çağırıyorlarsa o olduğumu, başka biri olmadığımı kabul ettirmek için, kabul ediyor görünmem için. Ya da bekleyecekler, baskıyı artırdıkça yorgunluğumun onu belleğimden sileceğine güvenerek, beni düşürdükleri hale düşüremedikleri onu, dünü anmasak bile, yarını anmasak bile. Yine de bana öyle geliyor ki o olduğum zamanda, her şey bir karışıklığa dönmeden önce, nasıl olduğumu anımsıyorum, hiç unutmayacağım. Fakat tabii bu olanaksız, çünkü Solucan geçmişte nasıldı anımsayamaz, ya da kim olduğunu, benim böyle akıl yürütmemi istiyorlar. Ve bana öyle geliyor ki, bu daha da acınacak bir şey, yine Solucan olabilirim,

eğer huzur içinde kalırsam. Bu dönüşüm gerçekten mükemmel. Bizi bir yere götürür mü merak ediyorum. Ah boşa konuşmayı bir kesebilseler, her şeye bir son vermeyi beklerken. Boşa? Bu hemen söylenmeli. Bunu yargılamak bana düşmez. Ne ile yargılayacağım? Bu daha çok kışkırtma. Sabrımı yitirip kendimi kaybetmemi ve onları kurtarmaya koşmamı istiyorlar. Bütün hepsi ne kadar saydam. Bazen kendi kendime diyorum, onlar bana diyor, Solucan bana diyor, özne önemli değil, bana besin sağlayanlar birden fazla, dört ya da beş. Fakat aynı pis hayvan da olabilir, birden fazla gibi davranarak kendini eğlendiren, söz dağarcığını, ses tonunu şivesini ve budalaca söz salyasını çeşitlendiren. Eğer bu ona doğal gelmiyorsa. Çıplak ve paslı bir oltayı alabilirim. Ama bütün bu tatlı lokmacıklar! Fakat uzun sessizlikler de var, uzun aralarla, bu sırada hiç bir şey işitmez hiç bir şey söylemem. Yani mırıltı duyarım, çok iyi dinlersem, ama benim için değil, yalnızca onlar için, yine kafa kafaya veriyorlar. Ne dediklerini duymuyorum, bütün bildiğim hâlâ orada oldukları, işlerini bitirmediler, benimle. Biraz yana çekildiler. Sırlar. Ya da eğer yalnız biri varsa kendi kendine danışıyor, homurdanıp bıyığını çiğneyerek, yeni saçmalıklar döktürmeye hazırlanıyor. Gizlice dinlediğimi düşünmek, beni, sessizlik inerken! Güzel bir duruma soktular beni. Fakat bu kimsenin kalmadığı umuduyla. Fakat şimdi ondan söz etme zamanı değil. İyi. Neden söz etme zamanı? Solucan'dan, en sonunda. İyi. Önce başlangıcına gitmeliyiz, sonra devam etmek için değişik evrelerde onu sabırla izlemeliyiz, bu halkaların yazgısal zincirlenmesine dikkat ederek, bunlar onu ben yapan şeylerdir. Hepsi bir cesaret gösterisi ile fırlatılıp atılmak üzere. Sonra günden güne notlar, ben çökünceye dek. Ve en sonra, bitiş olarak, kurbanın şükran

şarkısı ve dansı, doğumunu kutlamak üzere. Lütfen Tanrım bir şey ters gitmesin. Mahood ben ölemezdim. Solucan ben hiç doğacak mıyım? Aynı sorun. Ama belki ne de olsa aynı kişi değil. Tırpancı söyler, onun için hepsi bir. Fakat planlandığı gibi geri gidelim, sonra ileriye yönelik belirlendiği gibi öne düşeriz. Tersi buna benzer. Fakat fazla değil. Akarsu boyunca yukarı, aşağı, ne önemi var, ben kulakla başlarım, konuşmanın yolu bu. Ondan önce zamanın gecesiydi. Oysa ondan bu yana, ne parlak aydınlık! Şimdi hiç olmazsa nerede olduğumu biliyorum, başlangıcım söz konusu olduğu sürece, konuşma konusu olarak ele alındığında başlangıcım demek istiyorum, önemli olan bu. İnsan, Biri geliyor, dediği anda her şey yolundadır. Belki gidelecek bin yılım var daha. Önemli değil. O geliyor. Öncüllerle aşina olmaya başlıyorum. Düşünüyorum bir sabah aşağıdan gizlice çıkıp gidemez miyim, Fransız kahvaltısıyla. Hayır, hareket edemem, henüz değil. Bir dakika kafatası içinde bir sonraki dakika karında, garip, bir sonraki dakika ise nerede olduğu belli değil. Belki de bu Botal'ın Foramen'idir, her şey çevremde bir yürek gibi atıp uğraşırken. Yem, olta yemi. Aralarında bir arkadaşım olabilir mi, hiç bir şey söylemeden üzüntüyle başını sallayan ya da arada bir, yalnızca, Yeter, yeter, diyen. İnsan başlangıçtan önce olabilir, buna gönüllerini adadılar. Beni köküm ve her şeyimle istiyorlar. Bu ileri doğru koşan zaman bir zamanlar uyuyan zaman. Ve boşuna karşısında bağırdıkları ve bir gün eski düzenine döndürülecek bu sessizlik geçmiştekiyle aynı. Ama belki yıpranmaktan biraz kötülemiş. Tamam tamam kabul edildi, sözcükler yelkenlerimi doldururken ilerleyen ben de hakkında hiç bir şey söylenemeyecek o düşünülemez atayım. Fakat belki bir gün ondan söz edeceğim, ve o olduğum o içine işlene-

mez çağdan, sustukları bir gün, en sonunda doğamayacağıma inanmış olarak, döllenemediğim için. Evet, belki ondan söz edeceğim, bir an için, alaycı bir yankı gibi, ona geri kavuşturulmadan önce, beni kendisinden ayıramadıklarına. Ve gerçekten şimdiden zayıflıyorlar, bu algılanabilir. Fakat bu bir hile, beni nedensiz sevindirmek için, kendi anlayışlarına göre, ve koşullarını kabul ettirmek için, ne pahasına olursa olsun ve huzur adına. Fakat ben hiç bir şey yapamam, her an unutur göründükleri bu. Sevinemem ve üzülemem, bunun nasıl yapılacağını bana boyuna açıkladılar, hiç anlamadım. Ve koşullar ne? İstedikleri nedir bilmiyorum. Ne olduğunu söylüyorum, fakat bilmiyorum. Sesler çıkarıp yayıyorum, bu giderek daha iyi görünüyor bana. Eğer bu onlara yetmiyorsa elimden bir şey gelmez. Eğer kendime gönderme yaparak bir baştan söz ediyorsam, bu ondan söz edildiğini duyduğum içindir. Fakat aynı şeyi söyleyip durmak niye? Bir gün her şeyin değişeceğini umuyorlar, bu doğal. O gün soluk borumda ya da oralarda bir yerde küçük güzel bir abse oluşacak, içinde de bir fikir, genel bir yayılma için başlangıç noktası. Bu benim normal bir insan gibi sevinç sesleri çıkarmamı sağlardı, niçin olduğunu bildiğim için. Ve kısa zamanda bir iltihaplar ağına dönüşürdüm, sağduyunun kutsanmış iriniyle dolup taşarak. Ah etten ve kandan yapılmış olsaydım, öyle anlayışla dedikleri gibi, hayır demezdim, bu küçük fikirlerinde gerçek payı olabilir. Gerçek bir düşünen et gibi acı çektiğimi söylüyorlar, fakat üzgünüm, ben bir şey hissetmiyorum. Mahood ben biraz hissettim, ara sıra, fakat bunun onlara ne yararı oldu? Hayır, başka bir şey deneseler daha iyi olur. Tahta boyunduruğu, sinekleri, kesik kolum bacağım altında bıçkı tozunu, kafatasım üstünde muşambayı hissettim, bunlar bana söylendiği zaman. Fa-

kat özne değişince yok olan bu şeye yaşam denebilir mi? Anlamıyorum niçin olmasın? Fakat olamayacağına hüküm vermiş olmalılar. Onları memnun etmek çok zor, çok fazla şey istiyorlar. İçimde hep bir sancı olsun istiyorlar, canlılığın yadsınamaz kanıtı, göklerin konuşmasını dinlerken. İçimde bir sancı olduğunu, sineklerin beni yediğini ve göklerin buna bir şey yapamayacağını bilen bir beynim olmasını istiyorlar. Hiç durmadan kamçılasınlar beni, ve giderek daha hırsla (alışkanlık öğesi göz önüne alınırsa), sonunda yaşamın anlamını kavramış gibi görünebilirim. Ara sıra mola bile verebilirler, benim ulumalarım durmadan. Çünkü başlamadan önce beni uyarmış olurlar, Ulumalısın, duyuyor musun, yoksa hiç bir işe yaramaz. Ve sonunda yıpranmış, ya da yaşlılıktan güçsüz düşmüş durumda, besinsizlikten çığırmalarım artık sona ermiş olarak, gerçekliğin bütün görüntüleri ile ölü olduğumu ilân edebilirlerdi. Ve hiç hareket etmek zorunda kalmadan dinlenmiş olurdum ve sanki tozu çırpmak ister gibi kuru ihtiyar ellerini yavaşça birbirine vurarak, bir daha hiç hareket etmeyecek dediklerini duyardım. Hayır, bu fazla basit olurdu. Göklere sahip olmalıyız ve Tanrı bilir başka nelere, ışıklar, ışık saçan gök cisimleri, üç ayda bir gelen umut ışını ve teselli parıltısı. Fakat bu parantezi kapatalım ve ferah bir yürekle bir sonrakini açalım. Gürültü, ne kadar süre yalnız arı bir yürek olarak kaldım? Artık daha fazla süremeyeceği ana kadar, süremeyecek kadar iyi olduğundan, gelecek olanla karşılaştırıldığında. Bu milyonlarca ayrı ses, her zaman aynı, durmadan yinelenen, insanın bir filiz gibi baş sürmesi için yeterli, önce bir tomurcuk, sonunda kocaman, işlevi önce susturmak ve sonra göz de katılınca söndürmek, ve kötüden de kötü, kendi hazine dairesini. Fakat bu ince buz üstünde oyalanmayalım. Mekanizma

önemli değil, O bir ses, ve bana konuşuluyor, diyebilirsem sağır olmadan önce. Sesin benim olup olmadığını atakça soruşturabilirsem. Hiç sesim olmadığına nasıl olursa olsun karar vermeyi başarabilirsem. Karanlıkta sıcak ve soğuk esebilirsem, aynı anda özdeş duyumlarla. Bu bir başlangıç noktası, o gitti, onlar beni görmüyorlar, fakat beni işitiyorlar, soluk soluğa, yerime çivilenmiş, çivilendiğimi bilmiyorlar. O bunların sözcükler olduğunu biliyor, kendinin olup olmadıklarından emin değil, böyle başlar, böyle bir başlangıçla kimse dönüp geriye bakmadı, bir gün onları kendinin kılacak, yalnız olduğunu, bütün insanlardan uzakta ve bütün seslerin menzilinin dışında olduğunu düşündüğünde, ve kendisine söyleyip durdukları gün ışığına çıkacak. Evet, biliyorum bunlar sözcükler, bir zamanlar bilmezdim, hâlâ onların benim olup olmadıklarını bilmediğim gibi. Onun için umutları boşa değil. Onların durumunda bildiğimi bilmem bana yeterdi, kendimden, işittiğimin dayanmaya zorlanmış akılsız dilsiz şeylerin masum ve gerekli sesleri değil, sessizliğe mahkum olanın dehşete düşmüş durumda anlamsız sözleri olduğunu bilmekten fazla bir talepte bulunmazdım. Acımalı davranırdım, kendimi azat ederdim, kendi kendimin yıkıcısı olarak görünmeye kendimi zorlamazdım. Fakat onlar ben Mahood oynadığım zamankinden daha az değil belki daha çok katı ve aç gözlüler. Biraz daha dikkatli davranmak yerine! Henüz konuşmadığım doğru. Bir kulaktan girer, ağızdan boşboğaz çıkar, ya da öteki kulaktan, o da mümkün. Yanlış vesilelerini çoğaltmanın anlamı yok. İki delik ve arada ben, biraz boğulmuş durumda. Ya da bir tane, giriş ve çıkış, burada sözcükler karıncalar gibi kaynaşır birbirini itip kakarlar, acele içinde, birbirine önem vermeden, hiç bir şey getirmeden, bir şey götürmeden, bir işaret bıra-

kamayacak kadar hafif. Ben demeyeceğim bir daha, hiç bir zaman, saçma ve gülünç oluyor. Onun yerine, ne zaman onu duyarsam, üçüncü kişiyi koyacağım, eğer onu düşünürsem. Onları memnun edecek herhangi bir şey. Fark etmeyecek. Olduğum yerde benden başka kimse yok, o da ben değilim. Bu, bu kadar. Sözcükler, o onların sözcük olduğunu bildiğini söylüyor. Fakat nasıl bilebilir, başka hiç bir şey duymamış olan o? Doğru. Konu bolluğunun ne yazık ki şu ana kadar en küçük bir anımsatmaya bile olanak vermediği öbür şeyleri anmasak bile, çok sayıda öbür şeyleri. Örneğin, en başta, onun soluması. İşte burun deliklerinde soluğu ile orada, bundan sonra yapacağı tek şey boğulmak. Göğsü yükselip iniyor, eskime ve yıpranma tam süreçte, çürüme aşağılara doğru yayılıyor, çok geçmez bacakları olur, emekleme olasılığı. Yine yalanlar, henüz solumuyor, hiç bir zaman solumayacak. O zaman bu belli belirsiz gürültü ne, sinsice karıştırılmış havanınki gibi, can soluğunu andıran, paslatıp kemirdiklerine. Bu kötü bir örnek. Fakat bu hışırtıyla sönen ışıklar? Bir kahkaha patlaması olması daha olası değil mi, onun korku ve sıkıntısını görerek? Onu önce bir ışık seli içinde sonra birden geri karanlığa gömülmesi onlara çok komik gelmeli. Fakat bunca uzun zamandır oradalar, her yanda, duvarda bir delik açmış olabilirler, gözlerini yapıştırıp dönmek için. Ve belki bu ışıklar onun üstüne tuttukları ışıklardır, ara sıra, gerçekleştirdiği ilerlemeyi gözlemlemek için. Fakat bu ışıklar sorunu öyle akıl karıştırıcı, ayrı bir bölümde, uzun uzadıya ve dinginçe, incelenmeye değer, ve öyle yapılacak, ilk fırsatta, zaman darlığı olmadığında, ve akıl daha dinginken. Karar numarası yirmi üç. Ve bu arada çıkarılacak sonuç? Solucan'ın şu ana kadarki gürültülerinin yalnız ağız gürültüleri olduğu mu? Doğru. Yükün altında

havanın iniltisini unutmadan. O geliyor, asıl olan bu. Yeryüzünde daha sonra fırtınalar koptuğunda, bir an için özgür fikir anlatımını boğarak, neyin ayakta olduğunu o bilecek, dünyanın sonunun yakın olmadığını. Hayır, onun olduğu yerde öğrenemez, kafa çalışamaz, ilk gün olduğundan fazla bir şey bilmez, ancak işitir, anlamadan, bu mümkün olmalı. Kulağında bir baş filizlendi, onu öfkeden çıldırtmak için, böyle olmalı. Baş orada, kulağa yapışık olarak, ve içinde öfkeden başka bir şey yok, önemli olan da yalnız bu, şimdilik. Bu baş bir dönüştürücü, içinde ses, sağduyunun yardımı olmadan, öfke ve dehşete dönüştürülür, gerekli bulunan budur yalnız, şimdilik. Döndürümleme de görünecek daha sonra, onu dışarı çıkardıklarında. Öyleyse niçin insan sesi, bir sırtlanın uluması ya da çekiç takırtısı değil? Yanıt, şokun çok büyük olmaması için, gerçek dudakların kıvranışı onun bakışıyla karşılaştığı zaman. Aralarında onlar her yanıta bir yanıt bulurlar. Ve konuşmaktan nasıl hoşlanıyorlar, daha kötü bir işkence olmadığını biliyorlar. Konuşma içinde olmayan biri için. Ne kadar çoklar, her yanda, belki el ele tutuyorlar, sonsuz bir zincir, sırayla konuşuyorlar. Bir çark gibi dönüyorlar, ani ve sarsıntılı hareketlerle, böylece ses hep aynı yerden geliyor. Fakat çoğu kez aynı anda konuşuyorlar, hepsi aynı şeyi aynı anda söylüyor, öyle birlikte ki insan hepsini tek ses sanır, tek ağız, eğer insan bilmese ki yalnız Tanrı rüzgar gülünü doldurabilir, hiç yerinden kıpırdamadan. İnsan, ama Solucan değil, o hiç bir şey söylemez, bilmez, şimdilik. Benzer biçimde sıra ile gözetleme deliğinden yararlanırlar, yararlanmak isteyenler. Biri konuşurken bir başkası delikten bakar, şüphesiz sesi sırada olan ve söyledikleri görmüş olabileceği ile belki ilgili olan, bu, gördüğü şeyin hakkında konuşulacak ölçüde, dolaylı yolla

bile olsa, ilgisini uyandırıp uyandırmadığına bağlı. Fakat onlara umut veren güç nedir, böyle uğraştıkları bütün zaman boyunca? Çünkü bir tür umutla beslendiklerini düşünmemek zor. Ve bakıp bekledikleri değişikliğin niteliği ne, bir gözleri deliğe yapışık bir kapalı olarak? Eğitimsel bir amaçları yok, bu kesin. Ona herhangi bir bilgi aktarmak sorunu yok, şimdilik. Soru yanıt yöntemiyle temel ilkeleri öğreten bu öğretmenin dili, ballı ve aldatıcı, bildikleri tek dil. Hareket etsin, etmeye çalışsın, bütün istedikleri bu, şimdilik. Nereye giderse gitsin, merkezde olduğu için, onlara doğru gidecek. Bu demektir ki o merkezde, işte ilginç ve önemli bir ipucu, neye olduğu önemli değil. Bakıyorlar, kıpırdadı mı görmek için. O biçimsiz bir yığından başka bir şey değil, bir işkencenin inceliklerini yansıtacak bir yüzü yok, fakat bu yığının eğilimi, çömelme ya da birbirine girme derecesi, kuşkusuz anlamlıdır, uzmanlar için, ansızın sıçrama ya da ölüm darbesi almış gibi halkalarını sürükleyerek çekilme olasılığını hesaplamalarını sağlar. Yığının bir yerinde bir göz, yabani bir at gözü, sürekli açık, onların bir gözü olmalı, onun göze sahip olduğunu görüyorlar. Nereye giderse gitsin onlara doğru gidecektir, onların başarı şarkılarına doğru, hareket ettiğini bildikleri zaman, ya da ansızın gelen sessizliklerine doğru hareket ettiğini bildiklerin zaman, hareket etmekle iyi ettiğini düşündürmek için, ya da giderek yumuşayan sese doğru, uzaklaşıyormuş gibi, ona kendilerinden uzaklaştığını düşündürmek için, ama henüz yeterince uzak değil, oysa o daha yakına geliyor, daha yakına, daha yakına. Hayır, o bir şey düşünemez, bir konuda yargı yürütemez, fakat sahip olduğu et yeterince iyi, huzurun olduğu yere gitmeye çalışacak; ve düşüp yatacak, artık acı çekmediğinde, ya da az çektiğinde, ya da daha ileri gidemedi-

ğinde. Sonra ses yeniden başlayacak, önce alçak, sonra daha yüksek, oradan çekilmesini istedikleri bölümden, kovalandığını düşünmesi ve uğraşını sürdürmesi için, onlara doğru. Bu yolla onu duvara getirecekler, duvarda başka delikler açtıkları noktaya bile, deliklerden kollarını geçirip onu yakalamak için. Bütün bunlar ne kadar fiziksel! Ve daha sonra, daha ileri gidemez halde engelden dolayı, zaten daha ileri gidemez, ve şimdilik daha ileri gitme gereksinimi olmadan, inen büyük sessizlikten dolayı, düşecek, yükseldiğini sanarak, fakat bir sürüngen bile düşebilir, uzun bir uçuştan sonra, deyimin kullanımı uygunsuz olmaz. Düşecek, bu onun ilk düşüşü olacak, dikey destekle olan ilk deneyimi, dikey barınak, yerinkileri sağlamlaştıran. Bu önemli olmalı, unutulmuşluğu beklerden bir payanda ve kalkanı hissetmek, altı düzlemden biri için değil, ikisi için, ilk kez. Fakat Solucan bu sevinci ancak karanlıkça tanıyacak, hayvandan aşağı olduğu için, tarih öncesinin başlangıcından önceki haline, aşağı yukarı, döndürülmeden önce. Sonra onu tutup kendi aralarına alacaklar. Çünkü eğer göz için bir delik yapabildilerse, sonra kollar için daha büyüklerini, Solucan'ın geçişi için, karanlıktan aydınlığa, daha büyük bir tane daha yapabilirler. Fakat Solucan harekete geçer geçmez onu aralarına almak için ne yapacakları konusunda konuşmanın ne yararı var, kendini harekete geçiremeyeceğine göre, çoğu zaman istese bile, ondan söz edilirken istekten söz edilebilirse, ve söz edilemez, edilmemeli, fakat işte, ondan söz etmenin yolu bu, ona konuşmanın yolu bu, sanki o canlıymış gibi, anlayabilirmiş gibi, sanki isteyebilirmiş gibi, bu hiç bir amaca hizmet etmese bile, ve hiç bir amaca hizmet etmez. Ve kımıldayamaması onun için bir nimet, bundan dolayı acı çekse bile, çünkü bu onun yaşam güvencesini imzalamak

olurdu, olduğu yerden kımıldaması, biraz sakinlik ve eski sessizliğin arayışı içinde. Fakat belki bir gün kıpırdayacaktır, son derece zayıf olan ilk evrelerin küçük çabasının yineleme ile büyük bir çabaya dönüştüğü gün, onu yattığı yerden koparacak kadar büyük. Ya da belki bir gün huzur içinde bırakacaklar, salacaklar ellerinden, delikleri tıkayıp gidecekler, daha yararlı uğraşlara doğru, tek sıra halinde. Çünkü bir karara varılmalı, terazinin kefesi inmeli, bir ya da öbür yana. Hayır, insan yaşamını böyle geçirebilir, yaşayamadan, yaşama kavuşturamadan, ve boşuna ölebilir, hiç bir şey yapmadan, kendisi hiç bir şey olmadan. Gariptir ki gidip onu ininde yakalamıyorlar, çünkü oraya girebildikleri görülüyor. Göze alamıyorlar, içinde yattığı hava onlar için değil, ama yine de onun kendi havalarını solumasını istiyorlar. Belki üstüne bir köpek salabilirler, onu dışarıya çekmesi talimatını vererek. Fakat orada hiç bir köpek de yaşayamaz, bir saniye bile. Belki uzun bir sırıkla, ucunda bir kanca ile. Fakat onun içinde yattığı yer çok geniş, bu ilginç, o uzakta, en uzun sırıkla bile yetişilemeyecek kadar uzakta. Uçurumun derinliklerindeki o belli belirsiz leke, o. İşte orada, uçurumda, araştırılmadık hiç bir geçiş kalmayacak. Onu gördüklerini söylüyorlar, gördükleri leke, lekenin o olduğunu söylüyorlar, belki öyledir. Onun kendilerini işittiğini söylüyorlar, bilmiyorlar, belki de işitiyordur, evet, işitiyor, başka hiç bir şey kesin değil. Solucan işitiyor, işitmek tam sözcük değilse de, fakat işe yarar, yaramak zorunda. O halde ona yukarıdan bakıyorlar, en son haberlere göre, onlara ulaşmak için tırmanmak zorunda kalacak. Hah, en son haber, en son haber son değil. Onun yattığı yerde birleşen yamaçlar tatlı eğimli, onun altında düzleşiyorlar, bu bir birleşme değil, uçurum değil, bu uzun sürmedi, çok geçmez onu bir

zirveye tünetiriz. Ne söyleyeceklerini bilmiyorlar, ona inanabilmek için, ne icat edeceklerini bilmiyorlar, güvence bulmak için, hiç bir şey görmüyorlar, gri görüyorlar, durgun duman gibi, aralıksız, o arada olabilir, eğer bir yerde olması gerekiyorsa, olması gerektiğinde hüküm verdikleri o yerde, ve oraya seslerini sayıyorlar, birbiri ardına, onu yerinden kımıldatmak umuduyla, onun kımıldadığını duyarak, zıpkınlarının kancalarının ulaşabileceği yerde onun ortaya çıktığını görerek, en sonunda kurtulmuş, yurdunda en sonunda. Artık yeter onlar konusunda, yararlılıkları bitti, hayır, henüz değil, dursunlar, hâlâ işe yarayabilirler, dursunlar oldukları yerde, bir halkada dönerek, salarak seslerini, delikten, sesler için de bir delik olmalı. Ama onun işittikleri onlar mı? Gerçekten onun işitmesi için onlar gerekli mi, onlar ve kanbağı kuklalar? Yeter ödünler, geometri ruhuna. O işitiyor, bu bu kadar, yalnız olan, dilsiz ve sağır olan, dumanda yitmiş, bu gerçek duman değil, ateş yok, önemli değil, sıcaklığı olmayan garip bir cehennem, sonradan gelmeler yok, belki bu cennet, belki cennetin ışığı, ve yalnızlık, ve bu ses kutsanmış görünmez aracıların sesi, yaşayanlar adına, ölüler adına, hepsi mümkün. Bu yeryüzü değil, önemli olan bu, yeryüzü olamaz, yerde bir delik olamaz, yalnız Solucan'ın yaşadığı, ve isterseniz başkalarının da yaşadığı, onun gibi bir yığın halinde sıkışmış, dilsiz ve sağır, hareketsiz, ve bu ses onlar için yas tutanların sesi, onları kıskananların, onları çağıran ve sonra unutanların, bu kopukluğu açıklayabilirdi, hepsi mümkün. Evet, daha da kötü, onun bir ses olduğunu biliyor, nasıl bildiği bilinmiyor, hiç bir şey bilinmiyor, sesin söylediği hiç bir şeyi anlamıyor, çok az, neredeyse hiç bir şey, bu açıklanamaz, ama birazcık anlaması, neredeyse hiç anlamaması gerekli ve yeğlenir, kendine atı-

lan her pisliği tutan köpek gibi, aynı buyruklar, aynı tehditler, ve aynı aldatışlar. Bu bunu bağlıyor, son göründü. Fakat göz, ona gözünü de bırakalım, o göz görmek için, bu koca siyah beyaz göz, nemli, ağlamak için, Killarney'e gitmeden önce alışsın diye. Onunla ne yapar, onunla hiç bir şey yapmaz, göz açık kalır, gözkapağı olmayan bir göz, burada kapaklara gerek yok, hiç bir şeyin meydana gelmediği ya da çok az şeyin meydana geldiği bu yerde, gözünü kırpsa bu garip görüntüyü kaçırır, eğer kapatabilirse, öyle biri olduğuna göre, bir daha hiç açamaz. Onun göz yaşları neredeyse hiç durmadan fışkırıyor, nedeni bilinmiyor, hiç bir şey bilinmiyor, öfkeden mi, yoksa kederden mi, oldu orada, belki onu ağlatan sestir, öfke ya da başka bir tutku ile, yada ara sıra bir görüntü algılamak zorunluğu, belki bu, belki görmemek için ağlıyordur, böyle karmaşık bir karar hakkını ona tanımak zor gibi görünüyorsa da. Alçak, insanlaşıyor, dikkat etmezse kaybedecek, ve neye dikkat edebilir, onların kulakları, gözleri göz yaşları ve içinde her şeyin olabileceği kafatasları ile onu içine çektikleri tuzağı azıcık bile olsa ne ile anlayabilir. Bu onun gücü, onun tek gücü, hiç bir şey anlamayışı, düşünemeyişi, onların ne istediğini bilmeyişi, orada olduklarını bilmeyişi, hiç bir şey hissetmeyişi, fakat bir dakika, o hissediyor, acı çekiyor, ses ona acı çektiriyor, ve o biliyor, onun bir ses olduğunu biliyor, ve anlıyor, şurda burda birkaç cümlecik, birkaç ses akışı, ad durum kötü görünüyor, kötü, hayır, belki değil, çünkü onu böyle betimleyen onlar, bilmeden, böyle çünkü ona böyle gereksinimleri var, belki o bir şey işitmiyordur, hiç acı çekmiyordur, ve bu göz, daha hayal yalnızca. O işitiyor, doğru, bunu söyleyen yine onlarsa da, fakat bu yadsınamaz, bu yadsınmasa daha iyi. Solucan işitir, kesinlikle söylenecek tek şey

bu, oysa bir zamanlar işitmezdi, aynı Solucan, onlara göre, bu demektir ki o değişti, bu ciddi, gebe, kim bilir o nerelere dek götürülebilir, hayır, ona güvenilebilir. Göz de, tabii, onu kaçırmak için orada, onu korkutmak için, bağlarını koparacak ölçü, onlar buna bağ diyor, onu kurtarmak istiyorlar, ah Tanrı'nın anası, insan neleri dinlemek zorunda kalıyor, belki de bu sevinç gözyaşlarıdır. Peki, önemli değil, şakayı sonuna dek sürdürelim, neredeyse gelmiş olmalıyız, ve ona ne sunduklarını görelim, bir umacı olarak. Kim, biz mi? Hep bir ağızdan konuşmayın, bunun da anlamı yok. Her şey düzelecek, daha sonra akşam, herkes gitmiş sessizlik yerini bulmuş olacak. Bu arada saçmalamanın adılları ve öbür öğeleri konusunda çekişmenin anlamı yok. Özne önemli değil, yok hiç. Solucan tekil olduğuna göre, böyle anlaşıldı, onlar çoğul, akıl karışmasın diye, karışıklıktan kaçınılsa daha iyi, büyük şaşkınlık gelinceye dek. Belki de onlardan yalnız biri vardır, biri de yapabilir numarayı, ama kurbanı ile karıştırabilir, ama bu çok berbat olurdu, doğrudan mastürbasyon. İleri gidiyoruz. O halde acıyan gözler için görülecek fazla bir şey yok. Fakat orada bulunmamış olan kim emin olabilir, orada yaşamamış olan, buna yaşamak diyorlar, onlar için kıvılcım var, alev halinde patlamak için hazır, bütün gerekli olan öğreti yaymanın sürdürülmesi, canlı bir meşale olmak için, çığlıklar da birlikte. Sonra susabilirler, can sıkan bir sessizlik korkusu olmadan, denildiği gibi mezarlar üstünde ayak sesleri duyulduğunda, gerçek cehennem. Bu gözün zor işittiği kesin. Gürültüler yol alır, duvarlardan geçerler, fakat görüntüler için aynı şey söylenebilir mi? Kesinlikle hayır, genelde söylenirse. Fakat söz konusu durum oldukça özel. Fakat hangi görüntüler, insanın neden söz ettiğini anlamaya çalışması her zaman iyidir, aldanma

tehlikesi olsa bile. En başta şu gri, kuşkusuz insanı sıkıntıya sokması için. Ama yine de içinde sarı var, belli ki pembe de, güzel bir gri, her şeyle gittiği salık verilen türden, sidik renginde ve sıcak. Onun içinde göz, yoksa niçin göz olsun, bulanıkça da olsa, evet doğru, daha sonra karşı çıkılacak gereksiz ayrıntılar görmez. İnsan kendi alanının nerede bittiğini merak eder, gözü karanlığı delmeye çalışır, ve kendisi bir sopanın, bir kolun özlemini çeker, ve parmakların, bir taşı, taşları kavramak ve bırakmak için, uygun anda, ve bir çığlık atma ve saniyeleri sayarken onun kendisine geri dönmesini bekleme gücünün özlemini, ve acı çeker, kesinlikle, ne sesi ne de atılacak başka bir şeyi olduğu için, ne de istediğine uyan kolu bacağı, bir buyruk sözü ile eğrilip doğrulan, hatta insan insan olduğuna üzülebilir, bu koşullarda, yani eski becerilerine terkedilmiş bir baş. Fakat Solucan yalnızca eskiden olduğu duruma dönmesini engelleyen gürültünün acısını çeker, hayran olun ince ayırıma. Eğer o aynı Solucan ise, ve onlar buna gönül bağladılar. Değilse de fark etmez, hep acı çekegeldiği gibi çeker, hiç bir şeyi engellemeyen sesten, bu gerçekleşebilir olmalı. Ne olursa olsun bu grinin onun sefaletini artırdığı söylenemez, o amaç için parlaklık daha iyi olurdu, gözünü kapatamadığına göre. Çeviremez de, ne indirebilir ne de kaldırabilir, aynı küçücük alana yönelik durur, uyarlamanın hazlarına ve mutluluklarına hep yabancı. Fakat belki bir gün parlaklık gelir, azar azar, ya da hızla, ya da birden bir sel gibi, ve o halde Solucan'ın nasıl kalabileceğini düşünmek zor, nasıl gidebileceğini görmek de zor. Fakat olanaksız durumlar uzatılamaz, gereğinden fazla, bu gerçek iyi bilinir, ya dağılırlar ya da olanaklı oldukları anlaşılır, beklenir bu, başka olasılıklar anılmasa bile. Öyleyse ışık olsun, bunun bir felaket olması ge-

rekmez. Ya da olmasın hiç, onsuz idare ederiz. Fakat bu ışıklar, çoğul olarak, yukarı doğru yükselip şişen ve sonra inerek hışırtıyla sönen, insana kobrayı anımsatan, belki bunları teraziye koyup bu usandırıcı dengeyi bozma anı gelmiştir, en sonunda. Hayır, zamanı gelmedi daha, bunu yapmanın. Ha. Umudunuza yer yok burda, bu her şeyi alt üst eder. Başkaları onun yerine umut etsin, dışarıda, serinlikte, ışıkta, umma dilekleri varsa, ya da ummak zorunda iseler, ya da ummaları için kendilerine para ödendiyse, evet, ummaları için kendilerine para ödenmeli, hiç bir şey ummuyorlar, her şeyin olduğu gibi süreceğini umuyorlar, bu kolay iş, Jude'a uğradıkça düşünceleri dağılıyor, dua onlar, Solucan için dua, Solucan'a dua, acıması için, onlara acıması için, Solucan'a acıması için, buna acıma diyorlar, merhametli Tanrı, insan nelere dayanmak zorunda, iyi ki bütün bunlar onun için hiç bir anlam taşımıyor. Itçe bir anlaşılmazlık, git inine, cehennem köpeği! Gri. Başka ne? Yavaş ol, başka bir şey daha olmalı, bu griye gidecek, her şeye giden. Burada her şeyden bir şey olmalı, her dünyada olduğu gibi, her şeyden biraz. Çok az, öyle görünüyor. Zaten konuyla ilgisi yok. Bu kısır güçsüz kristalin önünden ne saçmalıklar geçiyor, hayal edilmesi gereken bu kadar. Bir yüz, bu ne kadar yüreklendirici olurdu, bir yüz olabilseydi, ara sıra, her zaman aynı, anlamını yöntemli olarak çeşitlendiren, bir yüzün ne yapabileceğini inatla gösteren, böyle tanınırlığını bir an bile yitirmeyen, katıksız sevinçten mermerin asık suratlı katılığına geçerek, düş kırıklığının en belirgin anlamları ile, bu ne kadar hoş olurdu. Aziz Anthnony'nin domuzunun kıçı gibi on tanesine değerdi. Uygun mesafeden geçen, uygun yükseklikte, diyelim ayda bir kez, bu aşırı değil, yüzü tam ve yandan, suçlularınki gibi. Duraklayabilir bile, ağzını

açar, kaşlarını kaldırır, ruhunu kutsayabilir, kekeler, homurdanır, ulur, inler ve sonunda susar, çenesi çatlarcasına sıkılı, ya da düşmüş, salyanın akması için. Bu güzel olurdu. En sonunda bir varlık. Bir ziyaretçi, sadık, ziyaret günü olan, ziyaret saati, hiç bir zaman fazla kalmayan, bu bıktırıcı olurdu, pek az da kalmayan, bu yetmezdi, fakat umudun doğması, büyümesi ve gevşeyip ölmesi için gerekli uygun zaman, diyelim beş dakika. Ve onun karanlığına zaman kavramı parlayıp doğarsa, sonsuz yüzün bu dakik imgesine, kim suçlayabilir onu? Bu doğal olarak uzay kavramını da getirdiğinden, el ele gitmeye başladılar, belli çevrelerde böylesi daha güvenli. Ve oyun kazanılmış olurdu, kaydedilmiş ve kazanılmış her nasılsa ansızın aramızda olurdu, buluşan insanlar arasında, ve insanlar derdi, İhtiyar Solucan'a bakın, sevgilisini bekliyor, ve çiçekler, çiçeklere bakın, sanırsınız uyuyor, İhtiyar Solucan'ı tanırsınız, sevgilisini bekliyor, ve papatyalar, papatyalara bakın, sanırsınız Solucan ölü. Bu görmeye değerdi. İyi ki bunun tamamı bir düş. Çünkü burada yüz yok, yüze benzer bir şey de yok, yaşama sevincini ve bu sevincin yerini alan başka şeyleri yansıtacak bir şey yok, yapılacak şey başka bir şey denemek. Basit bir şey, bir sandık, bir tahta parçası, bir an önünde duracak, yılda bir, iki yılda bir, bir top, insanın nasıl neyin çevresinde döndüğünü bilmediği, onun çevresinde döndüğünü bilmediği, onun çevresinde, iki yılda bir, üç yılda bir, ilk evrelerde sıklık önemsiz, durmadan, durmasına gerek yok, bu hiç yoktan iyi, yaklaştığını duyardı, uzaklaştığını, bu bir olay olurdu, saymayı öğrenebilirdi, dakikaları, saatleri, sinirlenmeyi, yürekli olmayı, sabırlı olmayı, sabrını yitirmeyi, başını döndürmeyi, gözünü çevirmeyi, büyük bir taş, ve sadık, bu hiç yoktan iyi olurdu, etten yürekleri bekleyerek. Yüreği çekip giderse,

yani vals ederek, kulağında tralatralay pom pom, ve yine tralatralay pom pom, re mi re do dan dan, kim ayıplayabilir onu? Ne yazık ki gerçeklere bağlı kalmalıyız, başka ne var, bağlanılacak, yapışılacak, her şey çöktüğünde, gerçeklerden başka, eğer varsa, yüzer gezer halde, yüreğin ulaşabileceği yerde, güzel deyim bu, ağlayıp uzanan yüreğin, Gerçekler orada, gerçekler orada, ve sonra daha sakince, tehlike geçtikten sonra, sürmesi, yani, bu durumda, Burada ağaç yok, taş da yok, varsa bile orada gerçekler var, yokmuş gibi sanki, gerçekler orada, bitki yok, mineral yok, yalnızca Solucan, bilinmeyen âlem, Solucan orada, öyle. Fakat fazla hızlı değil, çok erken daha, dönmek için, olduğum yere, boş elle, utku içinde, beklediğim yere, sakin, yeterince sakin, bilerek, bildiğimi düşünerek, başıma hiç bir şey gelmediğini, başıma hiç bir şey gelmeyeceğini, iyi hiç bir şey, kötü hiç bir şey, ölümüm olacak hiç bir şey, yaşamım olacak hiç bir şey, bu gerektiğinden fazla erken olurdu. Beni görüyorum, yerimi görüyorum, onu gösterecek hiç bir şey yok, onu ayırt edecek, tüm öteki yerlerden, onlar benim, hepsi benim, dilersem, yalnız kendiminkini diliyorum, onu belirleyecek hiç bir şey yok, o kadar azım orada, onu görüyorum, onu çevremde hissediyorum, beni sarıyor, kaplıyor, ah bu ses bir dursaydı, bir saniye için, bu bana uzun gelirdi, bir saniyelik sessizlik. Dinlerdim, yeniden başlayacak mı bilirdim, yoksa tamamen mi kesildi, ne ile bilirdim, bilirdim. Ve dinlemeye devam ederdim, gözlerine girmek, gözde yerimi korumak için, ve hazır olurdum, beni yine ele almaya hüküm verirlerse, ya da bırakırdım, dinlemeyi bırakırdım, bir gün dinlemeyi bırakmam mümkün mü, en kötünün korkusu olmadan, yani, bilmiyorum, ne bundan daha kötü olabilir, belki bir kadın sesi, bunu düşünmemiştim, bir soprano

tutabilirler. Fakat bu düşleri bırakıp yeniden deneyelim. Ne istediklerini bir bilsem, benim Solucan olmamı istiyorlar, fakat Solucan'dım, öyleydim, ne olmuş, öyleydim, ve hasta, bu olmalı, ancak bu olabilir, başka ne olabilir, ancak bu, ışıkta gidip aralarında bulunmadım, gün ışığında, dediklerini duymak için, Sana canlı olduğunu ve tepindiğini söylemedik mi? Ben dayandım, bu olmalı, dayanmamalıydım, fakat hiç bir şey hissetmiyorum, evet evet, bu ses, ona dayandım, ondan kaçmadım, kaçmalıydım, Solucan kaçmalıydı, fakat nereye, nasıl, o çivilenmiş, Solucan sürünerek kendini uzaklaştırmalıydı, nereye olursa olsun, onlara doğru, maviliğe doğru, fakat nasıl yapabilirdi, o kımıldayamaz, bağlardan da değil, bağ yok, o köklenmiş gibi, isterseniz bu da bağ, yerin sarsılması gerekirdi, yer değil, insan ne olduğunu bilmiyor, deniz yosunu yığını gibi bir şey, hayır, pekmez gibi, hayır, önemli değil, gerekli olan bir püskürtme, onu gün ışığına kusmak için. Fakat ne sakinlik, konuşmanın dışında, bir soluk bile yok, bu şüpheli durum, dirimden önceki sakinlik, hayır hayır, sürekli değil, cıvık çamur gibi, cennet, cennet olurdu, şu gürültü olmasa, bu girmeye çalışan yaşam, hayır, onu dışarı çıkarmaya çalışan, ya da her yanda patlayan köpük balonları, hayır, burada hava yok, hava seni boğmak için, ışık gözlerini kapatmak için, onun gitmesi gereken yer orası, hiç karanlık olmayan yere, fakat burası da hiç karanlık olmaz, evet, burası karanlık, bu griyi yapan onlar, lambaları ile. Gittiklerinde, sustuklarında, karanlık olacak, ne bir ses ne ışık, fakat hiç bir zaman gitmeyecekler, evet, gidecekler, belki susacaklar ve gidecekler, bir gün, bir akşam, yavaş yavaş, üzgün, tek sıra halinde, uzun gölgeler yaparak, efendilerine doğru, efendileri onları cezalandıracak, ya da cezasız bırakacak, başka ne var,

yukarıda, kaybedenler için, ceza, af, öyle diyorlar. Malzemenize ne yaptınız? Onu geride bıraktık. Fakat delikleri kapatıp kapatmadıklarına evet ya da hayır demeleri buyurulduğunda, delikleri kapattınız mı evet mi hayır mı, onlar evet ve hayır diyecekler, ya da bazıları evet bazıları hayır, aynı anda, efendinin sorusuna hangi yanıtı istediğini bilmedikleri için. Fakat yanıtların ikisi de savunulabilir, evet de hayır da, çünkü delikleri kapattılar, eğer isterseniz, ve istemezseniz kapatmadılar, çünkü ne yapacaklarını bilmediler, ayrılırken, delikleri kapatmak mı, yoksa tersine onları kocaman ve açık mı bırakmak. Böylece lambalarını deliklere yerleştirdiler, uzun lambalarını, kendi kendilerine kapanmasınlar diye, çömlekçi çamuru gibi, güçlü lambaları, yakılmış ve içe yönlendirilmiş, hâlâ orada olduklarını sansın diye, sessizliğe karşın, ya da grinin doğal olduğunu düşünsün diye, ya da acı çekmeye devam etsin diye, çünkü yalnızca gürültüden acı çekmiyor, griden de acı çekiyor, ışıktan, çekmesi gerek, böylesi yeğlenir, ya da geri gelmelerini mümkün kılmak için, eğer efendi böyle buyurursa, gittiklerini bilmeden, sanki bilebilirmiş gibi, ya da yalnızca ne yapmaları gerektiğini bilmediklerinden, delikleri kapatmak mı yoksa kendi kendilerini kapatsınlar diye bırakmak mı, bok gibi bu, işte en sonunda bulduk, işte en sonunda, doğru sözcük, insanın araması yeter, boşuna araması, sonunda bulacağından emin olması için, bu bir eleyerek dışlama sorunu. Delikler konusunda bu kadar yeter artık. Grinin hiç bir anlamı yok, gri sessizliğin basit bir sessiz an olması gerekmez, nasıl olursa olsun içinden geçilmesi gereken, o son olabilir, ya da olmayabilir. Fakat bakılmayan lambalar sonsuza dek yanmayacaktır, tersine, sönecekler, azar azar, onları yeniden dolduracak bakıcılar olmadığından, ve sissizleşecekler, sonunda. O

zaman kara olacak. Fakat karada da gride olduğu gibi, kara da bir şey kanıtlanamaz, koyulaştırdığı sessizliğin niteliği konusunda (yani). Çünkü onlar geri gelebilirler, ışıklar tükendikten çok sonra, yıllarca efendiye yalvardıktan ve Solucan'la, Solucan için, yapılacak bir şey olmadığına onu inandıramadıktan sonra. Daha sonra her şey yeniden başlayacak, belli. Böylece hiç bilinmeyecek, Solucan hiç bilmeyecek, sessizlik kara olsun, ya da gri olsun, bu hiç bilinemez, sürdüğü sürece, son mu yoksa sadece bir dingin an mı, ve ne dingin an, onun dinlemesi gereken, eski sessizliklerin mırıltısını duymak için kulaklarını zorlaması, bir sonraki bölüm için hazır beklemesi gereken, ek yıldırımların sancısı altında. Fakat Solucan başka biri ile karıştırılmamalı. Bunun önemi olmasa bile, işte. Çünkü bir kez dinlemek zorunda kalan hep dinleyecektir, bir daha artık hiç bir şey duymayacağını ister bilsin ister bilmesin. Başka türlü söylemek gerekirse, başka türlü söylenmesini severler, buna şüphe yok, bir kez kırılan sessizlik bir daha hiç bir zaman tam olmayacaktır. O halde hiç umut yok mu? Aman, hayır, amma da fikir! Belki sadece çok küçük bir umut, fakat hiç bir zaman işe yaramayacak. Fakat insan unutur. Yalnız bir tane varsa o tek başına yola çıkacak, efendisine doğru, ve uzun gölgesi onu izleyecek, çölün bir ucundan bir ucuna, o bir çöl, bu yeni bilgi, Solucan bir çölde ışığı görecek, gün ışığını, çöl günü, onu yakaladıkları gün, başka yerlerdekiyle aynı, onlar değil diyor, daha arı ve açık olduğunu söylüyorlar, pek fark edecek, Sahra ya da Gobi olması gerekmez, başkaları da var, önemli olan ozon, başlangıçta, evet gerçekten, sonda da, mikropları öldürür, kısırlaştırır. Fakat bu morarmış göz, onun ne işine yarar? Işığı görmesine, buna görmek diyorlar, itiraz yok, çünkü bu ona acı verir, buna acı çek-

mek diyorlar, acı çektirmesini biliyorlar, efendi açıkladı onlara, Bunu yap, şunu yap, kıvrandığını görürsünüz, ağladığını duyarsınız. O ağlar, bu bir olgu, ama çok kesin bir olgu değil, elden geldiğince yararlanmalı hemen. Fakat her zaman söylenmesi gereken şu var, her şey yeni başlıyor, çoktandır başlamış bile olsa, cesetleri kırılmayacak, Sessiz William'ın ilkesini anımsayacak ve konuşmayı sürdürecekler, onlara bunun için para ödeniyor, sonuçlar için değil. Yeter onlar konusunda, başka bir şeyden konuşamazlar, her şey onların, onlar olmasa hiç bir şey olmazdı, Solucan bile, o onların kafasında bir fikir, kullandıkları bir sözcük, onlardan söz ederken, yeter onlar konusunda. Fakat bu gri, bu ışık, bu ışıktan kaçabilseydi, ona acı çektiren bu ışıktan, ona giderek daha çok acı çektireceği belli değil mi, hangi yöne giderse gitsin, çünkü o merkezde, ve boşuna kırk elli gezintiden sonra geri oraya süreceği? Hayır, bu açıkça belli değil. Çünkü o ışığa doğru giderken ışığın azalacağı belli, onlar böyle olmasını sağlar, doğru yolda olduğunu sansın diye ve böylece onu duvara getirmek için. Sonra parlayan ışık, yakalama ve şükran ihâhisi. O acı çektiği sürece umut var, onlar için hiç gerekli olmasa bile, ona acı çektirmek için. Fakat onun acı çektiğini nasıl bilebilirler? Onu görüyorlar mı? Gördüklerini söylüyorlar. Fakat bu olanaksız. Onu duyuyorlar mı? Kesinlikle hayır. O hiç gürültü çıkarmaz. Zırlamasıyla belki biraz. Ne olursa olsun, haklı ya da haksız olarak, zihinleri rahat, o acı çekiyor, ve onlar sayesinde. Fakat henüz yeterince değil, fakat ince ve azar azar olmalı, bu evrede aşırı şiddet anlayışını hiç bir zaman düzelmeyecek biçimde karartabilir. Bir şey daha. Sorun nazik. Alışkanlığın duygusuzlaştırıcı etkisi, bununla nasıl başa çıkıyorlar? Bunun üstesinden gelebilirler tabii, sesi yükselterek, ışığı artırarak. Fakat

diyelim ki zaman geçtikçe daha az acı çekme yerine tam ilk günkü kadar çekmeyi sürdürüyor. Bu mümkün olmalı. Ve fakat diyelim ki, ilk günkünden daha az acı çekmek yerine, daha az değil, zaman geçtikçe giderek daha çok acı çekiyor, ve değişmeyen geleceğin değişmez geçmişe başkalaşımı başarıldı. Hı? Bir şey daha, değişik bir düzeyde. Bu iş sıkıntılı. Bir kararda acı çekilmesi, iniş çıkışlarıyla bazı anlarda belki de sonsuz olmadığı görüşünü özendiren bir acıya yeğlenmez mi? Bu izlenen amaca bağlı olmalı. Yani? Hastada küçük bir sabırsızlık nöbeti. Sağ ol. İlk amaç bu. Daha sonra başka amaçlar olacak. Daha sonra ona sessiz kalma dersleri verilecek. Fakat şimdilik sarsılıp dönsün hiç olmazsa, yerde yuvarlansın, kahretsin, başka bir çare olmadığına göre, tek düzelikten kurtaracak herhangi bir şey, kahretsin, canlı canlı yananlara bak, kazığa bağlı olmadıklarında şuraya buraya koşuşturmalarını söylemeye gerek yok, yöntemsizce, çatır çatır, biraz serinlik peşinde, kendilerini pencereden atanlar bile var, öylesine soğuk kanlı oldukları için. Kimse ondan bu kadar ileri gitmesini istemiyor. Yalnızca benlikten kaçışın hafifletilmesini keşfetmesi isteniyor, dışarıdan daha fazla yardım olmadan, hepsi bu, ileri gitmeyecek, gitmesine gerek yok. Yalnızca kendi içinde bir hafifletici bulmak, kendi durumu için,kendi sorumlu olmadığı durumu. Başlığındaki tüyü daha iyi düzeltmek için bir sandalyeye çıkan bir süvariyi taklit etmek yalnızca, en azından bunu yapabilir. Kimse ondan düşünmesini istemiyor, sadece acı çekmesini, hep aynı yolla, azalma umudu olmadan, bitme umudu olmadan, durum bundan daha karmaşık değil. Umutsuzluğa düşmek için düşünmeye gerek yok. O halde tekdüzenlikte görüş birliğine varıldı, bu daha uyarıcı. Fakat nasıl güvenceye alınabilir? Önemli değil, nasıl olduğu önemli

değil, ellerinden geleni yapıyorlar, kullanabilecekleri sefil yöntemlerle, bir ses, biraz ışık, zavallı şeytanlar kendilerine bunun için para ödeniyor, Sertleşme belirtisi yok, diyorlar, yumuşama belirtisi yok, saptamak olanaksız, önemli değil, bu iyi bir ortalama, yalnızca devam etmek zorundayız, bir gün anlayacak, bir gün ürperecek, o küçük kasılma gelecek, gözde bir değişiklik, ve aramıza atacak onu. Gözetlemek ve geldiğini hiç görmemek, hiç gelmeyen iniltiyi bekleyip dinlemek, bu da yaşamaya değer bir yaşam değil. Ama yine de bu onların yaşamı. O orada, diyor efendi, bir şeylerde, dediğimi yapın, onu karşıma getirin, görkemimin eksiği odur. Fakat son bir çaba, bir daha, tavır ve anlayış bu, yol bu, her defasında sanki son kezmiş gibi, gerilememenin tek yolu. Koca bir yudum, pis kokan havadan ve çekip gideriz, bir saniye sonra döneceğiz. İleri! Bu hemen söylenmeli. Fakat neresi ileri? Ve niçin? Pis sahte manyaklar sürüsü, bilmediğimi biliyorlar, söylediklerini onlar söyler söylemez unuttuğumu biliyorlar. Bu küçük duraklamalar da kötü bir numara. Onlar sustuğunda ben de susarım. Bir saniye sonra, onlardan bir saniye gerideyim, bir saniye anımsıyorum, bir saniyelik bir süre için, bu da anımsadığımı hemen söyleyip çıkarmak için yeterli, bana geldiği gibi, bir sonrakini alırken, ve bu da beni ilgilendirmez. Kendimin diyeceğim bir an bile yok, ve onlar bundan sonra nereye döneceğimi bilmemi istiyorlar. Ne bilmem gerekirdi biliyorum, ve nereye dönerdim, eğer işleyen bir kafam olsaydı. Ne yaptığımı yine söylesinler bana, eğer onu yapıyormuş gibi görünmemi istiyorlarsa. Bu tavır, bu sözcükler, bana benden geldiklerini düşündürmek için. Hep aynı eski oyunlar, varlığımın yalnız bir zaman sorunu olduğunu kafalarına koyalı beri. Sanırım karartmalı anlarım var, yiten tam cümleler, hayır, tam

değil. Belki bütün bu işin anahtar sözcüğünü unuttum. Onu anlamazdım, ama söylerdim, gerekli bulunan bu, anahtar sözcük benim lehime konuşmuş olurdu, beni bundan sonraki yargılamalarında, işte beni ara sıra yargılıyorlar, hiç bir şeyi ihmal etmiyorlar. Belki bir gün bileceğim, diyelim, suçumun ne olduğunu. Hepimiz kaç kişiyiz, sonuçta? Ve şu anda konuşmayı sürdüren kim? Ve kime? Ve ne konusunda? Bunlar uğraşılması boşuna yanıtsız sorular. Beni kurtaracak, beni lânetleyecek sözleri ağzıma koysunlar en sonunda, ve konuşulmasın artık bu konuda, hiç bir konuda konuşulmasın artık. Fakat bu benim cezam, benim suçum benim cezam, beni bunun için yargılıyorlar, rezilce çekiyor ödüyorum karşılığını, bir domuz gibi, algıdan yoksun, anlamadan, onlarınkinden başka söyleyeceğim olmadan. Beni bir zindana atıyorlar, ben bir zindandayım, geçmişte de hep zindandaydım, her şeyi işitiyorum, söyledikleri her sözcüğü, tek ses bu, ben konuşuyormuşum gibi, kendi kendime, yüksek sesle, en sonunda artık bilmiyorsun, hiç durmayan bir ses, nereden geldiğini. Belki burada başkaları da var, benimle, karanlık, çok uygun, bir kişilik ya da bir başkası için bir zindan çukuru olması gerekmez, belki bir talihsizlik yoldaşım vardır, konuşmayı seven, ya da konuşmaya mahkum, anlarsınız, herhangi şey, yüksek sesle, hiç durmadan, fakat sanmıyorum, neyi sanmıyorum, talihsizlik yoldaşım olduğunu, işte tam öyle, bu beni şaşırtırdı, onlar benden iğreniyor, fakat o ölçüde değil, bunun beni şaşırtacağını söylüyorlar. Ara sıra uyukluyor olmalıyım, açık gözlerle, yine de bir şey değişmiyor, hiç. Boşluklar, her zaman boşluklar oldu, bu duran ses, bana ulaşamayan ses, ne önemi olabilir, belki önemlidir, sonuç aynı, belki de önemi olmayan bir sonuç, son derece. Beni buraya kapattılar, şimdi çıkar-

maya çalışıyorlar, başka bir yere kapatmak için, ya da bırakmak için, beni dışarı çıkarabilecek nitelikteler sadece ne yapacağımı görmek için. Sırtları kapıda, kollarını kavuşturmuşlar, bir bacağı öbürünün üstünden geçirmiş, ayakta durup beni izlerlerdi. Ya da bütün yaptıkları beni burada bulmak oldu, geldiklerinde, ya da çok daha sonra. Bana ilgi duymuyorlar, yalnızca yere ilgi duyuyorlar, yeri kendilerinden biri için istiyorlar. İnsan fikir yürütmekten başka ne yapabilir, fikir yürütme, mutlu fikir yürütümüne rastlayıncaya dek? Her şey sessizleştiğinde, ve bir sona erdiğinde, sözcükler söylendiği için, gerekli ve uygun sözcükler, hangileri olduğunu bilmeye gerek yok, hangileri olduğunu bilmenin yolu yok, onlar bir yerlerde olacaklar, yığında, akıntıda, en son olması gerekmeyen, uygun makamca onaylanması gerekir, bu zaman alır, o buradan uzakta, ona işlemlerin tam raporunu getirirler, ara sıra, o bilir önemli sözcükleri, onları seçen odur, bu arada ses sürer, haberci efendiye giderken, efendi raporu incelerken, ve haberci yargıyı geri getirirken, sözcükler sürer, yanlış sözcükler, buyruk gelinceye dek, her şeyi durdurma ya da her şeyi sürdürme buyruğu, hayır, gereksizce fazla, her şey kendiliğinden sürecek, buyruk gelinceye dek, her şeyi durdurma buyruğu. Belki orada bir yerdedirler, önemli olan sözcükler, biraz önce söylenenlerin içinde, söylenmesi gerekli ve uygun olan sözcükler, birkaç taneden fazla olmaları gerekmez. Onlar der onlar, onlardan söz ederken, konuşanın ben olduğumu sanayım diye. Ya da ben onlar derim, Tanrı bilir nelerden söz ederken, konuşanın ben olmadığımı sanayım diye. Ya da sessizlik vardır, habercinin ayrıldığı andan buyruk ile dönüşüne dek, yani, Devam et buyruğu. Çünkü zaman zaman uzun sessizlikler olur, mütarekeler, sonra fısıldadıklarını duyarım, belki bazıları, Ta-

mam bitti, bu kez hedefi vurduk, diye fısıldıyordur, ve başkaları, Hepsini yine yapmak zorundayız, değişik sözcüklerle, ya da aynı sözcüklerle, değişik düzenlenmiş. Sonra erteleme, ara sıra, eğer buna erteleme denirse, insanın yazgısını öğrenmek için beklediği zaman, Belki bu hiç değil, diyerek, ve diyerek, Ağzımdan dökülen bu sözcükler nereden geliyor, ve anlamları ne, hayır, hiç bir şey söylemeden, çünkü sözcükler anlam taşımıyor artık, eğer buna bekleme denirse, hiç bir nedeni yokken, ve insan dinler, o silme kalsın işareti, neden yokken, insanın her zaman dinlemiş olduğu gibi, çünkü birgün dinleme başladı, çünkü dinleme duramaz, bu bir neden değil, eğer buna erteleme denebilirse. Fakat neden bütün bunlar ölememek, yaşayamamak, doğamamak konusunda, bunun bir dayanağı olmalı, tüm bu olduğun yerde kalma, ölme, yaşama, doğma konusunda söylenenlerin, ileri ya da geri gidemeden, nereden geldiğini bilmeden, ya da nerede olduğunu, nereye gittiğini, ya da başka yerde olmak, başka türlü olmak mümkün mü bilmeden, hiç bir şey varsaymadan, kendine hiç bir şey sormadan, yapamazsın, sen oradasın, kim olduğunu bilmiyorsun, nerede olduğunu bilmiyorsun, o şey olduğu yerde duruyor, hiç bir şey değişmiyor, o şeyin içinde, dışında, görünüşe bakılırsa. Ve onun yapacağı bir şey yok, sonu beklemekten başka, sonun gelmesinden başka, ve sonunda her şey aynı olacak, ve en sonunda her şey belki öncekiyle aynı, sona varmaktan, ya da ondan kaçmaktan ya da onu beklemekten başka bir şeyin bulunmadığı ömür boyunca olduğu gibi, titreyerek ya da titremeden, teslim olmuş ya da olmadan beklemek, aynı şeyi yeniden yapma yeniden olmanın sıkıntısı, hiç bir zaman yapamayan olamayan biri için. Ah bu ses bir dursa, hiç bir şey olmanızı engelleyen bu ses, hiç bir şey ve hiç bir

yerde olmaktan tam ucu ucuna alıkoyuyor, bir yandan bir yana güçsüzce sıçrayan bu sarı alevi canlı tutacak kadar, kendini fitilinden koparmak için zorlanıyormuş gibi soluk soluğa, hiç yakılmamalıydı, ya da hiç beslenmemeliydi,. ya da söndürülmeliydi, söndürülmeli, kendi kendine sönmeye bırakılmalıydı. Kederlenmek, devam etmene yardım eden budur,seni dünyanın sonuna doğru götüren, bugün olanın, dün olanın kederi, aynı şey değil, evet, aynı, bilmiyorsun, ne oluyor, neler oldu, belki aynı, aynı üzüntüler, seni taşıyan budur, kederlenmenin sonuna doğru. Fakat biraz canlılık şimdi acımak adına, bu ya şimdi ya hiç, biraz ruh, bir şey üretmeyecek, bir kımıldama bile, bu önemli değil, biz tüccar değiliz, ve insan hiç bilmez, bilir mi, hayır. Belki Mahood küpünden çıkacak ve Monmartre'a doğru ilerleyecek, kamı üstünde, şarkı söyleyerek, Geliyorum, geliyorum, yüreğimin sevinci. Ya da Solucan, ah bizim eski Solucan, belki artık daha fazla dayanamayacak, yapamamaya, daha fazla dayanamamaya, ne yazık olurdu bunu görmemek. Onların yerinde olsam sıçanları salardım onun üstüne, su sıçanları, lağım sıçanları, en iyisi onlar, pek fazla değil, on on beş tane, bu onun karar vermesine yardımcı olur, ve gitmeye başlamasına, ve ne giriş, gelecekteki niteliklerine. Hayır, bu boşuna olur, sıçan orada yaşayamaz, bir saniye bile. Fakat gözlerimizi kısıp bir daha bakalım gözüne, bakılacak yer orası. Biraz yağırlı belki, göz akı, bunca işemeden, en sonunda bir ışık, zeka ışığı diyemiyor insan. Onun dışında her şey her zaman olduğu gibi. Belki birazcık daha şişkin, baş derisi sıyrıldığı için daha küresel. Dinliyor gibi görünüyor. Zayıflıyor, bu kaçınılmaz, saydam kaplama, gözçukurundan çıkmasını sağlamak için ona bir şey sunmanın tam zamanı, on yıl sonra çok geç olacak. Tabii yaptıkları yanlış ondan o

gerçekten varmış gibi söz etmeleri, belli bir yerde, oysa şimdilik her şey ancak bir tasarı. Fakat budalalıklarının sonuna dek yanlışlarını yapıp gitsinler, sonra yine soruya girebilirler, anlaşılabilir kavramları değilse bile terimleri kullanarak kendilerini zor durumda bırakmamaya dikkat ederek. Aynı yolla Mahood'un durumu yeterince incelenmiştir. Bütün bu kör ve ters savlar olmadan insan böyle yaratıkların, onların iki olduğunu varsayarsak, gereksinimini ve olası gerçekliklerini önsezisini bile yaşayabilir. Birazcık daha düşünmek konuşma saatinin daha çalmadığını, çalmaktan çok uzak olduğunu ve hiç çalmayabileceğini onlara gösterirdi. Fakat onlar konuşma zorunluğu altındalar, durmaları yasak. O halde niçin başka bir konudan konuşmuyorlar, varlığı belli ölçüde kanıtlanmış görünen bir şeyden, böyle konuda insan bu tür terimleri kullandığı için her otuz ya da kırk sözcükte bir kızarıp morarmadan gevezeliği sürdürebilir, ve üstelik bu, en sağlam güvence, en kıvrak dillerin zamanın başlangıcından bu yana durmadan işlemesini sağlamıştır, bu yeğlenirdi. Bu eski hikaye, onlar eğlendirilmek istiyor, kirli işlerini yaparken, hayır, eğlendirilmek değil, sakinleştirilmek, hayır, o da değil, teselli edilmek, hayır, daha az, önemli değil, sonuçta hiç bir şey başaramıyorlar, ne istediklerini, istediklerini tam bilmeden, ne de kendilerini adadıkları karanlık alçaklığı, eski hikaye. Bunun biraz önceki çete olduğunu düşünemezdin, yoksa düşünür müydünüz? Ne beklersin, kim olduklarını da bilmiyorlar, ne de nerede olduklarını, ne de ne yaptıklarını, ne de niçin her şeyin böyle berbat gittiğini, böyle olmalı. Bu nedenle hipotezler kuruyorlar ve bunlar birbiri üzerine yıkılıyor, insanca bu, bir istakoz onu yapamazdı. Amma karışık kötü durumdayız, sürüyle hepimiz, belki hepimiz aynı teknedeyiz, hayır, her birimiz ken-

dince berbat bir durumdayız. Ben kendim berbat biçimde çuvalladım, bunu anlamaya başlıyor olmalılar, her şeyin tepemde sallandığı ben, daha iyisi, her şeyin çevremde döndüğü ben, evet evet, karşı çıkma, her şey fırlanıyor, başı dönmüşçe, bu bir kafa, ben kafanın içindeyim, amma aydınlanma, sssst, doğrudan işeniyor üstüme. Ah bu kör ses, ve her şey çılgınca dinlerken tutulan soluk anları, ve yine kekelemeye başlayan ses, ne aradığını bilmeden, ve yine minicik sessizlik, ve yine dinleme, neyi dinlediğini kimse bilmez, belki bir yaşam belirtisi, böyle olmalı, birinden kaçan yaşam belirtisi, gelirse de yadsınacak olan, kesinlikle böyle olmalı, ah her şey bir durabilse, huzur olurdu, hayır, inanılmayacak gibi iyi, dinleme sürerdi, sesin yeniden başlamasını, bir yaşam belirtisini, ya da birinin kendini aldatışını, ya da başka bir şeyi, her hangi şeyi, yaşam belirtilerinden başka ne olabilir, bir iğnenin düşmesi, yaprak kıpırtısı, ya da tırpan yarıya böldüğünde kurbağaların çıkardığı küçük bağırtı, ya da havuzlarında mızraklandıklarında, örnekler çoğaltılabilir, bu çok iyi bir düşünce bile olurdu, fakat işte, çoğaltılamaz. Belki kör olmak daha iyi, körler daha iyi işitir, bu akşam genel bilgilerle doluyuz, piyano akortçularıydık bunca zaman ve çaktırmadan, la'ya basıp sol duyarlar, iki dakika sonra, zaten görülecek bir şey yok, göz bir kusur. Fakat bu konuşan Solucan değil. Doğru, şu ana dek, kim yadsıyor bunu, vaktinden erken olurdu. Ben de, ona bakılırsa, ve Mahood'un sesi yitik, öyle tanınır. Fakat soru orada değil, şimdilik, nerede olduğunu da bilen yok, fakat orada değil, bu sıralar. A evet, bir gözden alınacak çok zevk var, en ufak şey için ağlar, bir evet, bir hayır, evetler ağlatır onu, hayırlar da, özlelikle belkiler, sonuçta bu sendeleyen duyuruların nedenleri hak ettikleri ilgiyi göremezler. Mahood da, So-

lucan demek istiyorum, hayır, Mahood, Mahood da pek ağlar, eğer daha önce söylenmediyse, sakalı ıslak pislik içinde, çok gülünç, özellikle bu ona bir rahatlık sağlamadığı için, neden rahatlatabilir ki onu, zavallı duygusuz şey bir balık kadar soğuk, yaradanına küfür etmekten bile aciz, onun ağlayışı duygudan yoksun mekanik bir şey. Fakat artık Mahood'un unutulması zamanı geldi, hiç anılmamalıydı bile. Şüphesiz. Fakat onu unutmak mümkün mü? İnsanın her şeyi unuttuğu doğru. Ama yine de Mahood'un tümüyle geri yutulmasına izin vermeyeceğinden çok korkulmalı. Solucan evet, Solucan tamamen yok olup gidecek, hiç olmamış gibi, belki de hiç var olmamıştır, sanki insan daha önceki bir evrede var olmadan tamamen yok olup gidebilirmiş gibi. Bu hemen söylenmeli. Fakat ona bakılırsa Mahood da. Belli değil, yok yok, hiç belli değil. Neyse, Mahood konulduğu yerde duracak, kafatasına dek küpün içine sokulmuş, mezbahanın karşısında, gelip geçenlere yalvarır halde, bir sözcük, bir hareket ya da yüzünde bir oynama olmadan, onu açıkça algılamıyorlar, günün yemeği ile aynı anda, ya da birbirinden bağımsız olarak, bilinmeyen nedenlerle, belki olaylar içinde yüzüldüğü kanıtlansın diye, bu demektir ki batması kesin, er ya da geç, öyle olmalı, insan böyle fikirleri sürdürebilir, bir düşünce süreci olmadan. Ben kendim göz yaşına pek eğilimliyim, bunun gizli kalmasını isterdim, onların yerinde bu ayrıntıyı atlardım, gerçekte kullanabileceğim hiç bir çıkak olmadığından, ne önce söylenen ne de daha az soylusu, bu koşullarda insan nasıl sağlıklı olup sağlığın tadını çıkarabilir, ve insan neye inansın, önemli olan bu değil, şuna ya da buna inanmak, önemli olan doğru tahminde bulunmak, o kadar, derler, Eğer ak değilse büyük bir olasılıkla karadır, bu yöntemin pek incelik içermediği kabul

edilmeli, aynı ölçüde olası ara renkler düşünülürse. Aynı şeyi yineleyerek boşa harcadıkları zaman, doğrusunun o olmadığını uygunca bilmeleri gerekirken. Kolaylıkla savuşturulan karşılıklı suçlamalar, eğer zahmete katlansalardı, ve boş zamanları olsaydı, boşlukları ve anlamsızlıkları üzerine düşünmek için. Fakat aynı anda nasıl hem düşünüp hem konuşabilirsin, az önce söylediğin, söyleyebileceğin, o anda söylüyor olduğun konusunda nasıl düşünebilirsin ve aynı zamanda en son anılanı nasıl sürdürebilirsin, herhangi eski şeyi düşünürsün, eski bir şeyi söylersin, aşağı yukarı, aşağı yukarı, temelsiz ve yanıtlanamaz bir kendini ayıplamanın şaşkınlığı içinde, bu nedenle hep aynı şeyi yinelerler, aynı eski terane, ezbere bildikleri, farklı bir şey düşünmek için, aynı eski şeyden farklı bir şey nasıl söylenir teranesi, her zamanki aynı yanlış şeyin hep yanlış söylenmesi, hiç bir şey bulamazlar, söylenecek hiç bir şey, bulmalarını önleyen şeyden başka, söyledikleri şey konusunda düşünseler daha iyi olur, hiç olmazsa sunuşunu çeşitlendirmek için, önemli olan bu, fakat aynı anda nasıl hem düşünüp hem konuşabilirsin, özel yetenek olmadan, düşüncelerin dağılır gider, sözcüklerin de birbirinden çok uzağa, hayır, bu bir abartma, uzağa, aralarındaki yer tam bulunulacak yer, acı çektiğin, sevindiğin yer, dilden yoksun olduğun için, konuşmadan yoksun olduğun için, ve hiç bir şey hissetmediğin, hiç bir şey işitmediğin, hiç bir şey bilmediğin, hiç bir şey söylemediğin, hiç bir şey olmadığın, bulunulacak kutsanmış bir yer olurdu burası, olduğun yer. Onların orada bulunması iyi şans, yani hiç bir yerde, bu durumun sorumluluğunu taşımak için, bu konuyla ilgili çok şey bilinmiyorsa en azından şu biliniyor, insan onu bilincinde tutmak istemez, kamında bulunması yeter. Evet, bunlara sahip olmakla şanslıyım, bu konuşkan ara

renklere, gittiklerinde üzüleceğim, çünkü hep benimle olmayacaklar, bu oranda değil, onlar benimle işlerini bitirmeden cırlamaya başladığına inandıracaklar beni. Zaten efendi, niyetimiz yok, kaçamaklı yanıtlarını dinle onların, niyetimiz yok, kesin olarak zorlanmadıkça, onu soruşturmaya, sadece üst düzeyli bir memur olduğu anlaşılırdı, sonunda Tanrı gereksinimine varabiliriz, tüm dürüstlük ve nezaket anlayışını yitirdik kabul, fakat yine de batmayı yeğlemediğimiz belli derinlikler var. Aile çevresinde kalalım, bu daha içten, şimdi hepimiz birbirimizi tanıyoruz, korkulacak bir beklenmedik şey yok, vasiyetname açıldı, kimseye bir şey yok. Bu göz, teftişe nasıl çağrı çıkardığı garip, nasıl anlayış ve duygudaşlık istediği, ilgi için nasıl başvurduğu, yardım için yalvardığı, ne yapmak için, belli değil, ağlamayı durdurmak için, çevresine bir bakınmak için, kayık ve şaşkın bir an bakmak ve sonsuza dek kapanmak için. Sizin gördüğünüz odur ve yalnızca o, ondan başlarsınız bir yüz görmek için, ona dönersiniz hiç bir şey bulamadıktan sonra, sahip olmaya değmez bir şey, bir tür kül rengi yağlı leke, belki de uzun gri saçtır, ağzın çevresinde karışıkça sarkan, eski göz yaşları ile kirli ve yağlı, ya da bir tül gibi yayılmış bir örtünün kenarı, ya da dünyayı kapatıp dışlamaya çalışan açıp kapanan parmaklar, ya da hepsi bir arada, parmaklar, saç paçavralar, birbirinden ayrılamayacak biçimde karışmış. Hepsi aynı ölçüde boş varsayımlar, insanın konuştuğuna pişman olması için bunları dile getirmesi yeterli, aşina işkence, farklı bir geçmiş, çoğu zaman istenir, sizinkinden farklı, ne olduğunu anladığınız zaman. O saçsız kılsız ve çıplak, bir kez ve sonsuza dek dizlerine koyduğu elleri bir yaramazlığa karışma tehlikesinde değil. Ve yüz? Saçmalık, hepsi saçmalık, göze de inanmıyorum, burada hiç bir şey yok, görülecek

bir şey yok, görmeye araç bir şey de yok, ah merhametli rastlantı, izleyicisiz bir dünya ne olurdu bir düşünseniz, ve tersi, amaan! İzleyici yok o halde, daha da iyisi görülecek bir şey yok, kurtulduk bunlardan. Bu gürültü dursaydı söylenecek bir şey kalmazdı. Merak ediyorum şu andaki gevezelik ne konuda. Solucan belli ki, Mahood terkedildiğine göre. Ve ben kendi sıramı bekliyorum. Evet, gerçekten umutsuzluğa düşmüyorum, her şey göz önüne alındığında, kendi durumuma dikkatlerini çekmek konusunda, güzel bir günde. Bunun hiç de ilginç olacağından değil, hey, bir yanlışlık var burada, özellikle ilginç olduğundan değil, bunu kabul ederim, fakat sıra benim, benim de olanaksızlığımın gösterilmesi hakkım var. Bu hiç sona ermeyecek, kendi kendini aldatmanın anlamı yok, evet erecek, ona gelecekler sonunda, benden sonra son olacak, boş verecekler, diyecekler, Bir köpük balonu hepsi, bize bunca yalan söylendi, ona bunca yalan söylendi, kim o, efendi, kim söyledi yalanı, kimse bilmiyor, sonsuz üçüncü taraf, suçlu olan o, bu durumdan dolayı, efendi sorumlu değil, onlar da değil, ben de değilim, hele ben, birbirimizi suçlamakla aptallık ettik, efendi beni, onları, kendini, onlar beni efendiyi, kendilerini, ben onları, efendiyi, kendimi, hepimiz masumuz, yeterince. Hangi konuda masum, kimse bilmiyor, bilmek istemek konusunda, yapabilmek istemek, bu boş gürültü konusunda, bizi saran sessizliğe karşı uzun günah konusunda, artık sormayacağız, neyi kapsar, düştüğümüz bu masumluk, her şeyi kapsar, bütün hataları, bütün soruları, sorulara son verir. O zaman bitecek, benim sayemde her şey bitecek, ve onlar ayrılıp gidecekler, birer birer, ya da yere düşecekler, kendilerini düşmeye bırakacaklar, durdukları yerde, ve bir daha hiç kımıldamayacaklar, benim sayemde, hiç bir şey anla-

yamayan benim, bana söylemeyi görevleri saydıkları konuda, hiç bir şey yapamayan benim, bana yapmamı söylemeyi görevleri saydıkları konuda, ve hepimizin üzerine yine sessizlik çökecek, ve yerleşecek, kum tozu gibi, arenanın üzerinde, katliamlardan sonra. Büyüleyici bir beklenti vardıysa işte bu, benim görüşüme gelmeye başlıyorlar, ne de olsa bir görüşüm olması mümkün, bana söyletiyorlar, Ah şöyle olsaydı, ah böyle olsaydı, fakat fikir onların, hayır, fikir de onların değil. Şahsen kendim söz konusu olduğumda, herhangi zamanda herhangi bir şeyi isteme ya da üzüntüyle karşılama yeteneğinden yoksun olmam çok olası. Çünkü insanın, eğer kendimi böyle betimleyebilirsem, bolca sunulan betimlere karşın hakkında hiç bir fikri olmadığı bir durumu amaç edinmesi zor olmalı, ya da öteki durumun son bulmasını inanır havasında istemesi, başlangıçta kendine verilen ve bir daha hiç değiştirilmeyen aynı ölçüde anlaşılmaz bir durumun sona ermesini. Hep konuştukları bu sessizlik, onun geldiği düşünülen, ve rolü bitince geri döneceği, o bilmiyor bu sessizliğin ne olduğunu, ne de ne yapması gerektiğini, onu hak etmek için. Şimdi konuşan sınıfın zeki çocuğu, işler kötüye gidince imdat için hep çağırılan o, hep liyakattan ve durumlardan söz eder, birden çoğunu kurtarmıştır, acıdan da söz eder, gevşeyen ruhu uyarmayı bilir, ve çürümeyi durdurmayı, yalnızca bu güçlü sözcüğü kullanarak, onu eklemek zorunda kalsa bile, biraz sonra. Fakat ne acı çekme, çünkü hep acı çekmiştir, bu da sevinçleri epey söndürür. Fakat onu hemen telâfi eder, nicelik, alışkanlık oluşturma, eskime yıpranma gibi ünlü kavramları ve anamayacağı kadar çok ötekileri getirerek her şeyi doğru yola koyar yine, bir sonraki geğirmesinde bunların eldeki durum için geçerli olmadığını duyuracak bir konumdadır, çünkü zekâ

kıvraklıklarının sonu yok. Fakat, yukarıda söylenenlere bakın, zaten yüzüm yara bere içinde kalıncaya dek üstüme eğilmediler mi, dahası, hiç başka bir şey yaptıkları oldu mu, geçmişte -hayır, tarih olmasın acıma aşkına, ve bir başka soru, Mahood'un öyküsünde benim işim ne, ve Solucan'ınkinde, daha doğrusu benim öykümde onların işi ne, ateşte demirler var sürdürülecek, erisinler. Oo biliyorum, biliyorum, lütfen dikkat, bunun bir anlamı olabilir, biliyorum, orada yeni bir şey yok, hepsi o eski saçmalıkların bir parçası, yani, Fakat azizim, gel, makul ol, bak, bu sensin, bu fotoğrafa bak, ve işte dosyan, hiç bir mahkûmiyet yok, emin ol, gel şimdi, bir çaba göster, senin yaşında, bir benliği olmamak, bu bir skandal, emin ol, bu fotografa bak, hiç bir şey görmüyormusun, senin için doğru, neyse, işte, bu ölü kafasına bak, göreceksin, iyi olacaksın, uzun sürmeyecek, işte, bak, kayıtlar burada, polis memurlarına hakaretler, uygunsuz yerlerini gösterme, kutsal ruha karşı günahlar, saraya karşı saygısızlık, amirlere karşı küstahlık, astlanna karşı arsızlık, us yolundan ayrılmalar, dövmesiz, bak, dövme yok, bu bir şey değil, iyi olacaksın, göreceksin, affedersin, çalışır mı o, aman Tanrı hayır, sözü bile edilmez, bak, işte sağlık raporu, kasılmalar sonucu zayıflama, ağrısız ülser, yineliyorum, ağrısız, hepsi ağrısız, bir çok yumuşamalar, çok yanlı katılaşmalar, darbelere duyarsız, görüş bozukluğu, müzmin sancılar, hafif perhiz, boka dayanıklı, işitme bozukluğu, kalp düzensiz, tatlı huylu, koku alma yetersizliği, çok uyur, cinsel dirilme yok, biraz daha ister misin, yerel askeri birliklerde görev, ameliyat edilemez, taşınamaz, bak, yüz burada, hayır hayır, öbür uç, inan bana, ucuz bu, affedersin, içki içer mi, aman Tanrım evet, tutkuyla, affedersin, baba ve anne, ikisi de öldü, yedi ay arayla, baba döllenmede,

anne doğumda, inan bana, daha iyisi olmaz, senin yaşında, insan biçimi yok, acıklı hali, bak, işte, fotograf, göreceksin, iyi olacaksın, nedir olacağı, sonuçta, ağrılı bir an yüzeyde, sonra huzur aşağıda tek yol bu, inan bana tek çıkış yolu, affedersin başka bir şeyim yok mu, var, var tabii, bir saniye, bunu anman garip, ben de merak ediyordum, bir saniye, şey misin diye, bir saniye, işte, şuradaki, fakat emin olmak istedim, ne, anlamıyorsun, ben de, neyse, hafifliğin zamanı değil, evet, haklıydım, bu kez kuşku yok, bu tam sensin, bak, işte fotograf, bir bak şuna, ayakları üstünde ölüyor, acele etsen iyi olur, tam ucuza, inan bana, ve böyle sürer, ben etkileninceye dek, hepsi yalan, bunu iyi biliyorlar, hiç anlamadım, hiç kıpırdamadım, bütün söylediğim, yaptığımı söylediğim, olduğumu söylediğim, bunları söyleyen onlar, ben bir şey söylemedim, kıpırdamadım, anlamıyorlar, kıpırdayamam, sanıyorlar istemiyorum ve koşulları bana uymuyor ve başkalarını bulurlar, sonunda, istediğime uygun, o zaman kıpırdarım, torbada keklik olarak, ben durumu böyle görüyorum, hiç bir şey görmüyorum, onlar anlamıyor, ben onlara gidemem, gelip beni almaları gerek, eğer beni istiyorlarsa, Mahood beni çıkarmaz, Solucan da, Solucan'a çok güveniyorlar, beni aldatıp çıkarması için, o yeniydi ve tüm ötekilerden farklı, öyle olması bekleniyordu, belki öyleydi, benim için hepsi aynı, anlamıyorlar, kıpırdayamam, burada durumum iyi, burada durumum iyi olurdu, eğer beni bıraksalardı, gelsin alsınlar beni, eğer beni istiyorlarsa, hiç bir şey bulamayacaklar, o zaman bırakıp gidebilirler, kafaları rahat. Ve eğer yalnız bir tane varsa, benim gibi, pişmanlık korkusu olmadan ayrılıp gidebilir, mümkün olmayanı başarmak için elinden geleni, ve daha fazlasını, yaptıktan ve böylece yaşamını yitirdikten sonra, ya da burada be-

nimle kalabilir, bunu yapabilir, ve benim bir benzerim olur, bu güzel olurdu, ilk benzerim, çağ yaratan bir olay olurdu bu, bir benzerim olduğunu bilmek, bir hemcins, benim gibi olmak zorunda kalmazdı, ister istemez benim gibi olurdu, rahat etmesi yeterdi, ne isterse ona inanırdı, başlangıçta, cehennemde olduğuna, ve yerin pek güzel olduğuna, haykırabilirdi bile, Bir daha kıpırdamayacağım, kararlarını duyurmaya alışkın olduğu için, sesinin çıktığı kadar, onları daha iyi tanımak için, bütün tehlikeleri karşılamak için ekleyebilirdi bile, şimdilik, bu onun son aptalca yanlışı olurdu, rahat etmesi yeterdi, gözden kaybolurdu, o da hiç bir şey bilmezdi, ikimiz olurduk, kendimizi tanımayan, birbirimizi tanımayan, gördüğüm cici bir düş bu, bir düş çalkantısı. Ve daha bitmedi. Çünkü biri daha geliyor, arkadaşına ne olduğunu görmek ve onu çıkarmak için, ve aklını başına getirmek için, ve geri akrabalarına götürmek için, bir sürü tehdit ve vaatlerle, rahimler beşikler işenmiş bebek bezleri ve ilk uzun pantolanlar masalı gibi masallarla, sevginin genç düşü ve yaşamın ihtiyar şehveti, kan göz yaşı deri ve kemik ve mezarda huzursuz dönmenin masallarıyla, ve onu aldatıp dışarı çıkarmak için, onun bana yaptığı gibi, evet öyle, acemi diliyle palavra, ve sonunda, yaşamını yaşadıktan sonra, hayır, önce, fakat ne demek istediğimi anlıyorsunuz, ve işte üçümüzüz, böylesi daha yakın ve sıcak, bitmez düş, uyumanız yeter, ona bile gerek yok, bol uyaklı komik şarkıdaki gibi. Bir köpek girdi mutfağa, bir ekmek parçası çalmaya, ve aşçı kaptı bir şeyleri, dövdü öldürünceye dek, ikinci kıta, Sonra bütün köpekler geldi emekleyerek, ona bir mezar kazdılar, geleceğin köpekleri görsün diye mezar taşına şöyle yazdılar, üçüncü kıta, birinci gibi, dördüncü, ikinci gibi, beşinci, üçüncü gibi, zaman tanıyın bize, zaman ta-

nıyın bize ve bir insan yığını oluruz, bin, on bin, oluşmaya doğru, oluşmaya, siz yaşayan piçler hepiniz, iyi olacaksınız, göreceksiniz, bir daha hiç doğmayacaksınız, ben ne diyorum, hiç doğmamış olacaksınız, ve getirin veletlerinizi, bizim cehennemimiz onlara cennet olacak, onlara yaptıklarınızdan sonra. Fakat düşünürsek şimdiden iyi bir topluluk değil miyiz, ilk olmakla böbürlenmeye ne hakkım var, zaman içinde ilk demek istiyorum tabii, orada birkaç sorumuz daha var, lütfen Tanrı onları da yanıtlamayı akıllarına koymasınlar. Neyin kuluçkasına yatıyor olabilirler zaten, bu on birinci saatte? En sonunda karşıma tam çıkıp beni boynuzlarımla yakalamaya karar vermiş olabilirler mi? Öyle görünüyor. Öyleyse her an görüntüyü durdurabiliriz. Evet, evet, ben de onlar gibiyim, kendim gibi olmadan önce, ah domuz. tezicek üstesinden gelemeyeceklerimden biri, neyse, neyse, saldırı çağrısı verildi, eldeki güçler, ceset, silahlarınıza, ileri sperm hücreleri. Ben de, anlaşılmaz bir davayı savunmaktan bıkkın, söz sanatının ucuz bin çiçeğiyle, kendimi uyumsuzlar arasına bıraktım, bu güzel imge, uzayı ayarlayıp küçülten, Pulitzer Ödülü olmalı, sıkıntıdan uyutmak istiyorlar beni, uzaktan, kendimi savunabilirim korkusuyla, beni canlı yakalamak istiyorlar, öldürebilmek için, böylece yaşamış olacağım, canlı olduğumu sanıyorlar, amma da iş, ortada bir ceset olsa bu mezardan ölü çalmaya benzerdi, dölyatağında da değil, beni kunnayabilecek şıllığın âdet görmesi gerekiyor, bu araştırma alanını ilginç biçimde daraltmalı, ölen bir sperm, soğuktan, çarşaflar içinde, küçücük kuyruğunu güçsüzce sallayan, belki de ben kuruyup ölen bir spermim, masum bir erkek çocuğun çarşafında, bu bile zaman alır, çevrilmedik taş kalmamalı, insan budalalık yapmaktan korkmamalı, yapmadan önce budalalık mı nasıl bilinir,

ve bu kesinlikle öyle, ama artık geçti düzeltilemez, iyi bir neden yolunda, işte bir tane daha, amma da umut, zeki çocuk orada, yaşama diye geçen mükemmel nedenden dolayı, öldürme olarak geçer, kötülüğünden dile düşmüş, ha bunu yadsıyamazsınız, bazı insanlar şanslı, şeytanın azdırdığı bir düşte doğarlar ve sabah olmadan ölürler, baştan çıkmak üzere olduğumu söylemeliyim, hayır, benimle alıp vereceği olsun isteyecek erbezi inmedi daha, bu karşılıklı, lağımdan aşağı bir ışık daha. Ve şimdi Mahood'a son bir kez bakalım, Solucan'a, başka şansımız hiç bir zaman olmayacak, ah biraz sağduyu öğrenecekler mi, elde edilecek bir şey yok, hiç bir zaman bu öykülerden edinilecek bir şey olmadı, benim var, bir yerlerde, onu bana anlatsınlar, ondan da elde edilecek bir şey olmadığını görecekler, benden elde edilecek hiç bir şey, bu sonu olacak, bu berbat öykülerin, onlara küfrediyorum sanırsınız, hep aynı eski numara, üzülürdünüz onlar için, belki daha onlara küfrederim, bir konuşma olmak nedir görecekler, onlara öyle sözcükler mal edeceğim bir köpeğe bile atmazsınız, bir kulak, bir ağız ve arada kafadan birkaç paçavra, kendiminkini geri alacağım, kafadan birkaç yongacık, nasıl bir şey olduğunu görecekler, yığının ortasına şöyle bir göz atacağım, önüne bir şey rastlar diye, sonra pantolonumu indirip üstlerine öyküler sıçacağım, öyküler, fotoğraflar, kayıtlar, sahneler, ışıklar, tanrılar ve yaratıklar, her gün yapılan işler, ve bu sırada diyeceğim, Doğun, aziz dostlar, doğun, kıçıma girin, karın ağrılarımı seveceksiniz, çok sürmez, kanlı akıntım var. Bunun nasıl bir şey olduğunu görecekler, göründüğü kadar kolay olmadığını, bundan zevk almanız gerektiğini, canlı doğmanız gerektiğini, bunun sonradan kazanılacak bir şey olmadığını, böylece belki öğrenirler, işime burunlarını sokmamayı.

Evet, yapabilseydim, fakat yapamam, o her ne ise, artık yapamam, belki yapabildiğim bir zaman vardı, barsaklarımı yırttığım günlerde, öğretimle gibi, sevgili yitik kuzuyu geri sürüye getirmek için, onun sevgili olduğu söylenmişti bana, ve benim için değerli olduğu, benim de onun için değerli olduğum, birbirimiz için değerli olduğumuz, bütün ömrümce saçmalıklarla taşladım onu, o aramızdan ayrılmış sevgiliyi, nasıl bir şey olduğunu merak ederek, nerede tanışmış olabileceğimizi merak ederek, bütüm ömrüm boyunca, evet, hemen hemen bütüm ömrüm boyunca, bırak hemen hemeni, bütün ömrüm boyunca, ona katılıncaya dek, ve şimdi onlar için sevgili ve değerli olan benim, duyduğuma sevindim, bize katılacaklar, birer birer, ne yazık ki sayısızlar, biz de öyleyiz, dönmelerin ölü kemikleri ile dolu sevgili mahzen, bu akşam kesinlikle her şey değerli ve sevgili, neyse eskiler hiç bir şey işitmez, ve benim eski avım, orada yanımda, onun için her şey bitti, yanımda nasılsın, altımda, öbek öbek yığıldık, hayır, bu da olmaz, neyse, bu bir ayrıntı, onun için her şey bitti, sondan ikinci o, benim için de, son olan ben, yakında her şey bitecek, artık hiç bir şey işitmeyeceğim, yapacak hiç bir şeyim yok, beklemekten başka, yavaş bir iş bu, o gelip üstüme yatacak, yanıma yatacak, sevgili işkencecim, bana çektirdiği acıları çekme sırası onda, huzur içinde olmak benim sıram. Sonunda her şeyin iyiye gittiği kesin, sabır sayesinde, zaman sayesinde, yerin artık dönmemesi için, zamanın yemeğini bitirmesi ve acının son dönen yer sayesinde bütün yapacağınız beklemek, hiç bir şey yapmadan, bir şey yapmanın yararı yok, ve anlamadan, anlamanın yararı yok ve her şey iyiye gider, hiç bir şey iyiye gitmez, hiç bir şey, hiç bir şey, bunun sonu gelmeyecek, bu ses hiç susmayacak, ben burada yalnızım, ilk ve

son, kimseye hiç acı çektirmedim, kimsenin acılarını dindirmedim, kimse benimkini dindirmeyecek, onlar hiç gitmeyecekler, ben hiç kıpırdamayacağım, huzur nedir hiç bilmeyeceğim, onlar da bilmeyecek, fakat şu farkla, onlar onu istemiyor, onu istemediklerini söylüyorlar, benim de istemediğimi söylüyorlar, huzur istemediğimi, sonuçta belki de haklıdırlar, nasıl isteyebilirim, nedir huzur, acı çektiğimi söylüyorlar, belki haklıdırlar, ve diyorlar ki kendimi daha iyi hissederdim eğer şunu yapsaydım, şunu söyleseydim, eğer bedenim kıpırdasaydı, eğer kafam anlasaydı, eğer sussalar ve gitselerdi, belki haklıdırlar, bunları ben nasıl bilebilirim, neden söz ettiklerini nasıl anlayabilirim, hiç kıpırdamayacağım, hiç konuşmayacağım, onlar hiç susmayacaklar ve gitmeyecekler, beni hiç yakalayamayacaklar, denemekten hiç vazgeçmeyecekler, bu böyle, ben dinliyorum. Ben bunu yeğliyorum, bunu yeğlediğimi söylemeliyim, bu neyi, biliyorsunuz siz işte, siz kim, dinleyiciler sanırım, demek öyle, demek dinleyici var, kamuya açık bir gösteri, oturacak yer için biletini alır beklersin, belki bedavadır, bedava bir gösteri, yerine oturur başlamasını beklersin, ya da belki zorunludur, zorunlu bir gösteri, zorunlu gösterinin başlaması için beklersin, bu zaman alır, bir ses duyarsın, belki bir şey okunuyordur, gösteri budur, birisi okuyor, seçilmiş bölümler, sevilen eski parçalar, bir şiir dinletisi, ya da birisi metin olmadan bir şeyler uyduruyor, zor duyuyorsun, gösteri bu, bırakıp gidemezsin, gitmeye korkuyorsun, başka bir yer daha da kötü olabilir, durumdan elden geldiğince yararlanmaya çalışıyorsun, makul olmaya çalışıyorsun, çok erken geldin, burada latince gerekliydi, yeni başlıyor, henüz başlamadı, birisi sadece giriş yapıyor, öksürüp boğazını temizliyor, giyinme odasında tek başına, hemen çıkabilir, her an başlayabilir, ya

da yönetmendir o, talimat veriyordur, son salıklamalarını, perde açılmadan önce, gösteri bu, gösteriyi beklemek, bir mırıltı sesiyle, makul olmaya çalış, belki ses de yok, belki havadır, yükselen, inen, akan, bir yerlerde dönen, bir çıkış arayan ve bulamayan, ve izleyiciler, onlar nerede, görmedin, beklemenin sancısı içinde, gösteri bu, tek başına beklemek, huzursuz hava içinde, başlasın diye, bir şeyin başlamasını, senden başka bir şey olsun diye, kalkma gücünü ve çıkıp gitme cesaretini bekliyorsun, makul olmaya çalışıyorsun, belki de körsün, belki sağırsın, gösteri bitti, her şey bitti, nerede o zaman yardımcın, ya da hayırsever biri, ya da parayla tuttuğun, gelmesi uzun zaman alıyor, senin elinden tutup oradan götürmesi, gösteri bu, parasız, karşılıksız, yalnız beklemek, kör, sağır, nerede olduğunu bilmiyorsun, ne için olduğunu bilmiyorsun, birinin gelip seni çekmesi için, başka bir yere, belki her şeyin daha kötü olduğu bir yere. Ve şimdi o dediğimiz şeye gelince, onu yeğliyorum, onu yeğlediğimi söylemeliyim, nasıl bir bellek, tam sinek tutan kağıt, bilmiyorum, onu artık yeğlemiyorum, bütün bildiğim bu, onun için değmez kafa yormaya, yeğlemediğiniz bir şey, bir düşün, onu dert edinmek, gitsin böyle düşünce, beklemek gerek, bir tercih bulmak, insanın kendi sinesinde, sonra bir soruşturma başlatmaya zaman olacak. Dahası, evet öyle, bağlantı kur bağlantı, hiç belli olmaz, dahası onların bana olan tavırları değişmedi, ben aldandım, onlar aldandı, beni aldatmaya çalıştılar, bana olan tavırlarının değiştiğini söyleyerek, fakat beni aldatmadılar, bana ne yapmak istiyorlardı anlamadım, söylemem isteneni söylüyorum, bu konu bu kadar, ama yine de merak ediyorum, bilmiyorum, üstümde bir ağız hissetmiyorum, ağzımda sözcüklerin itişip kakıştığını hissetmiyorum, ve sevdiğin bir şiiri söyle-

diğin zaman, eğer şiir seviyorsan, yer altında ya da yatakta, kendin için, sözcükler oradadır, hiç ses çıkarmadan, ben onu da hissetmiyorum, sözcüklerin düşmesini, nereye düştüklerini bilmezsin, nereden bilmezsin, sessizlik içinden sessizlik damlaları, ben onu hissetmiyorum, üstümde bir ağız hissetmiyorum, ne de baş, bir kulağı hissediyor muyum, açık yürekte şimdi, bir kulağı hissediyor muyum, evet açıkça şimdi hissetmiyorum daha da kötü, bir kulağı da hissetmiyorum, bu korkunç, biraz çaba göster, bir şey hissetmeliyim, evet, bir şeyi, hissediyorum, bir şeyi hissettiğimi söylüyorlar, ne olduğunu bilmiyorum, neyi hissettiğimi bilmiyorum, bana ne hissettiğimi söyle sana kim olduğumu söyleyeyim, onlar bana kim olduğumu söyleyecek, ben anlamayacağım, fakat o söylenmiş olacak, kim olduğumu söylemiş olacaklar, ve ben duymuş olacağım, kulağım olmadan duymuş olacağım, ve onu ben söylemiş olacağım, bir ağzım olmadan onu söylemiş olacağım, içimde söylemiş olacağım, sonra aynı solukta dışımda, belki hissettiğim budur, bir dış ve bir iç ve arada ben, belki ben buyum, dünyayı ikiye bölen şey, bir yanda dış bir yanda iç, bu bir metal kağıt kadar ince olabilir, ben ne bir yanıyım ne de öteki, ben ortadayım, bölücü perde, iki yüzeyim var ve hiç kalınlığım yok, belki de hissettiğim bu, titreşen kendim, kulak zarıyım, bir yanda zihin, bir yanda dünya, ben hiç birine ait değilim, onlar bana konuşmuyorlar, benden söz etmiyorlar, hayır, böyle değil, tüm bunlardan hiç bir şey hissetmiyorum, başka bir şey dene, bok sürüsü, başka bir şey söyle duymam için, bilemem nasıl, söylemem için, bilemem nasıl, ne soytarıdır onlar, doğru olmadığını bile bile aynı şeyi söylemeyi sürdürmek, hayır, onlar da bir şey bilmiyor, unutuyorlar, değiştiklerini sanıyorlar ve hiç değişmiyorlar, ölünceye dek hep aynı şeyi söyle-

yerek orada duracaklar, belki sonra biraz sessizlik, bir sonraki takım gelinceye dek, ölümsüz olan yalnız benim, başka ne beklersin, doğamam, belki bu onların büyük fikri, aynı eski şeyi söyleyip durmak için, kuşaklar boyunca, delirip haykırmaya başlayıncaya dek, o zaman diyecekler, Mızırdandı, saçmalayacak, matematiğe uygun bu, cehennem olup çıkalım buradan, bunu beklemenin anlamı yok, başkalarının gereksinimi var bize, bunun işi bitti, dertleri bitecek, kurtuldu, biz kurtardık onu, hepsi aynı, kendilerini kurtartırlar, kendilerini doğurtturlar, çetin cevizdi bu, hoş zaman geçirecek, parlak bir meslek, öfke ve pişmanlık içinde, kendini hiç affetmeyecek, böyle konuşarak bırakıp gidecekler, tek sıra halinde, ya da ikişerli sıra, deniz kıyısı boyunca, şimdi deniz kıyısı, çakıllar üstünde, kumsal boyunca, akşam havasında, vakit akşam, bildiğim bu kadar, akşam, gölgeler, bir yerlerde, herhangi bir yerde, yeryüzünde. Delir, evet, fakat işte, ne ile delireceğim, ve akşam da kesin değil, akşam olması gerekli değil, şafak da uzun gölgeler bağışlar, hâlâ ayakta olan her şey üstüne, önemli olan bu kadar ancak, yalnız gölgeler önemli, kendi yaşamları olmadan, ne biçimleri ne de ertelemeleri, belki şafaktır, gecenin akşamı, önemli değil, ve böylece bırak git, kardeşlerime doğru, hayır, gerek yok bunlara, yok böyle kardeşler, evet doğru, geri al onu, onlar bilmiyor, bırakıp gidiyorlar, nereye olduğunu bilmeden, efendilerine doğru, olabilir, bunu not et, işte bu tam olabilecek şey, özgürlüklerini aramak, onlar için bu sondur, benim için başlangıç, sonum başlıyor, çığlıklarımı dinlemek için duruyorlar, bir daha hiç durmayacaklar, evet, duracaklar, çığlıklarım duracak, ara sıra, çığlık atmayı bırakacağım, biri yanıtlıyor mu diye dinleyip işitmek için, biri geliyor mu diye bakıp görmek için, sonra gideceğim,

gözlerimi kapatıp gideceğim, çığlık atarak, başka bir yerde çığlık atmak için. Evet, ağzım, fakat işte ağzımı açmayacağım ağzımı, ağzım yok, ama ne haber, bir tane yetiştireceğim, önce küçük bir delik, sonra giderek daha büyük, giderek daha derin, hava içime dolacak, ve bir saniye sonra hızla çıkacak, uluyarak. Fakat bu biraz fazlasını istemek değil mi, bu kadar çok şey istemek, bu kadar küçük bir şeyden, bu gerçekten yeterince ince ve kurnazca düşünülmüş mü? Ve yetmez miydi, şimdiki yapıda bir değişiklik olmadan, her zaman olageldiği gibi acının bile hiç çizemediği yerde bir ağız açmadan, yetmez miydi, ne yapmak, ipin ucu yitti, neyse, işte bir tane daha, küçük bir kımıldanma yetmez miydi, küçücük bir çöküntü ya da yükselme, her şeyi harekete geçirecek, tüm doku hastalığa bulaşırdı, top yuvarlanmaya başlardı, huzursuzluk her yana yayılırdı, devinim başlardı kısa zamanda, yolculuklar, iş yolculukları, zevk yolculukları, araştırma gezileri, yedinci yıl izinleri, başı boş dolaşmalar, yurtta ve dışarıda balayları, ve yağmurda tek başına yürüyüşler, ana eğilimleri belirtiyorum, atletizm uğraşları, yatakta sıkıntıyla dönüp durmalar, silkinmeler, devinme düzensizliği, ölüm sancıları, katılık ve ölümden sonra kaskatı olma, kemik yapısının çıkışı, bu kadarı yeter. Ne yazık ki bu bir sözcükler sorunu, sesler sorunu, bu unutulmamalı, insan bunu tümüyle unutmamaya çalışmalı, bir bildirim sorunu, onların dile getireceği, benim dile getireceğim, burası biraz karanlık, bazen düşünülebilir yaşam ve ölüm konusunda tüm savurdukları benim doğama olduğu kadar kendi doğalarına da yabancı değil mi. Gerçek şu ki işlerinde nereye vardıklarını artık bilmiyorlar, beni nereye getirdiklerini, ben hiç bir zaman bilmedim, ben her zaman olageldiğim yerdeyim, burası her nereyse, ve onların işleri, bunun ne an-

lama geldiğini bilmiyorum, bir süreç kuşkusuz, içine saplanıp kaldığım, ya da henüz varmadığım, hiç bir yerim yok, onların işlerinde, onları gocunduran da bu, orada bir yerde olmamı istiyorlar, herhangi bir yerde, ah us eşlemeyi bir bıraksalar, kendilerine karşı, bana karşı, ve varılacak amaca karşı, ve yalnızca devam etseler, geçmişte bir gün başlamış olma ya da gelecekte bir gün bir sonuca varma yanılsaması olmadan, fakat bu çok zor, çok zor, amaçtan yoksun biri için, ileriye doğru sona bakmamak, ve yaşama nedeninden yoksun biri için, geçmişte var olmadığı bir zamana doğru bakmamak. unutmamak da zor, yapılacak bir şeyin susuzluğu içinde, yapıp kurtulmak için, ve geriye yapılacak daha az şey kalması için, yapılacak bir şey olmadığını, yapılacak hiç bir özel şey, yapılacak yapılabilir hiç bir şey olmadığını unutmamak. Susuzluğunda da bir anlam yok, ve açlığında, hayır, açlığa gerek yok, susuzluk yeter, kendine öyküler anlatmakta bir yarar yok, zamanı geçirmek için, öyküler zamanı geçirmez, zamanı hiç bir şey geçirmez, bu önemli değil, böyle, kendi kendine öyküler anlatırsın. ve sonra herhangi eski bir şey, ve dersin, Bu günden sonra artık öykü yok, ve öyküler sürer, hâlâ öykülerdir, ya da hiç öyküler olmadı, hep herhangi eski şey, anımsayabildiğin zaman içinde, hayır, ondan da uzun, herhangi eski şey, aynı eski şey, zamanı geçirmek için, sonra, zaman geçmediği için, hiç bir neden olmadan, susuzluğun içinde, bırakmaya çalışarak ve bırakamadan, nedeni arayarak, hiç durmadan konuşma nedenini, nedeni bularak, yine yitirerek, yine bularak, yine bulmayarak, artık aramadan, yine arayarak, yine bularak, yine yitirerek, hiç bir şey bulmadan, sonunda bularak, yine yitirerek, durmadan konuşarak, her zamankinden daha susuz, hep olduğu gibi arayarak, hep olduğu gibi yitire-

rek, saçmalayıp giderek, merak ederek bütün bunlar niye, ne arıyor olabileceğini arayarak, ünleyerek, Ah evet, iç çekerek, Hayır hayır, bağırarak, Yeter, haykırarak, Yetmez daha, durmadan konuşarak, herhangi eski şey, bir daha arayarak, herhangi eski şey, susuzluk içinde, ne için olduğunu bilmiyorsun, ah evet, yapacak bir şey , hayır hayır, yapılacak hiç bir şey, ve artık bu kadarı yeter, belki ancak, bu da bir fikir, orada arayalım, son küçük bir çaba, ne aranacak, yerinde itiraz, belirlemeye çalışalım, aramadan önce, ne olabilecegini, orada aramadan önce, nerede, durmadan konuşarak, ara vermeden arayarak, kendi içinde, kendi dışında, insanı lânetleyerek, Tanrı'yı lânetleyerek, lânetlemeyi bırakarak, dayanmayı aşmış, dayanmayı sürdürerek, yılmasız arayarak, doğa dünyasında, insan dünyasında, nerede doğa, nerede insan, sen neredesin, ne arıyorsun, kim arıyor, kim olduğunu arayarak, yüce sapma, nerede olduğun, ne yaptığın, onlara ne yaptığın, onların sana ne yaptığı, lakırdıyı sürdürüp giderek, ötekiler nerede, konuşan kim, ben değilim, neredeyim, hep bulunageldiğim yer nerede, ötekiler nerede, konuşan onlar, bana, benim konumda, onları işitiyorum, ben dilsizim, ne istiyorlar, ne yapmışım onlara, Tanrı'ya ne yapmışım, onlar ne yapmış Tanrı'ya, Tanrı bize ne yapmış, hiç bir şey, ve biz ona hiç bir şey yapmadık, ona bir şey yapamazsın, o bize bir şey yapamaz, biz masumuz, o masum, bu kimsenin hatası değil, ne kimsenin hatası değil, bu durum, hangi durum, öyle, öyle olsun, sinirlenme, öyle olacak, nasıl öyle, lakırdıyı sürdürerek, susuzluktan ölerek, azimle arayarak, onların istediğini, benim olmamı istiyorlar, şunu, bunu, ulumamı, kımıldamamı, sürünüp buradan çıkmamı, doğmamı, ölmemi, dinlememi, dinliyorum, yeterli değil, anlamalıyım, elimden geleni yapıyo-

rum, anlayamıyorum, elimden geleni yapmayı bırakıyorum, elimden geleni yapamam, sürdüremem, zavallı sefil, onlar da yapamaz, istediklerini söylesinler, bana yapacak bir şey ver, yapacak yapılabilir bir şey, zavallılar, yapamazlar, bilmiyorlar, onlar da benim gibi, giderek daha çok, artık onlara gereksinim yok, artık kimseye gereksinim yok, hiç kimse bir şey yapamaz, konuşan benim, susuzluk içinde, açlık içinde, dursun, buzda ve maden fırınında, hiç bir şey hissetmiyorsun, garip, üzerinde bir ağız hissetmiyorsun, artık ağzını hissetmiyorsun, bir ağız gereksinimi, sözcükler her yanda, içimde, dışımda, bak bak, bir dakika önce hiç kalınlık boyutum yoktu, onları işitiyorum, gerek yok onları işitmeme, başa gereksinim yok, onları durdurmak olanaksız, ben sözcüklerdeyim, sözcüklerden yapılmış, başkalarının sözcükleri, hangi başkaları, yer de, hava, duvarlar, taban, tavar, hepsi sözcük, bütün dünya burada benimle, ben havayım, duvarlar, duvarlarla çevrilmiş olan, her şey eğilir yol verir, açılır, çekilir, akar, kar ve pullar gibi, ben bu pulların hepsiyim, karşılaşan, karışan, ayrı düşen, nereye gitsem kendimi bulurum, bırakırım, bana doğru giderim, benden gelirim, benden başka hiç bir zaman hiç bir şey, benim bir parçacığım, bulunup getirilen, yitirilen, yoldan çıkıp yiten, bütün bu sözcüklerim ben, bütün bu yabancılar, bu sözcükler tozu, yerleşecekleri yer olmadan, dağılacakları gök olmadan, söylemek için bir araya gelen, söylemek için birbirinden kaçan, onlar olduğumu, hepsi, birbirine katılanlar, birbirinden ayrılanlar, hiç karşılaşmayanlar ve başka bir şeyi değil, evet, bir şeyi daha, epey farklı bir şey olduğumu, epey farklı bir şey, boş bir yerde dünyasız bir şey, sıkı kapatılmış kuru soğuk kara bir yer, hiç bir şeyin kımıldamadığı, hiç bir şeyin konuşmadığı ve dinlediğimi, ve aradığımı, kafese

konmuş hayvanlardan doğma kafesé konmuş hayvanlardan doğma kafese konmuş bir hayvan gibi bir kafeste doğan ve kafeste ölen, doğan ve ölen, kafeste doğan ve sonra kafeste ölen, kısacası bir hayvan gibi, onların bir sözcüğü ile, böyle bir hayvan gibi ve aradığımı, böyle bir hayvan gibi, küçük gücümle, böyle bir hayvan, kendi türünün korku ve öfkesinden başka bir şey kalmamış, hayır, öfke geçti, korkudan başka bir şeyi kalmamış, yüz katına çıkmış korkudan başka, kendi gölgesinin korkusu, hayır, doğuştan kör, o halde ses korkusu, isterseniz, bu olsun, bir şey olmalı, yazık, fakat işte, ses korkusu, sesler korkusu, hayvanların sesleri, insanların sesleri, gündüzün sesleri gecenin sesleri, yeter, sesler korkusu, bütün sesler, aşağı yukarı, aşağı yukarı korku, bütün sesler, yalnız bir ses var, sürekli, gündüz gece, nedir o, gelip giden ayak sesleri, sonra bir an konuşan sesler, bedenleri el yordamıyla yol bulmaya çalışan, hava, nesneler, nesneler arasındaki hava, yeter, aradığımı, onun gibi, hayır, onun gibi değil, benim gibi, kendi yolumda, ne söylüyorum, kendi tavrımca, aradığımı, şimdi ne arıyorum, o nedir onu, böyle olmalı, böyle olabilir ancak, o nedir, ne olabilir, ne ne olabilir, aradığım, hayır, işittiğim, şimdi o geri bana geliyor, hepsi geri bana, aradığımın işittiğim olduğunu söylüyorlar, onları işitiyorum, şimdi o geri bana geliyor, ne olması mümkündür onu, ve nereden gelebileceğini, çünkü burada her şey sessiz, ve duvarlar kalın, ve nasıl idare ettiğimi, üstümde bir kulak hissetmeden, ne de bir kafa, ne de bir beden, ne de bir ruh, nasıl becerdiğimi, ne yapmayı, nasıl becerdiğimi, açık değil, aman aman, açık değil diyorsun, açıklığa kavuşturmak için bir şey eksik, arayacağım, ne eksik, her şeyi açıklığa kavuşturmak için, hep bir şey arıyorum, sonuçta yorucu oluyor, ve bu daha ancak başlan-

gıç, nasıl beceriyorum, bu koşullarda, yaptığımı yapmayı, ne yapıyorum, ne yaptığımı anlamalıyım, sen ne yaptığını söyle ve ben sana onun nasıl mümkün olduğunu sorayım, işitiyorum, işittiğimi söylüyorsunuz, ve aradığımı, yalan, hiç bir şey aramıyorum, artık hiç bir şey, neyse, bırakalım bunu, zorlama, yok, ve aradığımı, dinle onları şimdi, belleğimi dürtükleyişlerini, ne arıyorum, birincisi o nedir, ikincisi nereden geldiği, üçüncüsü nasıl becerdiğim, evet böyle, işte anladık, üçüncüsü nasıl becerdiğim onu yapmayı, bunu görerek, şunu düşünerek, neyi olduğunu Tanrı bilir, bu açık artık, işitmeyi nasıl becerdiğim, anlamayı nasıl becerdiğim, yalan, ne ile anlarım, sorduğum bu , anlamayı nasıl becerdiğim, yarısı bile değil, yüzde biri de, beş binde biri de, elliyle bölmeyi sürdürelim, ne de çeyrek milyonda bir, yeter, fakat yine de biraz, bu önemli, bu yeğlenir, yazık, fakat işte, yine de biraz, mümkün olan en azı, değeri bilinir, yeterli, binde bir deyimin kaba anlamı, on binde bir deyimin, onla çarpmayı sürdürelim, aritmetikten daha huzur verici bir şey yok, yüz binde, bir milyonda, çok fazla, çok az, bir yerde yanlış gittik, neyse, burada bir deyim ile öteki arasında fazla bir fark yok, birini anlayınca hepsini anlamışsınızdır, ben o şanslı konumda değilim, hepsi, nasıl da abartıyorsun, hep tam olanın peşinde, her şeyin hepsi, ve hiç bir şeyin hepsi, hiç bir zaman mutlu altın sınır içinde değil, hiç bir zaman, her zaman, çok fazla, çok az, çoğu kez, nadiren, şimdi de özetleyeyim, bu konu dışında çıkıştan sonra, ben var, evet, bunu hissediyorum, itiraf ediyorum, kabul ediyorum, ben var, o önemli, yeğlenmeye değer, böyle söylemezdim, her zaman böyle söylemem, bu nedenle şimdi söylemek durumunda kalmaktan hemen yararlanıp söyleyeyim, bir tür konuşmaya göre, ben var, bir yanda, ve öteki yanda bu

gürültü, hiç kuşku duymadım, hayır, mantıklı olalım, bu konuda hiç bir kuşku olmadı, bu gürültü, öte yandan, eğer o öte yansa, bu bundan sonraki düşünce yürütmemizin konusu olacak, özetliyorum, artık ben olduğuma göre özetlemeyi yapacak olan benim, söylenmesi gerekeni sonra da ne söylendiğini söyleyecek benim, bu eğlenceli olacak, özetliyorum, ve şu gürültü, şu anda başka bir şey görmüyorum, fakat işlevlerimi şu anda yeni üstlendim, ben ve bu gürültü, ve ne olmuş gürültüye, sözümü kesme, elimden geleni yapıyorum, yineliyorum, ben ve bu gürültü, ve bu konuda, doğal sırayı tersine çevirerek, başka şeylerle birlikte şu aşağıdakileri kesinlikle biliyor gibiyiz, yani, bir yandan, gürültü ile ilgili olarak, bugüne dek kesinlikle ya da yaklaşık olarak onun, gürültü türünden, ne olduğunu saptamak mümkün olmadı, ne de bana nasıl geldiğini, ne de hangi organca çıkarıldığını, ne de hangi organca algılandığını, ne de hangi zekâca kavrandığını, genel eğilimi içinde, ve öte yandan, yani benimle ilgili olarak, bu biraz daha uzun zaman alacak, benimle ilgili olarak, güzel vakit geçireceğiz, benimle ilgili olarak, şu ana dek şunları belli bir kesinlik ve doğrulukla saptama şansına eremedik, ben neyim, neredeyim, sözcükler arasında sözcük mü, yoksa sessizliğin ortasında sessizlik mi, bu bağlamda atılan iki hipotezi anımsarsak, fakat gerçeği söylemek gerekirse sessizlik şu ana dek pek belirgin olmadıysa da, fakat görünüşler bazen aldatıcı olabilir, konuya dönüyorum, saptama şansına eremediklerimiz arasında, ben neyim, hayır, özür dilerim, bu söylendi zaten, ne yapıyorum, nasıl beceriyorum, işitmeyi, eğer işitiyorsam, eğer işiten bensem, ve kim bundan kuşku duyabilir, bilmiyorum, kuşku var, bu bağlamda, bir ya da başka yerde, konuya dönüyorum, işitmeyi nasıl beceriyorum, eğer işi-

ten bensem, ve anlamayı, mümkün olduğu yerde geç ve üç nokta, zamandan kazanılır, ve anlamayı, aynı gözlem, ve nasıl oluyor da, eğer konuşan bensem, ve bu varsayılabilir, konuşanın ben olduğumdan kuşkulanılabileceği gibi, nasıl oluyor da, eğer konuşan bensem, durmadan konuşuyorum, durmayı özlüyorum, duramıyorum, bu daha özetleyici, yeniden başlıyorum, benimle ilgili olarak saptamak şansına eremedik, arayan ben miyim, tam nedir aradığım, bulduğum, yitirdiğim, yine bulduğum, ötelere attığım, yine aradığım, yine bulduğum, yine attığım, hayır, ben hiç bir şeyi hiç bir zaman atmadım, bulduğum şeyler arasında hiç bir şeyi hiç bir zaman atmadım, yitirmediğim hiç bir şeyi bulmadım, zaten atmam gerekmeyen hiç bir şeyi yitirmedim, ben miyim arayan, bulan, yitiren, yine bulan, yine yitiren, boşa arayan, artık aramayan, o ne ise ben miyim, ve ben değilsem kim olduğunu, ne olduğunu, şu anda başka hiç bir şey görmüyorum, evet görüyorum, sonuca bağlıyorum, saptamak şansına eremedik, kendime eski bir şeyi bile anlatmanın boşluğu göz önüne alınırsa, zamanı geçirmek için, onu niçin yapıyorum, eğer onu yapan bensem, herhangi bir şeyi yapmak için nedenler gerekliymiş gibi, zamanı geçirmek için, neyse, soru sorulabilir, kayıtlara geçmeden, zaman niçin geçmez, sizden geçmez, niçin hep üstünüze yığılır, an an, her yandan, giderek daha derin, giderek daha kalın, sizin zamanınız, başkalarının zamanı, çok eski ölülerin ve daha doğmamış ölülerin zamanı, niye gömer sizi azar azar ne ölü ne canlı, hiç bir şeyin anısı olmadan, hiç bir şeyin umudu olmadan, hiç bir şeyin bilgisi olmadan, hiç bir tarih hiç bir beklenti olmadan, saniyeler altına gömülü, herhangi eski şeyi söyleyerek, ağzınız kumla dolu, biliyorum önemsiz bu, zaman bir şey, ben başka bir şeyim, fakat soru

sorulabilir, niçin geçmez zaman, tam böyle, kayıtlara geçmeden, akla gelmişken, zamanı geçirmek için, sanırım hepsi bu kadar, şimdilik başka bir şey görmüyorum, başka hiç bir şey görmüyorum, şimdilik. Fakat gerçekten artık kendime başka sorular sormamalıyım, eğer o bensem, gerçekten sormamalıyım. Daha çok kararlar, başlamışken, doğru, kararlı bir biçimde, daha çok kararlar. Tutumluluk ilkesinden bolca yararlan, sanki onu biliyor muşum gibi, çok geç değil. Bundan sonra söylenen şeyin ve işitilen şeyin kaynağının bir olduğunu varsay, bu amaçla herhangi bir şeyi varsayma olasılığını sorgulama eğilimine diren. Bu kaynağı içime yerleştir, tam nerede olduğunu belirtmeden, titizlenme yok, herhangi şey üçüncü taraflarn, ve genelde söylenirse dış dünyanın, bilincinden daha iyi. Gerekirse bu sıkıştırma sürecini sağır bir ahmak postulatı dışındakileri bırakacak noktaya dek götür, dediğini duymayan ve daha da azını anlayan bir ahmak. Sancılı anlarda, cesaretsizlik başını kaldıracak olursa, hastalıklı ve ahmak kocaman bir ağız imgesi düşün, kıpkırmızı, ağlayıp salyaları akan, tek başına ayırılmış, bıkıp usanmadan, ıslak öpücük ve küvette yıkanma gürültüsü ile, kendini tıkayan sözcükleri çıkaran. Ortodoks lânetlenme benzetmesi ile birlikte tüm başlangıç ve son düşüncesini kesinlikle bir yana bırak. Söylemeye bile gerek yok, anlatımcılığa olan ölümcül eğilimi yen. Beni var olanla eşit kıl, acıma ve dikkat göstermeden, hangi yolla olursa olsun, titizlenmeden, bir an için bu öykü onun öyküsü olma tutkusunu taşımıştı, onunla. Daha iyisi, bana bir beden atfet. Daha da iyisi, haksız da olsa bir beyin savında bulun. Kendime ait bir dünyadan söz et, bazen iç dünya diye anılan, beni boğmadan. Artık kuşku duyma. Artık arama. Yeni ruh ve özsellikten tam şevkle yararlan, olası tek şevkle, içte derindeki. Ve

son olarak, bu ve öteki kararlar alındıktan sonra, önceden olduğu gibi neşeyle sürdür git. Yine de değişen bir şey var. Mahood konusunda bir sözcük bile yok, ne de Solucan konusunda, çünkü geçmiş--a evet, neredeyse unutuyordum, zamandan söz et, hiç çekinmeden, ve dahası, şu anda aklıma geliyor, doğal bir düşünce çağrışımı ile, uzay konusunu da aynı rahatlıkla işle, sanki o her yanımızı tıkanıyormuş gibi, birkaç santimetre ötede, sonuçta o da bir şey, birkaç santimetre, şükran duymak için, insana hava veriyor, ve dilin dışarı sarkması, geçmişte sarkmış olması ve sarkmayı sürdürmesi için alan. Düşündüğümde, yani, hayır, kalsın, bu kepek aşlarıyla boşa harcadığım zamanı düşündüğümde, Murphy'den başlayarak, ki o ilk bile değildi, kendim varken, çevrede ve ulaşılabilecek yakınlıkta, kendi derim ve kemiklerim altında sendelerken, gerçek deri ve kemik, yalnız ve ihmal edilmiş çürür durumda, kendi varlığımdan kuşkuya düşünceye dek, ve hâlâ bugün bile, ona inancım yok, hiç, bu nedenle konuşurken, Konuşan, demem gerek, ve aramam, başıma gelen bütün öbür şeyler için de böyle ve aynı, bunlar içinde biri bulunmalı, çünkü bunların başa gelmeleri için başına gelecekleri biri olmalı, biri onları durdurmalı. Fakat Murphy ve ötekiler, ve son ama daha az önemli olmayan şu iki ihtiyar, onları durduramazdı, başıma gelen şeyleri, onların başına hiç bir şey gelemezdi, benim başıma gelenlerden hiç biri, ne de başka bir şey, başka bir şey yok, bir kez olsun açık ve duru olalım, benim başıma gelenin dışında hiç bir şey, konuşmak gibi, ve aramak gibi, ve benim başıma gelemeyecek hiç bir şey, fırsat kollayıp çevremde dolanan, işkence altında bedenler gibi, yersizlik, huzursuzluk işkencesi, hayır, sırtlanlar gibi, çığrışıp gülüşen, hayır, daha iyi değil, kapılarımı kapattım onlara karşı, ne gelirse

gelsin evde değilim, onlara karşı kapılarım kapalı, belki sessizliği böyle bulabilirim, ve en sonunda huzuru, kapılarımı açarak beni yesinler diye, ulumayı keserler, yemeye başlarlar, artık gırtlakları ulur. Aç kapıyı, aç, bir şey olmayacak sana, göreceksin. Ne büyük bir haz, dönüp geri bakmak, derinliklere iki ziyaret arasında, bir yelken görmek için ufku boş yere tara, bu gerçek bir zevk, inanın sözüme, bir zevk, boğulamamak, bu koşullarda. Evet, fakat işte orada, kapılarımdan uzaktayım, duvarlarımdan, birinin zindancıyı uyandırması gerekir, bir yerlerde olmalı, konumdan da uzakta, dönelim ona, gitmiş, son gördüğümü sandığım yerde değil, bu katı ve sıvı karışımı garip, nerede kalmıştım, a evet, konum, artık orada değil, ya da aynı değil, onu yitirmiş olmak isterdim, beni yitirmiş olmak isterdim, beni eskiden yitirmiş olabileceğim gibi, hâlâ biraz düş gücüm olduğu zamanlarda, bir ormanda gözlerimi kapatmak, ya da deniz kıyısında, ya da kimseyi tanımadığım bir kasabada, vakit gece, herkes evine gitmiş, sokaklarda yürüyorum, birinden ötekine vuruyorum kendimi, bu benim gençliğimin kasabası, öldürmek için annemi arıyorum, bunu biraz önce düşünmeliydim, doğmadan önce, yağmur yağıyor, ben iyiyim, caddenin başında sağa sola yalpa yaparak uzun adımlarla yürüyorum, şimdi hepsi bitti, kapalı gözlerle onlar açıkken gördüğümü görüyorum, yani, bekle, söyleyeceğim, söylemeye çalışacağım, gördüğümün ne olabileceğini merak ediyorum, kapalı gözlerle, açık gözlerle, hiç bir şey, hiç bir şey görmüyorum, işte bu bir düş kırıklığı, bundan biraz daha iyi bir şey umuyordum, kendini yitirememek bu mu, kendime bir soru soruyorum, kendini yitirememek bu mu, hiç bir şey görmemek, nereye bakarsam bakayım, ne de, gözsüz, değişik görüntüleri ile gelip giden küçük yaratık, şimdi gölgede,

şimdi ışıkta, elinden geleni yapıyor, canlılar arasında kalma yolunu arıyor, yaşamıyla arayı bulma yolunu, ya da kapatıldığım bir odada sürekli değişen gökyüzüne bakıyorum, kendimi yitirememek bu mu, bilmiyorum, geçmiş günlerde ne gördüm, bir göz attığım zaman, bilmiyorum, anımsamıyorum. Ne olursa olsun işte oradayım gözlerle donanmış olarak, onları açıp kapatıyorum, iki, belki mavi, hiç bir işe yaramadığını bilerek, çünkü şimdi bir kafam da var, orada her tür şey bilinir, kendimden söz ediyor olabilir miyim, olası mı, tabii değil, bu bildiğim başka bir şey, artık hiç konuşmadığımda kendimden söz edeceğim. Zaten olay kendimden söz etme sorunu değil, konuşma sorunu, bir daha hiç konuşmama sorunu, bu küçük karışıklık iyiye yorum, şimdi konu yerine geçen bu en son şey için bir ad bulmam gerek, başı iğrenç kesinliklerle çatlayan ve oyuncak bebek gözleri, daha sonra, daha sonra, önce onu daha ayrıntılı betimlemeliyim, nelere yetenekli olduğunu görmeliyim, ve nereden geldiğini ve geri nereye döndüğünü, tabii kafasında, sıradan serüven yolculuğuna geri düşecek değiliz, Mahood ve Solucan'ın pis kokuları daha burnumuzdayken. Şimdi o benim, söylev ustası, kuşatmacılar bırakıp gitti, gemide efendi benim, sıçanlardan sonra, artık forsa oturakları arasında sürünmüyorum, ayın altında, kırbacın gölgesinde, garip bu katı ve sıvı karışımı, temel öğeleri tamamlamak için şimdi gereksindiğimiz biraz hava, hayır, ateşi unutuyorum, bir düşünürsen az rastlanır cehennem, belki de cennet, belki de yeryüzü, belki de yerin altında bir gölün kıyıları, soluyup solumadığın belli değil, ama soluyorsun, kesin değil, hiç bir şey görmüyorsun, işitmiyorsun, ölü su ile çamurun uzun öpüşmesini duyuyorsun, yirmi kulaçtan daha az bir yükseklikte yukarıda insanlar gelip gidiyor, on-

ları düşlüyorsun, uzun düşünde uyanmak için bir yer var, tüm bildiklerini nasıl bildiğini merak ediyorsun, çimen bile görüyorsun, şafakta çimen, çiğ düşmüş mavimsi yeşil, gözlerim o kadar kör değil, benim değiller, benimkilerin işi bitik, artık ağlamıyorlar bile, alışkanlığın zoruyla açılıp kapanıyorlar, on beş dakika ışığa açık, on beş dakika örtüler-kapalı, Battersea Parkı'nda mağaraya kapatılmış baykuş gibi, ah sefalet, kendim için bir yaşam istemekten vazgeçmeyecek miyim? Hayır hayır, kafa da yok, ne istersen, fakat kafa değil, kafasında bir yere de gitmiyor, denedim, kazığa bağlanmış, gözler bağlı, gırtlak tıkalı, havayı alırsın, karaağaçlar altında ikinci giriş, Shelley mırıldanarak, oklar işlemez. Evet, bir kafa, fakat som, som kemik, ve sen içine yerleştirilmişsin, kaya içinde bir fosil gibi. Belki sonuçta işte gidiyorum. Zaten devam edemem. Fakat etmeliyim. Onun için edeceğim. Hava, hava, hava arayacağım, zaman içinde hava, zamanın havası, böyle devam edeceğim. Hepsi pek güzel, fakat ses sönüyor, bu ilk kez, hayır, bundan geçtim daha önce, durdu bile, birçok kez yine böyle bitecek, susacağım, sonra ses geri gelecek ve ben yine başlayacağım. Benim sesim. Ses. Artık onu duymuyorum bile. Susuyorum. Artık bu sesi duymamak, susma dediğim bu. Yani onu hâlâ duyacağım, sıkı dinlersem. Sıkı dinleme, susma dediğim bu. Hâlâ onu duyacağım, kırık, belirsiz, anlaşılamaz, eğer sıkı dinlersem. Onu hâlâ duymak, ne dediğini duymadan, susma dediğim bu. Sonra o alevlenecek, çıra ateşi gibi, sönen bir ateş, Mahood açıkladı bana, ve ben suskunluktan yeniden ortaya çıkacağım. Konuşamayacak kadar az duyma, bu benim suskunluğum. Bu demektir ki konuşmayı hiç kesmiyorum, fakat bazen çok alçak sesle, çok uzakta, çok uzakta içeride, duymak için, hayır, duyuyorum, anlamak için, hiç anladığımdan

değil. Sönüyor, içeri giriyor, kapının ardına, susuyorum, sessizlik olacak, ben dinleyeceğim, bu konuşmaktan daha kötü, hayır, daha kötü değil, daha iyi değil. Ancak bu kez gerçek sessizlikse, artık hiç bozmak zorunda kalmayacağım sessizlik, artık dinlemek zorunda kalmayacağım zaman, köşemde salyamı akıtabileceğim, kafam gitmiş olarak, dilim ölü, kazanmaya çalıştığım sessizlik, kazanabileceğimi düşündüğüm. Susacağım, yani susmuş gibi görüneceğim, her şey gibi olacak. Sanki bana bakan birisi varmış gibi! Aynı sessizlik olacak, her zamanki ile aynı, kısılmış çığlıklarla mırıltılı, hızlı soluyuşunda olanaksız keder, çok uzakta bir gülüş gibi, ve kısa suskunluk dönemleri, vaktinden önce gömülmüş birinden gelir gibi. Uzun ya da kısa, aynı sessizlik. Sonra yeniden dirilir ve yine başlarım. Bütün acılarıma karşılık alacağım bu. Ancak bu kez gerçek sessizlikse en sonunda. Belki de söylenmesi gerekli olanı söyledim, bu bana konuşmayla işimin bitmesi hakkını verir, dinleme ile işimin bitmesi, duyma ile, ben ayırımında olmadan. Şimdiden dinliyorum, susuyorum. Gelecek sefer böyle sıkıntılara girmeyeceğim, Mahood'un eski masallarından birini anlatacağım, hangisi olursa olsun, hepsi birbirine benzer, beni yormazlar, artık kendime de aldırmayacağım, ben ne söylersem söyleyeyim sonucun aynı olacağını bileceğim, hiç bir zaman sessiz kalmayacağımı, huzur bulmayacağımı. Bir kez daha denersem başka, bir kezcik daha, son kez, söylenmesi gerekeni söylemek için, benim konumda, benim konumda olduğunu hissediyorum, belki de yaptığım yanlış bu, belki günahım bu, söyleyecek şeyim kalmaması için, duyacak bir şeyim kalmaması için, ölünceye dek. Geri geliyor. Memnunum. Yine deneyeceğim, tez, o yine gitmeden önce. Neyı deneyeceğim? Bilmiyorum. Sürdürmeyi. Şimdi kimse kalmadı ar-

tık. Bu iyi bir sürdürüş. Kimse kalmadı, bu sıkıntı verici, bir belleğim olsaydı bana bunun sonun belirtisi olduğunu söyleyebilirdi, kimse kalmamasının, konuşacak kimse, senin konuşacağın kimse, onun için dersin. Bunu bana yapan benim, benim hakkımda bana konuşan ben. Sonra soluk kesilir, son başlar, susarsın, bu sondur, kısa ömürlü, yine başlarsın, unutmuştun, orada biri var, sana konuşan biri, senin hakkında, kendi hakkında, sonra bir ikincisi, sonra bir üçüncüsü, sonra yine ikincisi, sonra üçü birden, sana yalnızca bir fikir vermek için bu simalar, sana konuşur, sen hakkında, kendileri hakkında, yapmam gereken yalnız dinlemek, sonra giderler, birer birer, ve ses sürer, onların sesi değil, onlar hiç orada olmadılar, senden başka hiç kimse olmadı, senin hakkında sana konuşan, soluk kesilir, neredeyse son, soluk durur, son, kısa ömürlü, beni çağıran birini duyuyorum, yeniden başlıyor, böyle sürmeli, belleğim olsaydı. Nesneler olsaydı bile, bir yerlerde bir şey, bir doğa kırıntısı, üzerinde konuşulabilecek, kimsenin kalmamasını kabullenebilirdin, konuşanın kendin olmanı, ancak bir yerlerde bir şey olsaydı, üzerinde konuşulacak, onu göremesen bile, ya da ne olduğunu bilmesen bile, yalnızca orada olduğunu hissetmek, seninle, susmama cesaretini bulabilirdin, hayır, susmak için cesarete gereksinimin var, çünkü cezalandırılacaksın, sustuğun için cezalandırılacaksın, ama yine de susmaktan başka yapabileceğin yok, susmuş olduğun için cezalandırılmaktan başka, cezalandırıldığın için cezalandırılmaktan başka, yeniden başladığın için, soluk kesilir, ah bir şey olsaydı, fakat işte orada, işte orada değil, gittiklerinde götürdüler, doğayı götürdüler, hiç bir zaman kimse olmadı, benden başka, benden başka hiç bir şey, bana benim hakkımda konuşan, durmak olanaksız, sürdürmek olanaksız, fakat

sürdürmeliyim, sürdüreceğim, kimse olmadan, hiç bir şey olmadan, yalnız ben, yalnız sesim, yani keseceğim konuşmayı, bitireceğim, zaten bu son, kısa ömürlü, nedir o, küçük bir delik, içine iniyorsun, sessizliğe, bu gürültüden daha kötü, dinliyorsun, bu konuşmaktan daha kötü, hayır, daha kötü değil, hiç de daha kötü değil, bekliyorsun, acı ve keder içinde, beni unuttular mı, hayır, evet, hayır, biri beni çağırıyor, sürünerek çıkıyorum yine, nedir o, küçük bir delik, vahşi doğa içinde. En kötü olanı son, hayır, en kötü olanı başlangıç, daha sonra orta, daha sonra son, sonunda en kötü olanı son, bu ses o, bilmiyorum, en kötü olanı her saniye, bu bir olaylar belgesi, saniyeler geçer, birbiri ardından, sarsıntıyla, bir akış değil, geçmezler, gelirler, dan, dan, çarparlar sana, geri sıçrarlar, düşer bir daha kalkmazlar, söyleyecek bir şeyin kalmayınca zamandan söz edersin, zamanın saniyelerinden, bir ömür yapmak için bunları ekleyen insanlar var, ben yapamam, her biri ilktir, hayır, ikincidir, ya da üçüncü, benim yaşanmış ömrüm üç saniye, haftanın her günü değil. Uzaktaydım, bir şey yaptım, bir delikte bulundum, yeni sürünüp çıktım, belki sustum, hayır, bir şey söylemiş olmak için bunu söylüyorum, biraz daha sürdürmek için, biraz daha sürdürmelisin, daha uzun zaman sürdürmelisin, hep sürdürmelisin, ne söylediğimi anımsayabilsem onu yinelerdim, bir şeyi ezberleyebilsem kurtulurdum, aynı şeyi söylemeyi sürdürmek zorundayım ve her defasında bu bir çaba, saniyelerin hep aynı olması gerek ve her biri cehennem gibi, şimdi ne söylüyorum, keşke bilebilseydim diyorum. Ama yine de anılarım var, Solucan'ı anımsıyorum, yani adı aklımda tuttum, ve ötekini, onun adı ne, küpünün içinde, hâlâ onu görebiliyorum, kendimi görebildiğimden daha iyi, nasıl yaşadığını biliyorum, şimdi anımsıyorum, onu yal-

nız ben gördüm, fakat kimse beni görmüyor, ne de onu, artık onu görmüyorum, Mahood, adı Mahood'du, artık onu görmüyorum, artık nasıl yaşadığını bilmiyorum, artık orada değil, hiç bir zaman orada olmadı, küpünün içinde, onu hiç görmedim, ama yine de anımsıyorum, onun hakkında konuştuğumu anımsıyorum, onun hakkında konuşmuş olmalıyım, aynı sözcükler yeniden işler ve onlar senin anılarındır. Onu icat eden benim, onu ve başka bir çoklarını, ve onların geçtiği yerleri, kaldığı yerleri, konuşmak için, çünkü konuşmak zorundaydım, kendimden söz etmeden, kendimden söz edemezdim, kendimden söz etmek zorunda olduğum hiç söylenmedi, anılarımı icat ettim, ne yaptığımı bilmeden, biri bile beden değil. Onlardan söz etmemi isteyen onlardır, ne olduklarını bilmek istediler, nasıl yaşadıklarını, bu benim işime geldi, bunun işime geleceğini düşündüm, çünkü söyleyecek bir şeyim yoktu ve bir şey söylemek zorundaydım, herhangi şeyi söyleme özgürlüğümün olduğunu düşündüm, susmadığım sürece. Sonra kendi kendime onun belki de herhangi eski bir şey olmadığını söyledim, söylediğim şeyin, belki de benden istenen şey olabileceğini, benden bir şey istendiğini varsayarsak. Hayır, hiç bir şey düşünmedim ve kendime bir şey demedim, yapabileceğimi yaptım, gücüm ötesinde bir şey, ve çoğu kez bitkinlikten bıraktım, ama yine de onun yapılması sürdü, ses duyulurken, benim olamayan ses, çünkü benim sesim kalmamıştı, ve yine de ancak benim olabilirdi, çünkü susamazdım, ve çünkü yalnızdım, hiç bir sesin bana erişemeyeceği bir yerde. Evet, yaşamımda, ona böyle dememiz gerektiğine göre, üç şey vardı, konuşamamak, susamamak, ve yalnızlık, bunlardı elden geleni yapmak zorunda olduğum. Evet, şimdi yaşamımdan söz edebilirim, inceliklere bakamayacak kadar yor-

gunum, fakat bilmiyorum hiç yaşadım mı, gerçekten bu konuda bir fikrim yok. Ne olursa olsun çok geçmeden tümüyle susacağımı sanıyorum, bunun yasaklanmasına karşın. O zaman, evet, tık, tam böyle, aynı yaşayanlardan biri gibi, o zaman öleceğim, sanırım yakında öleceğim, umarım bu bir değişiklik olur. Önce susmak isterdim, bunun böyle uzun ve yiğitçe konuşmamın bir ödüllü olacağını düşündüğüm anlar oldu, canlı olarak sessizliğe girmek, onun tadına varabilmek için, hayır, niçin bilmiyorum, sessizliğimi hissetmek için, yalnızca benim sesimle sürekli kırılıp parçalanan bu dingin hava ile bir olduğumu hissetmek için, hayır, gerçek hava değil bu, söyleyemiyorum, niçin ölmeden biraz önce susmuş olmayı istediğimi söyleyemiyorum, en sonunda biraz hep olageldiğim ve hiç olamadığım gibi olabilmek için, daha kötü korkusu olmaksızın hep bulunageldiğim ve huzur içinde kalamadığım yere huzur içinde gelmek için, hayır, bilmiyorum, bundan daha basit, kendimi kısa bir süre için kendi toprağımda istedim, yabancılar arasında bir yabancı olarak ölmek istemedim, kendi aramda bir yabancı, işgalcilerle çevrilmiş, hayır, ne istediğimi bilmiyorum, ne düşündüğümü bilmiyorum, o kadar çok şey istemiş, o kadar çok şey düşlemiş olmalıyım, konuşurken, ne olduğunu tam bilmeden, kör olmaya yeterli, özlem ve hayallerle, birbirine girip karışan, kendi söylediğime dikkat etsem daha iyi olurdu. Fakat öyle olmadı, şöyle oldu, şimdi olduğu gibi, yani, bilmiyorum, şu anda söylediğime inanmamalısınız, ne söylüyorum bilmiyorum, hep yaptığım gibi yapıyorum, elimden geldiğince devam ediyorum. Tümüyle susacağıma inanmaya gelince, buna özel bir inancım yok, hep inandım, hiç susmayacağıma inanageldiğim gibi, buna inanmak diyemezsiniz, bu benim duvarlarım. Fakat gerçekten hiç bir şey değişmedi

mi, bütün bu zaman içinde? Söylemek yerine yapacak bir şeyim olsaydı, ellerimle ya da ayaklarımla, küçük bir iş, bir şeyleri ayırma örneğin, ya da sadece bir şeyleri düzenleme, konuşma konusu olsun diye diyelim işim bir şeyleri bir yerden bir yere taşımak, o zaman nerede olduğumu bilirdim, ve ne kadar ilerlediğimi, hayır, bilemiyebilirdim, buradan görebiliyorum, öyle ayarlarlardı ki biri boşaltılacak biri doldurulacak iki kabın da gerçekte tek ve aynı kap olduğundan şüphelenemezdim, su olurdu, su yüksüğümle gidip birinden doldurup ötekine boşaltırdım, ya da dört kap olurdu, ya da yüz, yarısı doldurulacak, öbür yarısı boşaltılacak, üstünde sayılar yazılı, çiftler boşaltılacak, tekler doldurulacak, hayır, daha karmaşık olurdu, daha az simetrik, neyse, boşaltılacak, ve doldurulacak, belli bir yolla, belli bir düzen içinde, belli benzeşimlere göre, sözcük aşırı iddialı değil, bu nedenle düşünmek zorunda kalırdım, su tankları, iletişimli, iletişimli, tabanın altında borularla birbirine bağlı, buradan görebiliyorum, hep aynı düzeyi gösteriyor, hayır, yürümezdi bu, fazla umutsuz, ara sıra benim küçük umut saldırıları geçirmemi ayarlarlardı, borular ve musluklar, buradan görebiliyorum, ara sıra kendimi aldatayım diye, yapacağım o olsaydı, bunun yerine, sıvılarla ilgili küçük bir iş, doldurma ve boşaltma, hep aynı kap, onu iyi beceririm, o bundan daha iyi bir yaşam olurdu, hayır, yakınmaya başlamamalıyım, bir bedenim olurdu, konuşmak zorunda olmazdım, ayak seslerimi duyardım, hemen hemen hiç durmayan, ve suyun gürültüsünü, ve borularda yakalanıp kalan havanın bağırışını, anlamıyorum, şevk nöbetleri geçirirdim, derdim kendime, Ne kadar çabuk yaparsam o kadar çabuk yapılır, insanın dinlemek zorunda olduğu şeyler, umut oradan gelirdi, karanlık olmazdı, böyle işi karanlıkta yapmak olanaksız,

ama bu duruma bağlı, evet, pencere görmediğimi söylemeliyim, buradan, oysa onun burada önemi yok, hiç pencere görmeyişimin, burada gelip gitmeme gerek yok bu iyi, yapamazdım, becerikli de olamazdım, çünkü doğal olarak su çok değerli olurdu ve yolda dökülen en küçük damla bile, ya da çekerken, ya da dökerken, bana pahalıya mal olurdu, ve nasıl anlardın, karanlıkta, bir damlaysa, ne bu öykü, bir öykü, işte küçük bir öykü daha anlattım, kendim hakkında, bir yaşam hakkında, bir yaşam ki benim olabilirdi getirmiş olacağı tüm farkla, belki de benimdi, belki bundan geçecek değerde görülmeden önce ondan geçtim, kim bilir hangi yüce yazgıya doğru yöneldiğimi, eğer ondan gelmiyorsam. Fakat bu kez yine bu simgesel öykü başka biri ile ilgili olmalı, onu öyle iyi görüyorum, fıçıları arasında gelip gidiyor, elinin titremesini durdurmaya çalışıyor, yüksüğünü düşürüyor, yerde sekip yuvarlanışını dinliyor, ayağı ile yoklayarak bulmaya çalışıyor, dizleri üstüne eğiliyor, karnı üstüne iniyor, emekliyor, burada kesiliyor öykü, bu ben olmalıyım, fakat kendimi hiç görmedim, bu nedenle ben olmuş olamam, bilmiyorum, kendimle tanışmayan kendimi nasıl tanıyabilirim, orada kesiliyor öykü, bütün bildiğim bu, onu artık onu görmüyorum, bir daha onu görmeyeceğim, evet göreceğim, şimdi orada ötekilerle, adlarını bir daha söylemeyeceğim, bunu bir şey söylemek için söylersin, söylenecek bir şey için ne olsa söylersin, kimisi bunu yapar, kimisi şunu, o benim söylediğim gibi yapar, anımsamıyorum, o geri gelecek, yanımda bulunmak için, yalnız kötüler tek başınadır, onu yine göreceğim, bu onun hatası, nasıl biri olduğunu bilmek istemek hatası, ve nasıl yaşadığını, ya da hiç gelmeyecek, biri ya da öteki, hepsi geri gelmez, bugüne dek yalnız bir kez gördüklerim olmalı demek istiyorum,

bugüne dek, çok doğru, daha yeni başlıyor, sonun çok yakın olduğunu hissediyorum başlangıcın da, herkese kendi yörüngesi, bu belli. Fakat, ve burada geri suçlamaya dönüyorum, fakat gerçekten hiç bir şey değişmedi mi, bütün bu ölümlü zaman boyunca, şimdi kendimden söz ediyorum, evet, bundan böyle yalnız kendimden söz edeceğim, bu kesin böyle, başaramasam bile, başarmam için bir neden yok, bu nedenle kaygılanmama gerek yok. Hiç bir şey değişmedi mi? Yine de yaşlanıyor olmalıyım, hah, her zaman yaşlıydım, hep yaşlanıyorum, ve yaşlanma hiç fark etmiyor, bütün bunların benimle ilgili olmadığını anmasak bile, lânet, kendimle çelişkiye düştüm, neyse. İnsan ne söylediğini bilmediği soruşturmak için duramadığı sürece, dinginlik içinde, iyi şans, iyi şans, insan durmayı ister, fakat koşulsuz olarak, yeniden başlıyorum, şey olduğu sürece, olduğu sürece, bakayım, insan şey ettiği sürece, ee siktir et hepsini, bu sürece, sonra şu sürece, anlaştık, bu yeterince iyi, saplanıp kaldım neredeyse. Yardım edin, yardım, ah bu yeri bir betimleyebilseydim, yerleri betimlemede bu kadar iyi olan ben, duvarları, tavanları, tabanları, uzmanlığım bunlar benim, kapılar, pencereler, meslek yaşamım boyunca pencerelerle ilgili neler kurmadım hayalde, bazıları denize bakıyordu, bütün görebileceğiniz deniz ve gökyüzüydü, ah kendimi bir odaya koyabilsem, bu söz makaraları bir son bulurdu, kapısız ve penceresiz bile, yalnızca dört yüzey, altı yüzey, kendimi kapatabilsem, bir maden ocağı olurdu, kapkara karanlık olabilirdi, ben devinimsiz ve saptanmış, ve onu keşfetmek için bir yol bulurdum, yankıyı dinlerdim, öğrenirdim onu, anımsardım, evimde olurdum, nasıl bir şey olduğunu söylerdim, evimde olmanın, herhangi bir şey söylemek yerine, bu yer, eğer bu yeri betimleyebilseydim, anlatabilseydim,

uğraştım, bir yer duyumsamıyorum, çevremde hiç bir yer, ben son bulmuyorum, onun ne olduğunu bilmiyorum, et değil, son bulmuyor, hava gibi, şimdi ona sahibim, bunu sen söylüyorsun, bir şey söylemek için, uzun süre söylemeyeceksin, gaz gibi, saçmalık, saçmalık, yer, o zaman göreceğiz, önce yer, sonra içinde adamlar bulacağım, kendimi onun içine koyacağım, katı biçimsiz bir parça, ortada, ya da bir köşede, üç yandan destekli, yer, ah kendim için bir yer hissedebilsem, uğraştım, yine uğraşacağım, hiç biri benim olmadı, pencerem altındaki o deniz, pencereden daha yukarıda, ve sandal, anımsıyor musun, ve ırmak, ve koy, anılarım olduğunu biliyordum, yazık onlar benim konumda değil, ve yıldızlar, ve işaret ışıkları, ve şamandıraların ışıkları, ve yanan dağ, hiç bir şeyin hak etmeyeceğim kadar fazla iyi olmadığı zamandı o, başkaları yararlandı ondan, sinekler gibi öldüler, ya da orman, çatısız olmaz değil, içi, bir ormanda olabilseydim, çalılar arasında yakalanmış, ya da çemberler içinde dolaşır durumda, bu anlamsız dırdır son bulurdu, yaprakları betimlerdim, bir bir, büyüme anlarında, gölge verme anlarında, dökülme anlarında, iyi anlardır bunlar, şunu söylemeyecek biri için, Fakat o ben değilim, ben değilim, ben neredeyim, ne yapıyorum, tüm bu zaman boyunca, sanki bu önemliymiş gibi, fakat işte, bu şevkini kırıyor, artık yüreğin onda değil, geçmişte olan yüreğin, böğürtlenler arasında, gölgelerin beşiğinde, denizi deniyorsun, şehri deniyorsun, dağlarda ve ovalarda kendini arıyorsun, bu çok doğal, kendini istiyorsun, kendini küçük köşende istiyorsun, bu sevgi değil, merak değil, yorgun olduğun için, durmak istiyorsun, artık gezmemek, artık aramamak, artık yalan söylememek, artık konuşmamak, gözlerini kapamak, fakat kendininkileri, kısacası kendini bulmak, ondan sonra fazla sürdür-

mezsin. Bir şeyin ayrımına varıyorum, ötekiler yok oldular, tümüyle, bunu sevmiyorum. Ayrımına varmak, hiç bir şeyin ayrımına varmıyorum, elimden geldiğince devam ediyorum, eğer bu bir anlam taşımaya başlarsa elimden bir şey gelmez, ben buradan geçtim, bu beni geçti, binlerce kez, yine sırası geldi, geçip gidecek ve yerinde başka bir şey olacak, eski anımın başka bir anı, işte, kendi vereceğim eski anlam, kendime veremeyeceğim, lânetliler için bir tanrı var, ilk gün olduğu gibi, bugün ilk gün, başlıyor, iyi biliyorum, ilerleyip giderken anımsayacağım, aşağı doğru giderken doğacak ve doğacağım, boşa doğumlar, ve hiç var olmadan geceye varacağım. Şu Tunus pembesine bak, şafak bu. Ah kendimi bir yere kapatabilsem, tez, bir yer yapacağım, benim olmayacak, önemli değil, kendim için bir yer hissetmiyorum, bu belki gelecek, kendime yapacağım onu, içine kendimi koyacağım, içine birini koyacağım, içinde birini bulacağım, o birinin içine kendimi koyacağım, o bendir diyeceğim, belki o beni tutacak, belki yer bizi tutacak, ben ötekinin içinde, her yanımızı çevreleyen yer, bitecek, her şey bitecek, uğraşıp devinmek zorunda kalmayacağım artık, gözlerimi kapatacağım, yapmam gereken yalnızca konuşmak olacak, bu kolay olacak, söyleyeceğim şeyler olacak, kendimle ilgili, yaşamımla ilgili, iyi bir yaşam yapacağım onu, kimin konuştuğunu bileceğim, ve ne konusunda, nerede olduğumu bileceğim, belki susabileceğim, belki bütün bekledikleri bu, işte yine oradalar, beni affetmek için, eve varmamı bekliyorlar, beni affetmek için, vazgeçmedikleri yalan bu, gözlerimi kapatacağım, mutlu olacağım en sonunda, bu sabah böyle. Sabah, buna sabah diyorum, biraz daha oyalan, buna sabah diyorum, fazla sözcüğüm yok, fazla sesim yok, ben seçmiyorum, sözcük geldi, bu parlak leke-

den kaçınmalıydım, tan kızıllığı, fakat sürmez, biliyorum, buna tan kızıllığı diyorum, ah onu bir görebilsem. İşte gidiyorum, tahmin etmezdiniz, bu belki benim son seğirtişim, ahırın kokusunu alıyorum, hep ahır kokusu aldım, ahır kokan benim, benden başka ahır yok, benim için. Hayır, yapmayacağım, ne yapmayacağım, sanki bana bağlıymış gibi, artık evimi aramayacağım, ne yapacağımı bilmiyorum, zaten işgal edilmiş olurdu, zaten biri olurdu orada, durumu ilerlemiş, beni istemezdi, onu anlayabilirim, onu rahatsız ederdim, şimdi ne söyleyeceğim, kendime soracağım, sorular soracağım, bu iyi bir geçice önlem, benim için durma tehlikesi olduğundan değil, bu telaş ve yaygara niye öyleyse, doğru, sorular, milyonlarcasını biliyorum, milyonlarcasını biliyor olmalıyım, ve sonra planlar var, sorular başarısız olduğunda hep planlar vardır, ne söyleyeceğini ve ne söylemeyeceğini söylersin, bu seni bir şeye bağlamaz ve kötü an geçer, ölür düşer taş gibi, birden Tanrı bilir ne konusunda konuştuğunu duyarsın sanki, bütün ömründe başka bir şey yapmamış gibi, ve yapmadın da, uzak bir yerden geri dönüyorsun, geri yaşama, bulunman gereken yer orası, bulunduğun yer, buradan uzakta, her şeyden uzakta, ah oraya bir gidebilseydim, ah onu betimleyebilseydim, yer betimlemeyi iyi beceren ben, doğru, özlemlenen amaçlar, planlar başarısız olunca hep özlemlenen amaçlar vardır, bu bir yetenek, bunu yavaş yavaş söylemelisin, Ah böyle olsaydı, ah şöyle, bu sana zaman kazandırıyor, bir özlemin geviş için boğazına yükselmesi için, yapılacak tek şey onu çiğnemekten hoşlanıyormuşsun gibi görünmek, bunun seni nereye götüreceği belli olmaz, günün uzunluğunca üstünden geçilmiş yollara, çoğu kez kendini geçer gidersin, birisi kendini geçer gider, ah bir bilsen, doğru, özlenen amaçlar, dönüp arka-

na bakarsın, öteki de öyle yapar, sen onun için ağlarsın, o senin için ağlar, çığlık içinde kederli bir durum, kahkaha olmasın da. Başka ne, fikirler, karşılaştırmalar, kahkaha olmasın da, her şey işe yarar, ister istemez işe yarar, seni dar boğazdan geçirmek için, dinlemek zorunda kaldığın şeyler, ne dar boğazı, konuşan ben değilim, işiten ben değilim, buna girmeyelim, dünyada tek ben varmışım gibi devam edelim, oysa ben dünyada bulunmayan tek kişiyim, ya da ötekilerle birlikte, ne fark eder, bulunan ötekiler, bulunmayan ötekiler, kendi varlıklarını göstermek zorunda değiller, bütün gereken merak etmek ve bırakmak onlar da merak etsin, bırakmak, olsun bu yavaş sınırsız kasırga ve içindeki her toz parçacığı, olanaksız bu. Biri konuşur, biri duyar, daha ileri gitmeye gerek yok, o değil, benim, ya da başkası, ya da başkaları, ne önemi var, durum açık, o değil, ben olduğunu bildiğim o, bütün bildiğim bu, ben olduğunu söyleyemediğim, hiç bir şey söyleyemem, denedim, deniyorum, o hiç bir şey bilmiyor, hiç bir şey konusunda bir şey bilmez, ne konuşmak nedir, ne de duymak nedir, hiç bir şey bilmemek, hiç bir şeye yeteneği olmamak, ve denemek zorunda kalmak, artık denemezsin, denemeye gerek yok, kendi kendine sürer durum, zorla sürür götürür kendini, bir sözcükten öbürüne, kendini zorlayan bir fırlanma, onun içinde bir yerlerdesin, her yerde, o değil, ah onu bir unutabilseydim, beni alıp götüren gürültünün bir saniyesi benim olsaydı, söylemek zorunda kalmadan, yok, zamanım yok, Ben değilim, ben oyum, sonuçta, niçin olmasın, niçin söylemeyeyim, söylemiş olmalıyım, herhangi şey yerine bunu, ben değilim, söyleyemem, böyle geldi, böyle gelir, ben değilim, ah bu onunla ilgili olsaydı, onunla ilgili olarak gelseydi, onu vadsırdım, zevkle, eğer bunun yararı olsaydı, benim, bu-

rada benim, ondan söz et bana, ondan söz edeyim, bütün istediğim bu, hiç bir zaman bir şey istemedim, bana ondan söz ettir, amma karıştı her şey, şimdi artık kimse kalmadı, böylece sürse. Sonuçta buna geliyor, sadece bunun varlığını sürdürmesine, sonra sözcükler geri gelir, ben der birisi, inanmasız. Ah bir çaba gösterebilseydim, bir dikkat çabası, uğraşmak ve ne olup bittiğini keşfetmek için, bana ne olduğunu, sonra ne, bilmiyorum, dilek şart cümlemin ana cümleciğini unuttum, fakat yapamam, artık işitmiyorum, uyuyorum, buna uyumak diyorlar, işte yine oradalar, onları yine öldürmeye başlamak zorunda kalacağız, bu dehşetli gürültüyü duyuyorum, geri gelmek zaman alıyor, nereden olduğunu bilmiyorum, neredeyse varmıştım oraya, neredeyse uyuyordum, buna uyumak diyorum, benden başka kimse yok, benden başka hiç kimse olmadı, burada demek istiyorum, başka yer ayrı bir konu, hiç başka yerde bulunmadım, burası benim tek başka yerim, bunu yapan ve ondan acı çeken benim, başka türlüsü olanaksız, böyle olanaksız, benim hatam değil, bütün söyleyebileceğim benim hatam olmadığı, kimsenin hatası değil, kimse olmadığına göre kimsenin hatası olamaz, benden başka kimse olmadığına göre benim olamaz, bazen düşünebilirsiniz ki akıl yürütüyorum, itirazım yok, bana akıl yürütmeyi de öğretmiş olmalılar, öğretmeye başlamış olmalılar, beni terketmeden önce, o dönemi anımsamıyorum, fakat bana damgasını vurmuş olmalı, terkedildiğimi anımsamıyorum, belki bir şok geçirdim. Garip, hiç nedensiz ölen bu cümlecikler, garip, ne var bunda garip olan, burada her şey garip, bir düşünürsen her şey garip, hayır, garip olan düşünmeye başlamak, içimde yaşanıldığını mı varsaymalıyım, bir şey varsayamam, devam etmek zorundayım, yaptığım o, başkaları varsaysın, öteki başka yerler-

de başkaları olmalı, her biri kendi küçük başka yerinde, hep geri gelip duran bu sözcük, her biri kendi kendine der, anı gelince, söyleme anı gelince, Başkaları varsaysın, ve böyle sürer, ve böyle, başkaları bunu yapsın, başkaları şunu yapsın, eğer başkaları varsa, bu sana yardımcı olur ileriye doğru, ben ilerlemeye inanırım, nasıl inanılacağını da biliyorum, bana inanmayı da öğretmiş olmalılar, hayır, kimse hiç bana bir şey öğretmedi, ben hiç bir zaman bir şey öğrenmedim, hep burada olageldim, burada hiç bir zaman benden başka kimse olmadı, hiç bir zaman, her zaman, ben, kimse, sonsuza dek çalkalanılıp duraçak çamur, şimdi çamur, bir dakika önce tozdu, yağmur yağmış olmalı. Yolculuk etmiş olmalı o, sesi o olan, görmüş olmalı, gözleriyle, bir ya da iki kişiyi, bir ya da iki şeyi, yükseklerde bulunmuş olmalı, ışıkta, yoksa masallar duymuş olmalı, yolcular onu bulup masallar anlatmış olmalılar, bu benim masum olduğumu kanıtlar, kim diyor. Bu benim masum olduğumu kanıtlar, o diyor, ya da onlar diyor, evet, o akıl yürütenler, o inananlar, hayır, tekil, yaşamış olan o, ya da yaşamış olanları görmüş olan, benden söz ediyor, sanki ben oymuşum gibi, sanki ben o değilmişim gibi, her ikisi de, ve sanki başkalarıymışım gibi, birbiri ardına, o kederlere düşendir, ben uzağım, onu duyuyor musun, benim uzak olduğumu söylüyor, sanki ben oymuşum gibi, hayır, sanki ben o değilmişim gibi, çünkü o uzak değil, o burada, konuşan o, ben olduğumu söylüyor, sonra olmadığını söylüyor, ben uzağım, duyuyor musun onu, beni arıyor bilmiyorum niçin, bilmiyor niçin, beni çağırıyor, çıkmamı istiyor, dışarı çıkabileceğimi sanıyor, kendisi olmamı istiyor ya da başkası, hakbilir olalım, yükselmemi istiyor, onun içine yükselmemi, ya da başka birinin içine, yansız olalım, beni yakaladığını sanıyor, beni için-

de hissediyor, sonra ben diyor, sanki ben oymuşum gibi, ya da başka birinin içinde, adil olalım, sonra Murphy diyor, ya da Molloy, unutuyorum, sanki ben Malone'iymişim gibi, fakat onların günleri tamam, o kendinden başka kimseyi istemiyor, benim için, bu onun son şansı olduğunu düşünüyor, bunu düşünüyor, ona düşünmeyi öğrettiler, konuşan hep o, Mercier hiç konuşmadı, Moran hiç konuşmadı, ben hiç konuşmadım, konuşuyor görünüyorum, çünkü o ben diyor sanki o benmiş gibi, neredeyse inandım ona, onu duyuyor musun, sanki o benmiş gibi, uzak olan ben, hareket edemeyen, bulunamayan, fakat o da yapamaz bunları, konuşabilir ancak, o kadar da olsa, belki o değil, belki bir kalabalık, birbiri ardına, amma da karışıklık, biri karışıklığı anıyor, bu günah mı, burada her şey günah, niçin olduğunu bilmiyorsun, kime karşı olduğunu bilmiyorsun, birisi sen diyor, bu adılların hatası, bana bir ad yok, adıl yok, bütün sıkıntı bundan geliyor, bu, bu da bir tür adıl, o bu değil, ben de bu değilim, bırakalım, bütün bunları, unutalım bütün bunları, zor değil, bizim işimiz birisiyle, bir şeyle, şimdi anlıyoruz, orada olmayan birisi ya da bir şey, ya da hiç bir yerde olmayan, ya da orada olan, burada, niçin olmasın, sonuçta, ve bizim işimiz ondan söz etmek, şimdi anladık, niçin olduğunu bilmiyorsun, neden ondan söz etmen gerektiğini, fakat işte, ondan söz edemezsin, kimse söz edemez, kendinden söz edersin, birisi kendinden söz eder, işte, tekil, tek biri, nöbetteki adam, o, ben, neyse, nöbetteki adam kendinden söz eder, hayır değil, başkalarından, o da değil, bilmiyor, nasıl bilebilir, ondan söz edip etmediğini, kendinden söz ederken, başkalarından söz ederken, şeylerden söz ederken, ben nasıl bilebilirim, bilemem, ondan söz ettim, ancak kendimden söz edebilirim, hayır, hiç bir şey-

den söz edemem, ama yine de konuşuyorum, belki ondan söz ediyorum, hiç bir zaman bilemeyeceğim, nasıl bilebilirim, kim bilebilir, kim bilip söyleyebilir bana, bütün bunlar kimle ilgili bilmiyorum, bütün bildiğim bu, hayır, başka bir şey daha bilmeliyim, bana bir şey öğretmiş olmalılar, hiç bir şey bilmeyen konusunda, hiç bir şey istemeyen, hiç bir şey yapamayan, hiç bir şey istemediğinde hiç bir şey yapamayacağın mümkünse eğer, işitemeyen konuşamayan konusunda, ben olan konusunda, ben olmayan konusunda, hakkında konuşamadığım ve konuşmam gereken konusunda, bunlar hep hipotez, ben bir şey demedim, birisi bir şey demedi, bu bir hipotezler sorunu değil, bu bir devam etme sorunu, sürer, hipotezler de tüm öbür şeyler gibi, devam etmene yardım eder, sanki yardıma gereksinim varmış gibi, doğru, kişiye bağlı değil, sanki duramayacak bir şeyi sürdürmek için yardım gerekliymiş gibi, ama yine de duracak, duyuyor musun, ses onun duracağını söylüyor, bir gün, duracağını ve hiç bir zaman durmayacağını söylüyor, iyi ki benim birfikrim yok, ne ile fikrim olabilir, belki ağzımla, eğer o benimse, üstümde bir ağız hissetmiyorum, bu bir anlam taşımaz, ah üstümde bir ağız hissedebilseydim, ah üstümde herhangi bir şey hissedebilseydim, çalışacağım, becerebilirsem, ben olmadığımı biliyorum, bütün bildiğim bu, ben diyorum ben, ben olmadığımı bilerek, ben uzaktayım, uzak, o ne demek, uzak, uzak olmaya gerek yok, belki o burada, kollarımda, üstümde kol hissetmiyorum, ah üstümde bir şey hissedebilseydim, bu bir başlangıç noktası olurdu, bir başlangıç noktası, ah bir gülebilseydim, nedir biliyorum, ne olduğunu bana söylemiş olmalılar, fakat yapamam, nasıl yapılacağını bana göstermiş olamazlar, belki de bu sonradan kazanılamayan yeteneklerden biri. Sessizlik, sessizlik ko-

nusunda birkaç söz, sessizlik içinde, en kötüsü bu, sessizlikten söz etmek, sonra beni biryere kapatmak, birini bir yere kapatmak, bu demektir ki, bu ne demektir, sakin ol, sakin ol, sakinim ben, kapatıldım, bir şeyin içindeyim, ben değilim, bütün bildiğim bu, yeter bu konuda, yani, bir yer aç, küçük bir dünya, yuvarlak olacak, bu kez yuvarlak olacak, kesin değil, tavanı alçak, kalın duvarlı, niçin alçak, niçin kalın, bilmiyorum, kesin değiliz, her şey görülecek, her şey görülecek, küçük bir dünya, nasıl bir şey olduğunu anlamaya çalış, tahmin etmeye çalış, içine birini koy, içinde birini ara, ve onun nasıl biri olduğunu, ve nasıl idare ettiğini, ben olmayacağım, neyse, belki olacağım, belki o benim dünyam olacak, olası rastlantı, pencereler olmayacak, pencerelerle işimiz bitti, deniz reddetti beni, gök beni görmedi, ben orada değildim, ve yaz akşamının havası gözkapaklarıma bastırır durumda, gözkapaklarımız olmalı, göz yuvarlağımız olmalı, bu yeğlenir, bana açıklamış olmalılar, nasıl bir şey olduğunu, gözün, pencerede, deniz önünde, dünya önünde, gökyüzü önünde, pencerede, havaya karşı, açılır, kapanır, gri, kara, gri, kara, anlamış olmalıyım, istemiş olmalıyım onu, gözü istemiş olmalıyım, kendime, sınamış olmalıyım, bana söyledikleri her şeyi, sınadığım her şey, hâlâ yararlı oluyorlar, onları düşününce, onu da, düşünmeyi de sürdürmelisin, eski düşünceleri, buna düşünmek diyorlar, görüntüler, görüntü kırıntıları, görebildiğinin hepsi bu, birkaç eski resim, bir pencere, bana bir pencere göstermelerine ne gereksinimleri vardı, diyerek, hayır, unutuyorum, geri gelmiyor bana, bir pencere, diyerek, Başkaları da var, daha da güzel bile, ve kalanlar, duvarlar, gökyüzü, insan, Mahood gibi, biraz doğa, yinelemesi uzun zaman alır, fazla unutulmuş, çok az unutulmuş, gerekli miydi, fakat böyle

mi olmuştu, kim gelmiş olabilir buraya, belki de şeytan, başka birini düşünemiyorum, bana her şeyi gösteren o, burada, karanlıkta, ve konuşmayı, ve söylenecek şeyi, ve biraz doğayı, ve birkaç adı, ve insanların dışyüzünü, bana benzer olanların, onlara benzeyebilirim, ve yaşayışlarını, odalarda, sundurma altlarında, mağaralarda, ormanlarda, ya da gelip gidişlerini, unutuyorum, ve beni bırakıp gidenleri, baştan çıkma eğiliminde olduğumu bilerek, kaybolduğumu bilerek, çöküp çökmediğimi bilerek, çöktüm mü çökmedim mi, bilmiyorum, ben değilim, bütün bildiğim bu, o günden beri ben değilim artık, o günden beri kimse yok artık, çökmüş yenilmiş olmalıyım. Bunların hepsi hipotez, bu ileri doğru yardımcı olur sana, ben ilerlemeye inanıyorum, sessizliğe inanıyorum, a evet, sessizlik üzerine birkaç söz, sonra küçük dünya, o kadarı yeter, bu andan sonsuzluğa dek, sanırsınız benim, konuşan ben, işiten ben, planlar yapan ben, geçen saat için, bu andan sonsuzluğa dek olan zaman için, oysa ben uzaktayım, ya da bir yerde kollarımdayım, ya da kaldırılıp konmuş bir yere, duvarlar arkasına, sessizlik üzerine birkaç söz, sonra bir tek şey daha, yalnızca bir mekân ve içinde biri, belki, sona dek, buna inanıyorum, akşam oldu bile, buna akşam diyorum onu görebilmenizi isterdim, bu akşam ona inanıyorum, o duyuruldu ve ben ona inanıyorum, sen duyuruyorsun, sonra yadsıyorsun, böyle, bu ileri doğru yardımcı oluyor sana, sonun gelmesine yardımcı oluyor, sonun olduğu akşamlar, akşamdan söz ediyorum, biri akşamdan söz ediyor, belki hâlâ sabahtır, belki hâlâ gecedir, şahsen, benim bir görüşüm yok. Onlar birbirini seviyor, evleniyorlar, birbirini daha iyi sevmek için, daha kolay koşullarda, birbirini severler, kaç kez gerekliyse o kadar kez seversin, mutlu olmak için gerektiği kadar, adam geri

gelir, öteki geri gelir, savaşlardan, sonuçta savaşlarda ölmedi, kadın istasyona gider, onu karşılamaya, adam trende ölür, tutkudan, onu yeniden görme düşüncesiyle, ona yeniden sahip olma düşüncesiyle, kadın ağlar, yine ağlar, yine tutkuyla, onu yine yitirdiğine, evet, geri eve gider, adam ölmüş, öteki ölmüş, kaynana indirir adamı, kendini asmış, tutkuyla, kadını yitirme düşüncesiyle, kadın ağlar, daha yüksek sesle ağlar, onu sevdiğine, onu yitirdiğine, işte size bir öykü, bu bana tutkuyu öğretmek içindi, buna tutku denir, tutkunun ne yapabileceğini, uygun koşullarda, sevginin ne yapabileceğini, evet işte, bu tutku, bu sevgi, ve trenler, trenlerin özelliği, ve sırtınızın lokomotife dönük olmasının anlamı, ve nöbetçiler, istasyonlar, peronlar, savaşlar, sevgi, yürek parçalayan ağlamalar, bu kaynana olmalı, oğlunu indirirken ağlayışları yürek parçalıyor, ya da damadını, bilmiyorum, oğlu olmalı, ağladığına göre, ve kapı, ev kapısı sürgülenmiş, kadın istasyondan gelince ev kapısını sürgülenmiş buldu, kim sürgüledi, kendini daha iyi asabilmek için adam, ya da onu daha iyi indirebilmek için kaynana, ya da gelinin o yere geri gelmesini önlemek için, işte size bir öykü, gelin olmalı, damat ve kız değil, gelin ve oğul, emin olmak için nasıl akıl yürütüyorum bu akşam, bana akıl yürütmeyi öğretmek içindi, etkilenip gitmem içindi, sona gelebileceğin yere, bir noktaya dek iyi bir öğrenciydim herhalde, bir noktadan ileri gidemezdim, buna canlarının sıkıldığını anlayabiliyorum, bu akşam anlamaya başlıyorum, tehlike yok, ben değilim, ben değildim, kapı, beni ilgilendiren kapı, tahtadan bir kapı, kim sürgüledi kapıyı, ve hangi amaç için, hiç bilemeyeceğim, işte size bir öykü, öyküler bitti sanıyordum, belki bu yeni, sıçrıyor dirilikten, simgesel öyküler dünyasına bir dönüş mü, hayır, yalnızca bir anımsatma, yitirdiğimin

üzüntüsünü duymam için, kovulduğum, yerde olmayı özlemem için, yazık ki bana bir şey anımsatmıyor. Sessizlik, içine girmeden önce sessizlikten söz et, zaten orada mıydım, bilmiyorum, her an oradayım, ondan söz edişime bak, bunun geleceğini biliyordum, ondan söz etmek için içinden çıkıyorum, ondan söz etmek için içinde kalıyorum, eğer konuşan bensem, ve değil, öyleymiş gibi davranıyorum, bazen sanki öyleymiş gibi davranıyorum, fakat uzun süre, hiç uzun süre orada bulundum mu, uzun bir süre, bir şeyin sürmesi konusunda hiç bir şey anlamıyorum, ondan söz edebilirim, biliyorum ondan söz ettiğimi, hiç bir zaman ve hep diyorum, dört mevsimden ve gündüz ve gecenin değişik bölümlerinden söz ediyorum, gecenin bölümleri yok, çünkü uykuda oluyorsun, mevsimler de çok benzer olmalı, belki şimdi bahar zamanıdır, bana öğrettikleri hep sözcükler, anlamlarını benim için açıklığa kavuşturmadan, akıl yürütmeyi böyle öğrendim, hepsini kullanıyorum, bana gösterdikleri bütün sözcükleri, sütunlarca vardı, ah ansızın gelen o garip ışık, listeler halinde, karşılarında imgelerle, onları unutmuş olmalıyım, onları karıştırmış olmalıyım, bu adsız imgeleri, bu imgesiz adları, belki de kapılar demem gereken pencereleri, ya da başka ad vermem gereken, ve duyduğum zaman gördüğüm şey için belki uygun olmayan bu insan sözcüğü, fakat bir an, bir saat, ve bunun gibi, bunlar nasıl göstergelenebilir, bir yaşam, bu benim için nasıl açıklığa kavuşturulabilir, burada, karanlıkta, buna karanlık diyorum, belki de gök mavisidir, içeriksiz sözcükler, ama onları kullanıyorum, geri gelip duruyorlar, bana gösterdiklerinin hepsi, anımsadıklarımın hepsi, hepsine gereksinimim var, devam edebilmek için, yalan, yirmi tanesi bol bol yeterdi, sınanmış ve güvenilir, unutulmaz, ince ayırımlı, yeterli pa-

let oluştururdu, karıştırırdım onları, çeşitlendirirdim, yeterince renk ve dizi olurdu, neler yapardım eğer yapabilseydim, dileseydim, dileyebilseydim, dilemeye gerek yok, öyle bitecek, yürek parçalayan ağıtlar içinde, sözcüğe dökülmemiş mırıltılar, icat edilecek, ben devam ettikçe, o anda uydurulmuş, inleyip ilerledikçe, güleceğim, öyle son bulacak, kıkırdamayla, hıh hıh,hah ha, alıştırma yapacağım, ho, pap, pıss, tutkudan başka bir şey değil, din dan, bunlar vuruş, uh, hoh, başka ne, hoo, haa, bu sevgi, yeter, yorucu, hı hı, bu aptal, hayır, öteki, sonunda, bu son, sona eren son, sessizlik, sessizlik üstünde biraz çağıltı sesi, gerçek sessizlik, ağzıma dek gömülüp içinde eridiğim sıvı değil, kulağıma dek gömülüp, beni örten, sonra üstümden çekilen, benimle soluyan, kedinin fareyle yaptığı gibi, suda boğulanın sessizliği, ben boğuldum suda, bir kezden fazla, ben değildim, havasızlıktan boğulan, ateşe verildim, kafama sopa ve demirle vurulan, ben değildim, kafa yoktu, sopa yoktu, demir yoktu, ben kendime bir şey yapmadım, kimseye bir şey yapmadım, kimse bana bir şey yapmadı, kimse yok, baktım, benden başka kimse yok, hayır, ben de yokum, her yere baktım, biri olmalı, ses birinin olmalı, itirazım yok, onun istediğini ben istiyorum, ben oyum, böyle söyledim, o böyle söylüyor, ara sıra böyle söylüyor, sonra değil diyor, itirazım yok, susmasını istiyorum, o susmak istiyor, susamıyor, bir saniye için susuyor, sonra yine başlıyor, gerçek sessizlik bu değil, bunun gerçek sessizlik olmadığını söylüyor, gerçek sessizlik üstüne ne söylenebilir, bilmiyorum, onun ne olduğunu bilmediğim, böyle bir şey olmadığı, belki böyle bir şey olduğu, evet, belki de olduğu, bir yerde, ben hiç bilmeyeceğim. Fakat kekelediği ve durduğu zaman, fakat o her an kekeler, her an durur, evet, fakat tam bir-

kaç saniye durduğu zaman, tam birkaç saniye, tam birkaç saniye nedir, sonra ne, mırıltılar, sonra mırıltılar olmalı, ve dinleme, dinleyen biri, bir kulağa gerek yok, bir ağıza gerek yok, ses dinler, konuştuğu zamanki gibi, sessizliğini dinler, odur mırıltıyı yapan, odur sesi yapan, küçük bir ses, aynı ses ama küçük, boğazda takılır kalır, işte yine boğaz, işte yine ağız, kulağı doldurur, işte yine kulak, sonra ben kusarım, biri kusar, biri yeniden kusmaya başlar, böyle olmalı, sunacak açıklamalarım yok, isteyecek açıklamam da, virgül kesinlikle tam boğulduğum yerde gelecek, sonra sessizlik, bu akşam buna inanıyorum, hâlâ bu akşam, nasıl da uzayıp gidiyor, itirazım yok, belki bahar zamanıdır, mor menekşeler, hayır, o güzün, her şeyin bir zamanı var, geçen şeylerin, sona eren şeylerin, bunu anlamamı bir türlü sağlayamadılar, kıpırdayan şeyler, ayrılıp giden, geri gelen, değişen bir ışık, onu görmemi bir türlü sağlayamadılar, ve pazarlıkta ölüm, ölen bir ses, bu iyi, en sonunda sessizlik, bir mırıltı bile yok, hava yok, dinleyen yok, benim gibileri için değil, amin, haydi gidiyoruz. Çok büyük hapishane, yüz bin kilise gibi, artık başka bir şey yok, şu andan ileri doğru, ve içinde, bir yerde, belki, çivilenmiş, minicik, tutuklu, nasıl bulunabilir, bu mekân ne kadar sahte, anında ne sahtelik, onu çevrenize çekmek istemeleri, oraya bir varlık koymak istemeleri, bir hücre bol bol yeterdi, eğer bıraksaydım uğraşmayı, ah bir bırakabilseydim, başlamadan önce, yine başlamadan önce, ne bu soluk soluğa, evet doğru, birden söylemeler boşalır gibi, bu ileri doğru yardımcı oluyor sana, ölümcül saati erteliyor, hayır, tersi, bilmiyorum, yeniden başla, bu koca yerde, bu karanlıkta, yeniden başlama devinimlerini yap, kıpırdayamayan sen, hiç başlamamış olan sen, kim olan sen, devinimleri yap, sesini fırlat, kemerler altında

söner gider, ona kemerli çatı diyor, belki de uçurumun dibidir, bunlar sözcükler, bir hapishaneden söz ediyor, itirazım yok, bütün bir halka yetecek büyüklükte, yalnız benim için, ya da beni bekliyor, şimdi gideceğim oraya, kıpırdayamam, zaten oradayım, zaten orada olmalıyım, belki yalnız değilim, belki bütün bir halk burada, ve ses halkın sesi, kesik kesik geliyor bana, yaşamış olacaktık, ve bir an özgür, şimdi ondan söz ediyoruz, herkes kendi kendine, herkes kendi adına ve yüksek sesle, ve biz dinliyoruz, bütün bir halk, konuşup dinleyerek, hep birlikte, bu çok iyi olurdu, hayır, ben yalnızım, belki ilk, ya da belki son, yalnız başına konuşan, yalnız başına dinleyen, yalnız, yalnız, ötekiler gitti, susturuldular, sesleri kesildi, dinlemeleri kesildi, birer birer, her yeni gelişte, başka biri gelecek, ben son olmayacağım, ötekilerle olacağım, gitmiş gibi olacağım, sessizlikte, ben olmayacak, ben değil, ben henüz orada değilim, şimdi gideceğim oraya, şimdi gitmeye çalışacağım, çalışmanın yararı yok, sıramı bekliyorum, oraya gitme sıramı, orada konuşma sıramı, orada dinleme sıramı, gitme sıramın gelmesi için bekleme sıramı, gitmiş gibi olma sıramı, sonu yok bunun, sonu olmayacak, nereye gitmiş olmak, oradan nereye gidersin, başka bir yere gitmelisin, başka bir şeyde beklemelisin, yine gitme sıranı, ve böyle sürer, bütün bir halk, ya da yalnız ben, ve geri gelme, yine başlama, hayır, devam etme, yine devam etme, bu bir çember, uzun bir çember, iyi biliyorum, iyi bilmeliyim, yalan, kıpırdayamam, hiç kıpırdamadım, sesi fırlatıyorum, bir ses duyuyorum, buradan başka yer yok, iki yer yok, iki hapishane yok, bu benim salonum, o bir salon, içinde boşa beklediğim, nerede olduğunu bilmiyorum, nasıl bir yer olduğunu bilmiyorum, bu benim işim değil, büyük mü bilmiyorum, ya da küçük mü, ya da kapalı mı, ya da

açık mı, evet doğru, yinele durmadan, bu ileri doğru yardımcı oluyor sana, nereye açık, başka bir şey yok, yalnızca o, boşluğa açılır, hiçliğe açılır, itirazım yok, bunlar sözcükler, sessizliğe açılır, sessizliğe bakar, doğrudan, niçin olmasın, bütün bu zaman sessizliğin tam kenarında, biliyordum, bir kayanın üstünde, bir kayaya bağlı, sessizliğin ortasında, koca dalgası bana doğru yükseliyor, onunla akıyorum, bu bir imge, bunlar sözcükler, o bir cisim, ben değil, ben olmayacağını biliyordum, ben dışarıda değilim, ben içerideyim, bir şeyin içindeyim, kapatıldım, sessizlik dışarıda, dışarı, içeri, buradan başka bir şey yok, ve dışarıdaki sessizlik, yalnız bu ses ve her yandaki sessizlik, duvarlara gerek yok, evet, duvarlarımız olmalı, duvarlara gereksinimim var, iyi ve kalın, bir hapishaneye gereksinimim var, haklıydım, yalnız kendim için, şimdi oraya gideceğim, kendimi içine koyacağım, zaten oradayım, şimdi kendimi aramaya başlayacağım, orada bir yerdeyim, o ben olmayacak, neyse, bendir diyeceğim, belki de ben olacak, belki bütün bekledikleri bu, işte yine oradalar, beni af ve azad etmek için, biri olduğumu söylememi bekliyorlar, bir yerde olduğumu, beni dışarı çıkarmak için, sessizliğe. Hiç bir şey görmüyorum, çünkü hiç bir şey yok, ya da çünkü gözlerim yok, ya da her ikisi, bu üç olasılık yapar, aralarından seçmek için, fakat gerçekten hiç bir şey görmüyor muyum, yalan söyleme anı değil, fakat nasıl yalan söylemeyebilirsin, amma da düşünce, bunun gibi bir ses, onu kim denetleyebilir, her şeyi sınıyor, kör, beni körü körüne arıyor, karanlıkta, bir ağız arıyor, içine girmek için, onu kim sorgulayabilir, başka bir tane yok, bir baş gerekirdi, bilmiyorum, çoğu kez biliyormuş gibi görünüyorum, bunu yapan ses, her şeyi bilir geçiniyor, bildiğimi sanayım diye, benim olduğunu sanayım

diye, gözlere ilgi duymuyor, gözüm olmadığını söylüyor, ya da bana bir yararları dokunmadığını, sonra gözyaşlarından söz ediyor, sonra parlaklıktan, gerçekten ne yapacağını bilmiyor, parlaklık, evet, uzakta, ya da yakında, mesafeler, biliyorsun, ölçümler, yeterince söylendi, parlak ışıklar, şafakta, sonra sönüşleri, akşam olduğu gibi, ya da alevlenmeleri, bunu da yapıyorlar, kardan daha parlak ışıyorlar, bir saniye için, bu kısa, sonra vızlayıp sönüyorlar, bu doğru, isterseniz, insan unutuyor, ben unutuyorum, hiç bir şey görmüyorum diyorum, ya da her şey kendi kafamda diyorum, sanki üstümde bir baş hissediyormuşum gibi, bunların hepsi hipotez, yalanlar, bu ışıklar da, onlar beni kurtarmak içindi, beni yiyip bitirmek için, bu boşa çıktı, hiç bir şey görmüyorum, ya bundan ya şundan dolayı, ve beni suladıkları bu imgeler, bir deve gibi, çölden önce, bilmiyorum, daha çok yalanlar, sadece zevki için, zevk, ne zevk aldık, ondan ne zevk, hepsi yalan, bu hemen söylenmeli, hemen söylemelisiniz, kurallar böyle. Yer, yine de yapacağım onu, kafamda yapacağım, belleğimden çıkaracağım, kendime bir kafa yapacağım, kendime bir bellek yapacağım, dinlemem yeterli, ses bana her şeyi anlatacak, yeniden anlatacak, gereksinim duyduğum her şeyi, azar azar ve sıkıntılı, soluk soluğa, bir itiraf gibi, son bir itiraf, bitti sanıyorsunuz, sonra yine başlayıp gidiyor, bunca günah vardı, bellek öyle kötü, sözcükler gelmiyor, sözcükler yetersiz kalıyor, soluk yetersiz kalıyor, hayır, başka bir şey, bu bir suçlama, sönen bir sesin suçlaması, beni suçluyor, birini suçlamalısın, bir suçlu kaçınılmaz, günahlarımdan söz ediyor, kafamdan söz ediyor, onun benim olduğunu söylüyor, pişman olduğumu söylüyor, cezalandırılmak istediğimi, şimdikinden daha iyi, gitmek istediğimi, teslim olmak, kurbansız olmaz, dinlemem ye-

terli, saklanma yerimi gösterecek bana, nasıl bir yer olduğunu, kapının nerede olduğunu, eğer bir kapı varsa, ve içinde nerede olduğumu, ve aramızda neyin bulunduğunu, arazinin konumunu, nasıl bir ülke, deniz mi, yoksa dağ mı, ve izlenecek yolu, gidebilmem için, kaçabilmem, teslim olmam, baltanın ineceği yere gelmem için, daha fazla törene gerek kalmadan, buradan gelen herkesin üstüne, ben ilk değilim, ilk olmayacağım, sonunda hakkımdan gelecek, benden iyilerinin hakkından geldi, ne yapmam gerektiğini söyleyecek, kalkmam için, hareket etmem, umutsuzluk bahşedilmiş biri gibi davranmam, böyle akıl yürütüyorum, böyle akıl yürüttüğümü duyuyorum, hepsi yalan, çağırdıkları ben değilim, hakkında konuştukları ben değilim, benim sıram değil daha, başka birinin sırası, onun için kıpırdayamıyorum, onun için üstümde bir beden hissetmiyorum, henüz yeterince acı çekmiyorum, benim sıram değil daha, kıpırdayabilmek için yeterince acı çekmiyorum, bir bedene sahip olabilmek için, kafa ile birlikte bütün, anlayabilmek için, yolu aydınlatacak gözlere sahip olabilmek için, ben yalnızca işitiyorum, anlamadan, ondan yararlanamadan, işittiğimden, ne yapmak için, kalkıp gitmek ve işitmenin bitmesi için, her şeyi işitmiyorum, böyle olmalı, önemli şeyleri kaçırıyorum, benim sıram değil, özellikle arazi yapısı ve anatomi ile ilgili bilgiler boşa gidiyor, hayır, her şeyi işitiyorum, bu ne fark eder, şu an benim sıram değil, anlama sıram, yaşama sıram, yaşam çarkı sıram, buna yaşama diyor, yolun buradan kapıya dek olan bölümü, her şey orada, işittiğimde, bir yerde, eğer her şey söylendiyse, bunca uzun zaman,hepsi söylenmiş olmalı, fakat şimdi benim sıram değil ne olduğunu bilmek, ne olduğumu bilmek, nerede olduğumu, ve o olmaya son vermek için ne yapmam gerektiğini, orada

olmaya son vermek için, bu tutarlı, başka biri olmak için, hayır, aynı, bilmiyorum, gidip yaşama girmek için, yolu kat etmek, kapıyı bulmak, baltayı bulmak için, belki de bir sicimdir, boyun için, boğaz için, ses telleri için ya da parmaklar, gözlerim olacak, parmaklar göreceğim, sessizlik olacak, belki bir düşme, kapıyı bul, kapıyı aç, düş, sessizliğin içine, ben olmayacağım, ben burada kalacağım, ya da orada, ora daha olası, hiç bir zaman ben olmayacağım, bütün bildiğim bu, zaten hepsi şimdiden yapıldı, söylendi ve yine söylendi, ayrılış, kalkan beden, yol, renkli, varış, açılan kapı, yine kapanır, hiç bir zaman ben değildim, ben hiç kıpırdamadım, ben dinledim, konuşmuş olmalıyım, yadsımaya ne gerek var, niçin kabul etmeyeyim, sonuçta, hiç bir şeyi yadsımıyorum, hiç bir şeyi kabul etmiyorum, duyduğumu söylüyorum, söylediğimi duyuyorum, bilmiyorum, biri ya da öteki, ya da her ikisi, bu üç olasılık yapar, gönlüne uyanı seç, yolcular konusundaki tüm bu öyküler, inmeliler konusundaki bu öyküler, hepsi benim, çok çok yaşlı olmalıyım, ya da belleğin oynadığı oyunlar, ah yaşadım mı bir bilseydim, yaşıyor muyum, yaşayacak mıyım, bu her şeyi basitleştirirdi, bulup öğrenmek olanaksız, işte burada hapı yutuyorsun, ben kıpırdamadım, bütün bildiğim bu, hayır, bir şey daha biliyorum, ben değilim, bunu hep unutuyorum, yeniden başlıyorum, yeniden başlamalısın, hiç kıpırdamadım buradan, hiç kesmedim öyküler anlatmayı, kendime, neredeyse işitmeden onları, başka bir şey işiterek, başka bir şey dinleyerek, onları nereden öğrendiğimi ara sıra merak ederek, yaşayanlar ülkesinde miydim, onlar benimkinde miydi, ve nerede, onları nerede biriktirip tutuyorum, kafamda, üstümde bir kafa hissetmiyorum, ve ne ile anlatıyorum onlar, ağzımla, aynı gözlem, ve onları ne ile duyuyorum, ve bu-

nun gibi, aynı deli saçması, ben olamam, ya da dikkat etmediğimden, bu öyle eski bir alışkanlık, dikkat etmeden yapıyorum, ya da başka bir yerdeymişim gibi, işte orada yine uzaktayım, orada yine görevimden uzağım, şimdi yine onun sırası, ne konuşan ne de dinleyen onun, ne bedeni ne ruhu olanın, onun başka bir şeyi var, bir şeyi olmalı, bir yerde olmalı, o sessizlikten yapılmış, işte cici bir çözümleme, o sessizliğin içinde, aranacak olan o, olacak olan, kendisinden söz edilecek, kendisi konuşacak, fakat o konuşamaz, o zaman ben susabilirdim, o olurdum, sessizlik olurdum, geri sessizliğin içinde olurdum, yeniden birleşmiş olurduk, onun öyküsü anlatılacak öykü, fakat onun öyküsü yok, öyküde bulunmadı, kesin değil, o kendi öyküsünde, imgelenemez, konuşulamaz, önemli değil, girişimde bulunulmalı, anlaşılmaz biçimde benim olan öykülerde, onunkini bulmak için, orada bir yerde olmalı, herhalde benimdi, onun olmadan önce, tanırım öyküyü, sonunda tanırım, hiç bırakmadığı sessizliğin öyküsü, benim de hiç bırakmamam gerekirdi, bir daha hiç bulamayabileceğim sessizlik, yine bulabileceğim, sonra o olacak, ben olacak, yer olacak, sessizlik, son, başlangıç, yine başlangıç, nasıl söyleyebilirim, bunların hepsi sözcük, başka bir şeyim yok, ve çok da değil, sözcükler yetersiz kalıyor, ses yetersiz kalıyor, öyle olsun, bunu iyi biliyorum, sessizlik olacak, mırıltılarla dolu, uzakta ağlamalar, alışılagelmiş sessizlik, dinlerken tükenen, beklerken tükenen, sesi beklerken, ağlamalar azalıyor, bütün ağlamalar gibi, yani duruyor, mırıltılar kesiliyor, bitiyor, ses başlıyor yine, yine sınamaya başlıyor, çabuk ol bitmeden önce, ses bitmeden önce, yalnız mırıltılar kalmadan, uzakta ağlamalar, çabuk ol ve yine sına, kalan sözcüklerle, ne sınanacak, bilmiyorum, unuttum, önemli değil, hiç bir za-

man bilmedim, beni öyküme taşımalarını sağlamak, kalan sözcükler, benim eski öyküm, unuttuğum, buradan, uzakta, kapıdan, sessizliğin içine, bu olmalı, çok geç, belki çok geç, belki öyle yaptılar, nasıl bilebilirim, sessizlikte bilmiyorsun, belki de kapıdır, belki ben kapıdayım, bu beni şaşırtırdı, belki de benim, belki de bir ya da başka yerde bendim, bırakıp gidebilirim, bütün bu zaman bilmeden yolculuk yaptım, şimdi kapıda olan benim, hangi kapı, burada kapı ne arıyor, son sözcükler, gerçek son, ya da mırıltılar, mırıltılar geliyor, bunu iyi biliyorum, hayır o bile değil, mırıltılardan söz ediyorsun, uzaktaki ağlamalardan, konuşabildiğin sürece, önce onlardan söz ediyorsun ve sonra onlardan söz ediyorsun, daha çok yalanlar, sessizlik olacak, sürmeyen sessizlik, dinlerken tükenen, beklerken tükenen, bozulmasını beklerken, sesin onu bozmasını, belki başka yok, bilmiyorum, bulunmaya da değmez, bütün bildiğim bu, ben değilim, bütün bildiğim bu, benim değil, yalnız onu tanıdım, yalan, ötekini de tanımış olmalıyım, süreni, fakat sürmedi, anlamıyorum, yani sürdü, hâlâ sürüyor, hâlâ onun içindeyim, kendimi geride onun içinde bıraktım, orada kendimi bekliyorum, hayır, orada beklemezsin, dinlemezsin, bilmiyorum, belki de bu bir düş, hepsi bir düş, bu beni şaşırtırdı, uyanacağım, sessizikte, ve bir daha hiç uyumayacağım, ben olmayacağım, ya da düş, yine düş, bir sessizlik düşü, bir düş sessizliği, mırıltılarla dolu, bilmiyorum, hepsi sözcük, uyanma, hepsi sözcük, başka bir şey yok, sürdürmelisin, bütün bildiğim bu, susacaklar, bunu iyi biliyorum, hissedebiliyorum, beni bırakacaklar, sessizlik olacak, bir an için, epey bir an için, ya da benimki olacak, süren, geçmişte sürmedi, hâlâ süren, ben olacağım, devam etmelisin, devam edemem, devam etmelisin, devam edeceğim, sözcükler söylemeli-

sin, sözcükler olduğu sürece, onlar beni buluncaya dek, onlar beni söyleyinceye dek, garip sancı, garip günah, devam etmelisin, belki de oldu zaten, belki beni söylediler zaten, belki beni öykümün eşiğine taşıdılar, öyküme açılan kapının önüne, bu beni şaşırtırdı, eğer açılırsa, ben olacağım, sessizlik olacak, olduğum yerde, bilmiyorum, hiç bir zaman bilmeyeceğim, sessizlikte bilmiyorsun, devam etmelisin, devam edemem, devam edeceğim.

# SAMUEL BECKETT

# ADLANDIRILAMAYAN

ISBN 975 - 373 - 045 - 4

